

media
ombudsman

impartial

nature

confidential

informal

awarress

off-the-record

communication

fair

humor

indipendent

issue

integrity

think
problem

Anniversary

option

neutral

21st

listening

resolution

ombudsperson

understanding

status

ombuds

politics

economics

environment

diversity

power

public

Solve

sensitivity

เรื่องใครเรื่อง

กำกับดูแลกันเอง

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

สารบัญ

๓	บทนำ
๔	“กำกับดูแลกันเอง” คืออะไร
๘	แนวทางกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนในภาคตะวันออก
๑๐	เดินตามเจตนารมณ์
๑๑	ความท้าทายของสื่อมวลชนในการลดผลกระทบให้แก่แหล่งข่าวที่ถูกสื่อละเมิดสิทธิ์
๑๘	สื่อในสังคมอเมริกันในยุคปัจจุบัน ตัวอย่างจริยธรรมไม่มีในสื่อเกาหลีใต้
๒๒	เมื่อ “สื่อ” ทำสิ่งเล่นบทฟิวลิต “Fake News”
๒๔	บทบรรณาธิการดีเด่นประจำปี ๒๕๖๐
๒๕	รางวัลดีเด่น หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ เรื่อง “แก๊งจรีตเชิงโครงสร้าง” ฉบับวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐
๒๖	รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เรื่อง “ประชาชนมีสิทธิจะรู้” ฉบับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐
๒๗	รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง หนังสือพิมพ์มติชน เรื่อง “เสียสิทธิ์เพราะรัฐ” ฉบับวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐
๒๘	รางวัลดีเด่น หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาค หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด เรื่อง “กรมธนารักษ์ต้องฟังเสียงประชาชน” ฉบับวันที่ ๑๖-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐
๒๙	รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาค หนังสือพิมพ์ประชาคม จ.อุดรธานี เรื่อง “กลิ่นยาง...บ้านหาที่ยึดถือ” ฉบับวันที่ ๑-๑๕ เมษายน ๒๕๖๐
๓๐	รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาค หนังสือพิมพ์เสียงสาริกา จ.นครนายก เรื่อง “แค้นยก ๒” ฉบับวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐
๓๑	รางวัลดีเด่น หนังสือพิมพ์พิภพภูมิต มหาวิทยาลัย หนังสือพิมพ์หอข่าว มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เรื่อง “เด็กเสฟไซเซิล นำไทยหรือดอยหลัง” ฉบับวันที่ ๒๓-๒๙ มกราคม ๒๕๖๐
๓๒	รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์พิภพภูมิต มหาวิทยาลัย หนังสือพิมพ์ลูกศิษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เรื่อง “ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” ฉบับวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐
๓๓	รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์พิภพภูมิต มหาวิทยาลัย หนังสือพิมพ์กำแพงแดง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เรื่อง “ความแตกต่างในมุมมอง” ฉบับวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
๓๔	กำเนิดสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
๓๖	การเลือกตั้งกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
๓๗	บันทึกเจตนารมณ์ของผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เรื่อง การจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
๔๑	ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๖ ครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๘ ครั้งที่สาม พ.ศ. ๒๕๕๘
๔๘	ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙
๕๑	ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๕๙
๕๔	ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการพิจารณา เรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙

- ๕๗ ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๕๙ ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการใช้ตราสัญลักษณ์
สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖
- ๖๐ ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการดำเนินการเพื่อให้มีผู้นำดำรงตำแหน่ง
แทนกรรมการที่พ้นตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๗
- ๖๑ แนวปฏิบัติ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
เรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. ๒๕๕๓
- ๖๓ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การไปทำข่าวในประเทศและต่างประเทศ
- ๖๔ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การรับของขวัญ ของรางวัล และสิ่งมีค่าจากแหล่งข่าว
- ๖๕ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ศาสนา และสถานทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๖๖ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๖๗ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความเห็น และภาพข่าวผู้หญิง
และเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๖๘ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การป้องกันการรับอาชิสสินจ้างและการขัดกันของผลประโยชน์
- ๖๙ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗๐ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๗๑ แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน
โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว
- ๗๓ แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลาภพนิช พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๗๔ สรุปเรื่องร้องเรียน ปี ๒๕๖๐
- ๗๗ รายงานคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ ๙
- ๗๙ รายงานคณะกรรมการจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- ๘๐ รายงานคณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน
- ๘๑ รายงานคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ
- ๘๒ รายงานคณะอนุกรรมการฝ่ายส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ
- ๘๓ รายงานคณะทำงานส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อภูมิภาค
- ๘๔ รายงานคณะอนุกรรมการฝ่ายวิชาการ
- ๘๕ รายงานคณะทำงานข้อมูลด้านจริยธรรมสื่อมวลชน
- ๘๖ รายงานคณะอนุกรรมการฝ่ายกิจการระหว่างประเทศ
- ๘๗ รายงานคณะอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และสมาชิกสัมพันธ์
- ๘๘ รายงานคณะทำงานจัดทำจดหมายเหตุ
- ๘๙ รายงานคณะอนุกรรมการฝ่ายเลขานุการ
- ๙๐ รายงานคณะทำงานศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายหมิ่นประมาท
- ๙๑ รายงานคณะกรรมการมูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์
- ๙๒ องค์การสมาชิก สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง
- ๙๖ องค์การสมาชิก สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หนังสือพิมพ์พื้น
- ๙๗ องค์การสมาชิก สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หนังสือพิมพ์ภูมิภาค
- ๑๐๔ ๒๑ ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- ๑๐๕ แสดงความยินดี ครบรอบ ๒๑ ปี สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- ๑๐๙ กิจกรรมในรอบปี สภาการหนังสือพิมพ์

บทนำ

หลายปีก่อนคณะนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน รวมทั้งนักวิชาชีพสื่อจำนวนหนึ่งได้ศึกษาถึงแนวทาง “การปฏิรูปสื่อ” แนวทางหนึ่งที่พวกเราพูดคุยกันมากคือการเสนอตั้ง “Media Ombudsman” ขึ้นภายในองค์กรสื่อแต่ละแห่ง ในตอนนั้น เราเรียกกันเองง่ายๆว่า “ผู้ตรวจการสื่อ” ซึ่งตั้งล้อมาจาก “ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ตั้งใจเสนอให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งมีหน้าที่เหมือน “ผู้ตรวจสอบภายในองค์กร” แต่แทนที่จะตรวจสอบเรื่องบัญชี เรื่องเงินๆ ทองๆ ก็ตรวจสอบด้านจริยธรรม ทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์และพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมภายใน แต่ละองค์กรสื่อเอง เพราะเชื่อว่า “Media Ombudsman” น่าจะจัดการปัญหาได้ตรงจุด มากกว่ารอให้องค์กรวิชาชีพอย่าง สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติดำเนินการ

ต้องยอมรับว่า ในตอนนั้น ข้อเสนอนี้ดูเหมือนล่องลอยในอากาศ เป็นเพียงความฝันของคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

เนื่องเพราะการตั้ง “Media Ombudsman” ได้ต้องขึ้นอยู่กับความตั้งใจของเจ้าของสื่อในแต่ละค่ายว่าจะเซย์ เยส หรือ โน ซึ่งตอนนั้นดูท่าทางเกิดได้ยาก

แต่ช่วงหลายปีที่ผ่านมา ด้วยกระแสการเรียกร้องของสังคมเริ่มมีมากขึ้น กระแสวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของสื่อและการทำหน้าที่ของนักข่าวภาคสนามเริ่มขยายวง รุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะใน Social media ตลอดจนภาครัฐเริ่มเสนอมาตรการทางกฎหมายมากดดัน จัดระเบียบการทำงานของสื่อ

ทำให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ประสานองค์กรสมาชิกให้จัดตั้ง “Media Ombudsman” หรือเรียกกันอย่างเป็นทางการว่า “คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์”

มีข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วย การพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙ บังคับใช้

คณะกรรมการ “Media Ombudsman” แต่ละองค์กรสื่อ ไม่ได้มีเฉพาะคนในค่ายสื่อตัวเองมาพิจารณานะครับ ไม่งั้น อาจเกิดการชู้เอี้ย หรือลูบหน้าปะจมูก

ในข้อบังคับนี้กำหนดให้มีบุคคลภายนอกมาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในด้านสื่อสารมวลชน ด้านกฎหมาย หรือด้านคุ้มครองผู้บริโภค

ทีม “Media Ombudsman” ในแต่ละสื่อมีหน้าที่ รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรือได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการนำเสนอข่าว หรือการทำหน้าที่ของนักข่าว

เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนแล้วก็จะพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ รวมถึงระเบียบภายในแต่ละองค์กรสื่อด้วย

คณะกรรมการชุดนี้ยังมีหน้าที่เชิงรุกในการให้การศึกษา อบรม เผยแพร่ความรู้ให้คนข่าวในแต่ละค่ายเองด้วย

อย่างไรก็ตามถ้า “Media Ombudsman” ตั้งขึ้นมาแล้วไม่ตั้งใจแก้ปัญหาเรื่องร้องเรียนจากชาวบ้าน ทำแค่ลูบหน้าปะจมูกก็ป่วยการเปล่าๆ

ดังนั้นนอกจากองค์ประกอบเรื่องคณะกรรมการทั้งภายในและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกแล้ว เจ้าของสื่อหรือผู้บริหารระดับสูงของค่ายสื่อคือองค์ประกอบสำคัญยิ่ง เพราะกฤษฎีกาสื่อเชิงนโยบาย สามารถให้คุณให้โทษกับคนสื่อในสังกัด

ถ้าเจ้าของหรือผู้บริหารระดับสูงของค่ายสื่อใดจริงจังและจริงใจ สนับสนุนการทำหน้าที่ของ “Media Ombudsman” รวมทั้งเห็นความสำคัญในการดูแลตรวจสอบการทำหน้าที่สื่อภายใต้กรอบจริยธรรมสื่อมวลชนด้วยตนเอง เรื่องอื่นๆ มันง่ายขึ้นครับ

ถึงตรงนี้ คงต้องบอกว่า ได้เวลาแล้วที่คนทำสื่อแต่ละค่าย แต่ละสื่อฉบับควรหันมาตรวจสอบ ทำความสะอาด เก็บกวาดบ้านของตนเอง

อะไรรก อะไรสกปรกก็กวาดทิ้ง หรือเช็ด ถู ทำความสะอาดใหม่ซะ

ถ้าเรายังเกียจกรอน ใช้วิธีปิดขยชะงักได้พรมอยู่เช่นเดิม ระวัง...สักวันผู้มีอำนาจอาจอ้างเหตุแห่ง “ความสกปรก” เหล่านี้อ มารื้อ ทำลายบ้าน หรือบังคับ ขึ้นใจให้จัดบ้านตามใจพวกเขาก็ได้

เราจะยอมอย่างนั้นหรือ ...

“กำกับดูแลกันเอง” คืออะไร ?

ส่วนหนึ่งจากงานสัมมนาระดมสมองเพื่อกำหนดแนวทางการทำงานของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๒-๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ที่ รร.เดอะไฮด์ บางแสน จ.ชลบุรี ในประเด็นการกำกับของ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามแนวทางกำกับดูแลกันเองด้านจริยธรรมของสื่อมวลชน

“ การกำกับดูแลกันเอง เป็นการกำกับดูแลภายใต้ ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นหลัก ส่วนสภาการหนังสือพิมพ์ฯ มีหน้าที่ในการพิจารณาว่า ในกรณีที่มีการร้องเรียนว่าสมาชิกมีการละเมิดข้อบังคับ จริยธรรม ก็จะมีการพิจารณาและมีการลงโทษ ซึ่งการลงโทษนั้นไม่ได้เรียกว่าโทษ แต่เรียกว่า การรับพิพากษา จริยธรรม ”

นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ กล่าวว่า สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นองค์กรวิชาชีพที่ไม่ได้ตั้งขึ้นมาตามกฎหมายเหมือนกับ สภาวิชาชีพอื่นๆ ที่ทุกท่านอาจคุ้นเคย เช่น สภานายความ แพทยสภา สภาวิศวกร สภาสถาปนิก ฯลฯ เราเป็นสภาวิชาชีพที่ตั้งขึ้นมาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ให้สื่อมวลชนกำกับกันเอง จึงจำเป็นต้องมีองค์กรวิชาชีพขึ้นมา ทำหน้าที่กำกับดูแลกันเอง โดยไม่ได้มีกฎหมายบังคับ ดังนั้น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ และปีนี้ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ก็จะครบ ๒๑ ปี ซึ่งเราเพิ่งเฉลิมฉลองครบรอบ ๒๐ ปี เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ปีที่แล้ว

สภาการหนังสือพิมพ์ อย่างที่บอกว่ามีแตกต่าง จากสภาวิชาชีพอื่นๆ คือ สมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์ฯ จะไม่ใช่ตัวบุคคล แต่สมาชิกจะเป็นองค์กร และสภาการหนังสือพิมพ์ฯ จะมุ่งเน้นกำกับที่หนังสือพิมพ์

แต่ในช่วงเกือบ ๒๐ ปีที่ผ่านมาเคยมีประสบการณ์ กำกับดูแลตัวบุคคลด้วย โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวที่เป็นผู้สื่อข่าว พิเศษ เคยลงไปสอบถึงจังหวัดต่างๆ แต่ตอนหลังพบว่าปัญหา ทางเทคนิคพอสมควรในการเข้าไปกำกับดูแลตัวบุคคล จึงได้ มีการปรับวิธีการทำงานโดยเน้นกำกับองค์กร และให้องค์กร ลงไปดำเนินการกำกับบุคคลขององค์กรแทน ฉะนั้นสภาการ หนังสือพิมพ์ฯ จึงมีความแตกต่างในนัยยะตรงนี้

การกำกับดูแลกันเอง เป็นการกำกับดูแลภายใต้ ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นหลัก ส่วนสภาการ หนังสือพิมพ์ฯ มีหน้าที่ในการพิจารณาว่า ในกรณีที่มีการ ร้องเรียนว่าสมาชิกมีการละเมิดข้อบังคับจริยธรรม ก็จะมีการ พิจารณาและมีการลงโทษ ซึ่งการลงโทษนั้นไม่ได้เรียกว่าโทษ แต่เรียกว่า “การรับพิพากษาจริยธรรม” ซึ่งการรับพิพากษา จริยธรรมตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๖ ครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๕๔๘ ครั้งที่สาม พ.ศ. ๒๕๕๙ จะมีอยู่ ๓ ระดับ คือ ๑.ตักเตือน ๒.ตีพิมพ์คำวินิจัยของสภาฯ และ ๓.ตีพิมพ์คำ วินิจฉัยพร้อมคำขอโทษ ซึ่ง ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมามีกรณีถึงขั้น

ให้สมาชิกดำเนินการตีพิมพ์คำวินิจฉัย เพียงแค่ ๒ กรณีเท่านั้น ส่วนการตีพิมพ์คำวินิจฉัยพร้อมคำขอโทษนั้น ยังไม่เคยถึงขั้นนั้น

จนถึงปัจจุบัน คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดเรื่อง “การปฏิรูปสื่อ” ไว้ในแนวทางปฏิรูปประเทศด้วย ซึ่งก็ได้ทำเรื่องมาตั้งแต่สถาปนาปฏิรูปประเทศ (สปท.) มาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และสถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) จนกระทั่งถึงปัจจุบันคือ คณะกรรมการปฏิรูปด้านสื่อสารมวลชน ก็มีข้อเสนอร่วมกันที่จะออกกฎหมายเพื่อให้การกำกับดูแลตนเองของสื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งทางสภาการหนังสือพิมพ์ฯ และองค์กรวิชาชีพสื่อ ก็ได้เข้าไปดำเนินการอยู่ โดยยึดหลักว่า **ไม่ว่ากฎหมายจะออกเช่นไรก็ตามยังคงต้องยึดหลักกำกับดูแลกันเองของสื่อ**

นอกจากนี้ยังมีแรงกดดันจากอำนาจทางการเมือง เนื่องจากอำนาจการเมืองที่ผ่านมามองว่าสื่อเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย จึงต้องการให้มีการปฏิรูปสื่อ แต่การปฏิรูปสื่อก็ตีความกันไปหลากหลาย ขณะเดียวกันเมื่อ ๓ ปีที่ผ่านมา ในช่วงของกรรมการสมัยที่ ๘ สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ก็ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างการทำงานมาหลายเรื่อง แต่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์

สิ่งที่กรรมการสมัยที่ ๘ ได้ดำเนินการไปแล้ว ที่เข้าข่ายการปฏิรูปสื่อ ซึ่งในส่วนของสภาการหนังสือพิมพ์ฯ เราต้องปฏิรูประบบการกำกับดูแลกันเองในส่วนหนึ่งของหนังสือพิมพ์ หากพูดถึงตรงนี้ก็จะมีคำถามว่า ครอบคลุมขอบเขตของสภาการหนังสือพิมพ์ไปถึงไหน ซึ่งตอนนี้ตามธรรมนูญสภาฯ ครอบคลุมไปถึงหนังสือพิมพ์สมาชิก และสื่อดิจิทัลในสังกัดสมาชิก หมายความว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ การกำกับดูแลของสภาฯ ก็จะครอบคลุมไปถึงเว็บไซต์ , Facebook Page , Instagram Page , YouTube ฯลฯ แต่หากไม่ใช่สมาชิก ก็จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง ถ้ามีเรื่องร้องเรียนเข้ามาหรือว่าหยิบยกมาก็ใช้วิธีส่งหนังสือไปขอความร่วมมือ เพราะสภาการหนังสือพิมพ์ไม่มีสิทธิไปสอบสวนเขา

ที่นี้ เรื่องแรกที่คณะกรรมการชุดที่แล้วดำเนินการคือ **ที่ผ่านมามีการกำกับดูแลกันเองของพวกเราไม่ค่อยเป็นที่เชื่อมั่นของสังคม** โดยตั้งสมมุติฐานว่า มันมีความล่าช้าและไม่เด็ดขาด จึงเป็นที่มาของ ๒-๓ เรื่องที่กรรมการยกขึ้นมาทำกัน

เรื่องแรกคือ เรื่องการยกระดับคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์ หรือเรื่องร้องเรียน ซึ่งเดิมก็จะมีสถานะเดียวกับคณะอนุกรรมการอื่นๆ ก็ยกระดับขึ้นเป็นคณะกรรมการ

จริยธรรม โดยกำหนดว่า ให้โครงสร้างของคณะกรรมการจริยธรรมมีน้ำหนักของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมากกว่า กรรมการที่มาจากสมาชิกของหนังสือพิมพ์

โดยการกำหนดว่า ในกรรมการจริยธรรมทั้ง ๙ คนนี้ ให้มาจากกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ ๕ คนจากประเภทต่างๆ ซึ่งรวมถึงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสภาการหนังสือพิมพ์ด้วย ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อาวุโสในวงการหนังสือพิมพ์ พอมารวมกับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ไม่ได้เป็นกรรมการสภาฯ อีก ๔ คน จึงทำให้มีผู้ทรงคุณวุฒิมากกว่าคนที่มาจากสื่อ ซึ่งจุดนี้เองเป็นสิ่งที่เราสามารถพูดได้เต็มปากว่า ตอนนี้สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ปรับเพื่อที่จะให้คนนอกเข้ามาดู เหมือนกับทดลองว่าโมเดลอันนี้ได้ผลเป็นอย่างไร

แต่เหตุผลหลักจริงๆ คือต้องการให้คณะกรรมการจริยธรรมสามารถกำกับดูแลจริยธรรมของสมาชิกได้อย่างคล่องตัว ทั้งเชิงรุกและเชิงรับ โดยการดำเนินการเชิงรุกก็จะดำเนินการผ่าน **คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ** ซึ่งมี น.ส.สุภิญญา กลางณรงค์ เป็นประธานคณะทำงานฯ คือสามารถที่จะหยิบยกเรื่องที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ ไม่ต้องให้ใครร้องเรียนเข้ามา แล้วก็เสนอให้กรรมการจริยธรรมดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนต่อไปก็คือว่า ขั้นตอนที่ ๒ ที่จะต้องไปที่ **“ออมบุดสแมน”** คือ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ที่เรากำหนดให้สมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์ฯ จะต้องมีการพิจารณาออมบุดสแมนเพื่อดำเนินการรับเรื่องร้องเรียนเสียก่อน ส่วนในเชิงรับก็จะมี **คณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน** ที่มีนายสมชาย หอมลออ เป็นประธานฯ รอรับอยู่ตรงนี้ในกรณีที่ออมบุดสแมนไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วันตามที่เรากำหนดไว้

ที่นี้ในกรณีออมบุดสแมน ซึ่งหลายๆ ท่านอาจจะสงสัยว่า ออมบุดสแมน จะช่วยให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนรวดเร็วได้อย่างไร แล้วผู้บริโภคจะเชื่อมั่นได้อย่างไรว่าออมบุดสแมน ของหนังสือพิมพ์จะไม่ช่วยเหลือกันเอง ดังนั้นจึงกำหนดว่าในออมบุดสแมนของแต่ละหนังสือพิมพ์จะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ซึ่งเขาสามารถจะเลือกได้จาก ๓ ด้านคือ ด้านกฎหมาย ด้านวิชาการสื่อสารมวลชน และด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งบางฉบับก็อาจจะครบทั้ง ๓ คน บางฉบับมี ๒ คน แต่เขาจะมีคนเดียวก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัย หรือโครงสร้างขององค์กรนั้น ยังมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมากก็ยิ่งเป็นที่น่าเชื่อถือ อันนี้ทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจว่า เมื่อเรื่องไปถึงออมบุดสแมนของแต่ละฉบับ หรือของแต่ละภาคแล้ว

จะมันได้ว่าการพิจารณาจะไม่ได้เป็นการช่วยเหลือ หรือว่า ทำให้เรื่องมันจบๆ ไป

ที่ผ่านมาได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร หรือ “ออมبودสแมน” ไปแล้ว ๑๓ ชุด โดยเป็นคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ระดับภาคทั้งสิ้น ๖ ชุด ประกอบด้วย

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคเหนือตอนบน มี นางอุบลนิตดา สุภาวรรณ จาก นสพ.ไทยนิวส์ จ.เชียงใหม่ เป็นประธานฯ นายวรวิฑูรี หน่อคำ อดีตประธานสหภาพนายความภาค ๕ เป็นรองประธานฯ น.ส.วิรัชญา ภัคที จาก นสพ.ลานานาโพสต์ จ.ลำปาง เป็นเลขานุการ ส่วนกรรมการประกอบด้วย นายวิชัย เซษฐบดี จาก นสพ.เชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ นายสันต คักดีสูง จาก นสพ.เชียงใหม่ นิวส์ จ.เชียงใหม่ รศ.สศศรี เผ่าอินจันทร์ อดีตคณบดี คณะการสื่อสารมวลชน ม.เชียงใหม่ และ นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ เลขาธิการสมาคมสภาการศึกษาทางเลือกไทย

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคเหนือตอนล่าง มี นายสุรินทร์ ชัยวีระไทย จาก นสพ.ประชาชาติ จ.พิษณุโลก เป็นประธานฯ นายผาดิ หอกิตติกุล อดีต กก.บห.สหภาพนายความภาค ๖ เป็นรองประธานฯ ผศ.ดร.พูนสุข กระจมรทัต ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก เป็นเลขานุการ นายวิเชียร สุพันธ์คณาภรณ์ นสพ.เหยี่ยวข่าว ชากังราว กำแพงเพชร นายวิวรรธน์ แผงสุภา นสพ.ข่าวนคร จ.นครสวรรค์ นายอาทิตย์ แสงสว่าง นสพ.พิทักษ์ไทย จ.พิษณุโลก และนายรุ่งเรือง กัลป์วงค์ กก.คุ้มครองผู้บริโภค จ.พิจิตร เป็นกรรมการ

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี พ.ท.พิสิษฐ์ ชาญเจริญ จาก นสพ.ไทยเสรี จ.ขอนแก่น เป็นประธานฯ ผศ.ดร.เสกสรร สายสีต จาก มรภ.อุดรธานี เป็นรองประธานฯ นายปฏิวัติ เฉลิมชาติ จากสมาคมผู้บริโภค จ.ขอนแก่น เป็นเลขานุการ ส่วนกรรมการ ประกอบด้วย นายสมาน สมศรี นสพ.เมืองเลย จ.เลย นายกิตติศักดิ์ ชินแสง นสพ.อีสานบิซวิค จ.ขอนแก่น

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคกลาง มีกรรมการประกอบด้วย นายชลวิวัฒน์ โฆษิตชัยวัฒน์ นสพ.หัวหินสาร จ.ประจวบ นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิริโสภณ นสพ.เพชรภูมิ จ.เพชรบุรี นายปิยะ วงษ์ไพศาล นสพ.ก้าวหน้า จ.ราชบุรี ผศ.ดร.อรุณรัตน์ ชินวรรณ มรภ.เพชรบุรี และน.ส.บุญยีน ศิริธรรม อดีต ส.ว.สมุทรสงคราม

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายใน

องค์กร ภาคตะวันออก มี นายจักรกฤษณ์ แวคล้ายหงษ์ นสพ.ประชาชาติ จ.ตราด เป็นประธานฯ รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย ม.บูรพา จ.ชลบุรี เป็นรองประธานฯ ดร.วิโรจน์ เวทยาวงค์ นสพ.ปราการนิวส์ จ.สมุทรปราการ เป็นเลขานุการ ส่วนกรรมการคือ ดร.สมพงษ์ สิงห์สมบุญ กก.บริหารสหภาพนายความ ภาค๑ และ นายเกรียงศักดิ์ แก่นโพธิ์ นสพ.เกียรติภูมิ จ.นครนายก

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคใต้ มีกรรมการประกอบด้วย นายมนตรี สังขานสพ.ตรังใหม่ นายเชาวพงษ์ เมฆารักษ์กุล นสพ.เสียงใต้ นายประสงค์ ประดิษฐ์ทรัพย์ นสพ.กระบี่นิวส์ ผศ.อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์ มรภ.ภูเก็ต ม.บูรพา จ.ชลบุรี นายวีรพงศ์ เขาแก้ว ทนายความประจำสำนักงานกฎหมายภาคใต้ทนายความ และธุรกิจ และนายสัมฤทธิ์ บุญรัตน์ นสพ.สมิหลาใหม่

ในส่วนกลาง และภูมิภาคบางฉบับ ได้จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรขึ้นเอง ดังนี้

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร นสพ.ไทยรัฐ ประกอบด้วย นายวัชร วัชรพล ประธานเจ้าหน้าที่บริหารธุรกิจ เป็นผู้แทนเจ้าของ นายมานิจ สุขสมจิตร ที่ปรึกษาผู้อำนวยการ ผู้แทนเจ้าของ นายสมชาย กรุสวนสมบัติ คอลัมนิสต์ ผู้แทนเจ้าของ นายฉัตรชัย ตะวันธรงค์ เจ้าหน้าที่บริหารสายงานปฏิบัติการ ผู้ปฏิบัติงาน นายคำฤทธิ์ วิริยะกุล หัวหน้าบรรณาธิการข่าวภูมิภาค ผู้ปฏิบัติงาน น.ส.สารี อ่องสมหวัง เลขานุการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองผู้บริโภค และดร.มานะ ตริยาภิวัฒน์ คณบดีคณะ นิเทศศาสตร์ ม.หอการค้าไทย ผู้ทรงฯ ด้านสื่อสารมวลชน

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร นสพ.เดลินิวส์ ประกอบด้วย นายประชา เหวระกุล บรรณาธิการบริหาร เป็นผู้แทนเจ้าของ นายอภิชัย รุ่งเรืองกุล บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ผู้แทนเจ้าของ นายชาย ปละคามินทร์ บรรณาธิการข่าวประจำวัน ผู้ปฏิบัติงาน ผศ.ดร.พจนา ฐูปแก้ว หัวหน้าสาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ม.ธรรมศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน และนายนิคม วาณิชวัฒนารักษ์ ทนายความ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร เครือเนชั่นฯ ประกอบด้วย นายบรรยง อินทนา บรรณาธิการบริหาร นสพ.คม ชัด ลึก น.ส.จินตนา ปัญญาอาวุธ บรรณาธิการบริหาร นสพ.เนชั่น น.ส.ฉลภา กาญจนา บรรณาธิการบริหาร นสพ.กรุงเทพธุรกิจ นายวีระศักดิ์ พงศ์อักษร

บรรณาธิการบริหาร สถานีโทรทัศน์เนชั่นทีวี ผศ.สกุลศรี ศรีสารคาม หัวหน้าสาขาวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนท์ คณะนิเทศศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ผศ.ดร. มนวิภา วงจรุจิระ อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ม.สุโขทัย ธรรมมาธิราช และ ผศ.ดร.พิรงรอง รามสูต รองอธิการบดี กำกับดูแลด้านสื่อสารบริการสังคมและพันธกิจสากล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายใน องค์การ นสพ.ผู้จัดการรายวัน 360° ประกอบด้วย นาย ขุนทอง ลอเสรีวานิช บรรณาธิการอาวุโส ผู้แทนเจ้าของ นายตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ บรรณาธิการอาวุโส ผู้แทนเจ้าของ นายสุรวิชัย วีรจรรณ บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ผู้แทน ผู้ปฏิบัติงาน ดร.สุรศักดิ์ จิรวีสตรมมงคล บรรณาธิการ ผู้แทน ผู้ปฏิบัติงาน น.ส.รสนา โตสิตระกูล นักรณรงค์ด้านสุขภาพ และสิทธิผู้บริโภค ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองผู้บริโภค นายคมสัน โพธิ์คง นักกฎหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย และ รศ.ดร.เสรี วงษ์มณฑา นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน สื่อสารมวลชน

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายใน องค์การ นสพ.ฐานเศรษฐกิจ ประกอบด้วย นายพงษ์ศักดิ์ ศรีสศ บรรณาธิการอาวุโส นายธวัชชัย อินทรประดิษฐ์ บรรณาธิการ ข่าวการเมือง ผู้แทนเจ้าของ และนายดิษเดช หิรัญจิรคุณ ผู้แทนกลุ่มชมรมสมาชิบาลเครือข่ายภาคประชาชนด้านทุจริต และคอร์รัปชั่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองผู้บริโภค

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายใน องค์การ นสพ.โคราชคนอีสาน ประกอบด้วย นายพิษณุ ธีระกนก บรรณาธิการ ผู้แทนเจ้าของ นายวิทยา วชิระอังกูร นามปากกา ว.แหวนลงยา ผู้ปฏิบัติงาน และ ภก.จักริน เชิดฉาย ประธาน องค์การต่อต้านคอร์รัปชั่นนครราชสีมา และอดีตประธาน หอการค้านครราชสีมา ๒ สมัย

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายใน องค์การ นสพ.ภาคใต้โพกัส ประกอบด้วย นายภูวสิษฐ์ สุกใส เจ้าของและบรรณาธิการ นายบุญสม กุลนิล ผู้ปฏิบัติงาน นายอานูภาพ บุญช่วย ประธานสภาทนายความจังหวัด สงขลา น.ส.ชุตติกาญจน์ วิทยาพันธ์ประชา อาจารย์คณะ นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ และ ผศ.จุมพล ชื่นจิตศิริ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ม.อ.) รอง ประธานกรรมการองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ภาคประชาชน

นอกจากนี้เรื่องการจัดตั้งออมбудสแมนแล้ว

กรรมการชุดที่แล้วยังได้ยกร่างข้อบังคับจริยธรรมวิชาชีพ สื่อมวลชนขึ้นใหม่ ที่ใช้มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ให้ทันสมัย และให้ ปฏิบัติได้จริง เพราะบางข้อใช้ไม่ได้แล้ว และก็มีการจัด หมวดหมู่ใหม่ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น และปรับปรุงเพิ่มเติมแนว ปฏิบัติด้านจริยธรรมให้ทันสมัย แนวปฏิบัติเป็นการขยาย ความจากข้อบังคับจริยธรรม ซึ่งมีอยู่ ๓๐ ข้อ บางข้ออาจจะ เขียนในเชิงนามธรรมมากเกินไป ซึ่งต้องมีรายละเอียดใน การปฏิบัติ หรือเคยมีเรื่องร้องเรียนแล้วและเกิดปัญหาต้อง ตีความเพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ อย่างไร จึงต้องทำข้อบังคับจริยธรรมและแนวปฏิบัติ โดย แนวปฏิบัติต้องออกตามข้อบังคับจริยธรรม ซึ่งได้ดำเนินการ เสร็จเมื่อปี ๒๕๖๐

ด้านต่างประเทศ ได้มีการสร้างความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานด้านการกำกับดูแลกันเองกับสภา สื่อมวลชนในประเทศเพื่อนบ้าน ในอาเซียนนั้นมี อินโดนีเซีย กับ เมียนมา ที่มีสภาสื่อมวลชน ด้านติมอร์-เลสเต ก็ได้มีการ แลกเปลี่ยน เชิญผู้แทนเยี่ยมเยียนกัน แต่ว่าในการเยี่ยมเยือน เราก็ได้ประโยชน์ เขาก็ได้ประโยชน์ เขาก็ได้เรียนรู้หลายอย่าง จากเรา เราก็ได้เรียนรู้หลายอย่างจากเขา และก็มาปรับปรุง การทำงานของเรา

นอกจากนี้ก็ได้ร่วมกันรณรงค์ผลักดันให้มีการออก กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปสื่อกับทางองค์กรวิชาชีพสื่ออื่นๆ โดยเน้นว่าจะต้องคงหลักการกำกับดูแลกันเองของสื่อไม่ให้มี การแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและธุรกิจ นี่คือเรื่องที่ได้ ดำเนินการไปแล้ว

ประเด็นที่ยากฝาก คือ เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพ กลไกการทำงานของมีเดียออมбудสแมน การออกแนวปฏิบัติ เพิ่มเติมทางด้านการเสนอข่าวและภาพข่าวผู้มีความ หลากหลายทางเพศ เด็ก และผู้หญิง ซึ่งเป็นห่วงว่าจะลงไป ถึงผู้ปฏิบัติได้อย่างไร ก็คิดว่ากลไกออมбудสแมน น่าจะช่วยให้ และเรื่องการทำเนิการเกี่ยวกับกฎหมายหมิ่นประมาท ซึ่ง คณะที่จะทำส่วนใหญ่จะอยู่ในคณะกรรมการจริยธรรม เรื่อง การสร้างเครือข่ายต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาค ประชาชน ที่ช่วยในการกำกับดูแล

สุดท้ายคือ การหาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมสื่อ ก็เป็นคณะอนุกรรมการที่ตั้งขึ้นมาใหม่ โดยมองว่า ถ้าหากสื่ออยู่ไม่ได้ อยู่ลำบาก มาตรฐานจริยธรรมก็จะย่อหย่อน ไปได้ เพราะความจำเป็นที่จะต้องอยู่รอด แต่ถ้าทำให้กิจการ สื่อพอที่จะอยู่รอดได้โดยไม่เดือดร้อนมาก สื่อไม่ไปละเมิดข้อ บังคับจริยธรรม มันก็น่าจะดีกว่า ... □

แนวทางกำกับดูแลกันเอง ของสื่อมวลชนในภาคตะวันออก

โดย จักรกฤษณ์ แวคล้ายหงษ์
ประธานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก

หลังการเข้ามาดำรงตำแหน่ง “ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” ของ “นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี” การกิจสำคัญที่สุดสำหรับองค์กรวิชาชีพแห่งนี้ก็คือ “การควบคุมดูแลกันเองอย่างไร? ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความเชื่อมั่นกับสังคมภายนอกที่กำลังถูกตั้งคำถามมายกัฟายการเมือง ผู้บริโภค หรือนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน

สิ่งนี้ นี่เองเป็นแรงขับเคลื่อนให้ “นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี และกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทั้ง ๒๑ คน” เร่งปรับบทบาทและปรับเปลี่ยนข้อบังคับและกรรมการตรวจสอบด้านจริยธรรม เพื่อปฏิรูปการกำกับดูแลกันเองให้มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับ

การระดมรับฟังความคิดเห็นจากอดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน หรือกักบองค์กรที่กำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนในต่างประเทศถูกระดมมาประชุมเพื่อให้เกิดข้อสรุป

และจุดเริ่มต้นที่มาจาก การปรับข้อบังคับในหัวข้อ การรับเรื่องร้องเรียนที่ก่อนหน้านี้มีเพียงคณะอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ให้มีความสำคัญมากขึ้นเป็น “คณะกรรมการจริยธรรม ในสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” ที่มีกรรมการที่มาจากทุกภาคส่วนในสังคม และมีคณะทำงานทั้งเรื่องการรับเรื่องร้องเรียน และการคุ้มครองผู้บริโภค

ขณะเดียวกันกรอบจริยธรรมได้ถูกปรับปรุงชนิดยกฉบับ จัดทำใหม่เป็นหมวดหมู่ และเพิ่มรายละเอียด รวมทั้งความทันสมัยในกรอบจริยธรรมที่ก้าวให้ทันกับเทคโนโลยี และการพัฒนาในความผิดทางจริยธรรม

ที่สำคัญกระบวนการพิจารณาที่ไม่ได้มีเพียง “คณะกรรมการจริยธรรม” เท่านั้น เมื่อ “คณะกรรมการจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์” ได้ผลักดันการจัดตั้ง “คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร” หรือ ออมбудสแมน (Ombudsman) ให้เกิดขึ้นในทุกภูมิภาค ทั้งภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง อีสาน กลาง ตะวันออก และใต้ โดยผลักดันหนังสือพิมพ์ทั้งส่วนกลาง และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่มีศักยภาพ

จัดตั้ง “อมбудสแมน” ขึ้น โดยให้มีคณะกรรมการ ๓-๗ คน แล้วแต่จะดำเนินการ ซึ่งจะให้มีการผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านเข้ามาเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่รับเรื่องราวร้องเรียนจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม พร้อมมีอำนาจในการลงโทษได้

สำหรับในส่วนท้องถิ่นนั้น ได้มีการจัดตั้งทั้งในระดับภาคและกลุ่มขึ้นมา โดยภาคตะวันออกได้จัดตั้งขึ้นจากสมาชิกจำนวน ๖ ฉบับ ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ปรากฏการณ์วิสต์ หนังสือพิมพ์สมุทรปราการโพสต์ จ.สมุทรปราการ, หนังสือพิมพ์เสียงสาร์กา หนังสือพิมพ์เกียรติภูมิ จ.นครนายก, หนังสือพิมพ์ชายแดน จ.สระแก้ว และหนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด โดยได้ประชุมจัดตั้ง “คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก (Ombudsman)” ขึ้น ประกอบด้วย

๑. นายจักรกฤษณ์ แวคล้ายหงษ์ กรรมการตัวแทนผู้ปฏิบัติงาน (นสพ.ประชาชาติ) เป็นประธาน
๒. รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนักวิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี เป็นรองประธาน
๓. ดร.วิโรจน์ เวทยาวงศ์ กรรมการตัวแทนผู้ปฏิบัติงาน นสพ.ปรากฏการณ์วิสต์ จ.สมุทรปราการ เป็น เลขานุการ
๔. ดร.สมพงษ์ สิงห์สมบุญ กรรมการบริหารสหภาพนายความ ภาค ๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ
๕. นายเกรียงศักดิ์ แก่นโพธิ์ กรรมการตัวแทนผู้ปฏิบัติงาน หนังสือพิมพ์เกียรติภูมิ จ.นครนายก เป็นกรรมการ ซึ่งหลังจากได้จัดตั้งคณะกรรมการแล้วได้กำหนดแนวนโยบายในเรื่องการทำงานของ “คณะกรรมการพิจารณา

เรื่องร้องเรียนภายในองค์กรภาคตะวันออก” (Ombudsman) พร้อมกำหนดแนวทางการทำงานโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ ให้สังคมได้เข้าใจกระบวนการทำงานของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก (Ombudsman) โดยกำหนดให้มีการประชุมกรรมการทุกๆ ๒ เดือน ซึ่งหลังจากตั้งคณะกรรมการมา ได้ประชุมไปแล้ว ๓ ครั้ง มีการเชิญเจ้าของและบรรณาธิการ รวมทั้งผู้สื่อข่าวทั้ง ๖ ฉบับร่วมประชุม และชี้แจงถึงกระบวนการทำงานของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก และกรอบจริยธรรมเพื่อให้เกิดความเข้าใจ

นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก ได้ร่วมกับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มหาวิทยาลัยบูรพา และเครือข่ายบรรณาธิการภาคกลาง ภาคตะวันออก ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “แนวทางการปฏิรูปการกำกับดูแลของสื่อมวลชนภาคตะวันออก” ซึ่งมีเจ้าของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในภาคตะวันออก กว่า ๒๕ ฉบับ สื่อออนไลน์ ผู้สื่อข่าวท้องถิ่นกว่า ๔๕ คนเข้าร่วม ซึ่งผลที่ได้คือ เจ้าของ บรรณาธิการ ผู้ปฏิบัติงานในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ที่เป็นสมาชิกได้เกิดความรู้ ความเข้าใจในปัญหาด้านจริยธรรม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดขึ้น และยังลดปัญหาด้านจริยธรรมและปัญหาด้านการร้องเรียนให้มีจำนวนลดลง

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่สำคัญก็คือ แม้จะตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก ขึ้นมานานกว่า ๖ เดือน แต่กลับยังไม่มีเรื่องที่ร้องเรียนขึ้น ทำให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร

ภาคตะวันออก ยังไม่มีเรื่องที่จะดำเนินงานแต่อย่างใด

จากปัญหานี้ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก และประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงได้เสนอให้มีการจัดทำโครงการจับจ้องส่องจริยธรรมของสื่อในภาคตะวันออกขึ้น ด้วยการร่วมมือกับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จัดทำโครงการนี้ขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑

นอกจากนี้แล้ว คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก ยังได้หารือกับสำนักงานประชาสัมพันธ์เขต ๗ (ภาคตะวันออก) จัดทำโครงการให้ความรู้กับเครือข่ายประชาสัมพันธ์ และสื่อมวลชนในภาคตะวันออกทั้งหมด รวมทั้งการร่วมกับองค์กรวิชาชีพสื่อในแต่ละจังหวัด จัดประชุมและให้ความรู้กับด้านจริยธรรมและกระบวนการทำงานของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก

ทั้งหมดเป็นผลการทำงานของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก ในเบื้องต้นที่ได้ดำเนินการมาเกือบ ๑ ปีที่ผ่านมา ... □

เดินตามเจตนารมณ์

โดย สุรินทร์ ชัยวีระไทย

ประธานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคเหนือตอนล่าง

ในช่วงเวลาในการปรับตัวในวงการสื่อสารมวลชนของไทยในต้นศตวรรษที่ ๒๑ นี้ พวกเราหลายคนอาจจะมีถึงภาพการปรับตัวของสังคมไทยต่อการเข้ามาของนวัตกรรม (Innovation) ในอดีต ทั้งการปรับตัวในเชิงกายภาพ และจิตวิญญาณของปัจเจกบุคคล และสังคม คงมีอะไรหลายอย่างที่ทั้งเหมือนและแตกต่างกัน สิ่งหนึ่งที่พวกเราประเมินว่าน่าจะเหมือนกัน คือ ความต้องการอยู่รอดและเป็นผู้นำ คงเป็นสิ่งที่เหมือนกันในจิตวิญญาณท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง

พวกเรารู้สึกเป็นเกียรติที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร (Ombudsman) ภาคเหนือตอนล่าง ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการยกระดับการควบคุมดูแลกันเองด้านจริยธรรมของสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

พวกเราได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมตั้งแต่แรกเริ่มในส่วนของภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งได้จัดประชุมครั้งแรกที่จังหวัดพิษณุโลก เริ่มต้นด้วย นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ริเริ่มให้มีการจัดประชุมพูดคุยหารือ ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ของภาคเหนือตอนล่างขึ้นมา

โดย คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย

๑. นายวิเชียร สุนันทคณาภรณ์ ผู้แทน เจ้าของ/บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เหยี่ยวข่าวชากังราว จ.กำแพงเพชร
๒. นายวิวรรธน์ แผงสุภา ผู้แทน เจ้าของ/บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ข่าวนคร จ.นครสวรรค์
๓. นายอาทิตย์ แสงสว่าง ผู้แทน เจ้าของ/บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์พิทักษ์ไทย จ.พิษณุโลก

๔. นายสุรินทร์ ชัยวีระไทย ผู้แทน เจ้าของ/บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.พิษณุโลก

๕. นายผาดิ หอกิตติกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย อดีตกรรมการบริหารสหภาพนายความภาค ๖

๖. นายรุ่งเรือง กัลยวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองผู้บริโภค กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค จ.พิจิตร

๗. ผศ. พูนสุข ภาระมรทัต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยนเรศวร จ. พิษณุโลก

พวกเรา รู้สึกถึงความพยายามในการปรับตัวของกลุ่มคนในวงการสื่อสารมวลชนไทย และรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้เป็นคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคเหนือตอนล่าง พวกเราจะพยายามกำหนดทิศทางของตนเอง เนื่องจากพวกเราอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลาง (Core) ของการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีความก้าวหน้า อีกทั้งยังเป็นเทคโนโลยีที่สามารถเปิดโอกาสให้ผู้คนทั่วโลก แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก และเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นทั้งภาพ เสียง และข้อความกัน ราวกับเป็นคนในสังคม ชุมชน หรือ หมู่บ้านเดียวกัน ไม่น่ว่าความพยายามของกลุ่มคนในวงการสื่อสารมวลชนไทยที่พยายามกำหนดทิศทางของตนเองนี้ อาจจะเป็นการเริ่มต้นของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหมู่บ้านโลกที่มีประสิทธิภาพในอนาคตก็ได้!

ในการดำเนินงาน พวกเราตระหนักถึงความสำคัญของความรู้และความเข้าใจในสังคมของตนเอง รวมถึงสำนึกของสังคมโลกในภาพรวม ในการเดินตามเจตนารมณ์ขององค์กร ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ อย่างไรก็ตาม เรื่องเกี่ยวกับการร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก และคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร (Ombudsman) ตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙ นั้น เป็นเรื่องใหม่ ที่พวกเราเรามองว่าน่าจะมีการประชุมเพื่อให้ความรู้แก่เพื่อนสมาชิก สื่อมวลชน นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจ

ดังนั้นในปี ๒๕๖๑ นี้ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรภาคเหนือตอนล่าง จึงมีความมุ่งหวังที่จะมีการจัดประชุมขึ้นอีก ๑ ครั้ง เพื่อเตรียมการจัดงาน และประสานงาน กับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ... □

ความท้าทายของสื่อมวลชนในการลดผลกระทบ ให้แก่แหล่งข่าวที่ถูกสื่อละเมิดสิทธิ¹

รุจน์ โกมลบุตร²

รูปแบบที่สื่อมวลชนละเมิดสิทธิแหล่งข่าว

ประเทศไทยมีกฎระเบียบที่คุ้มครองสิทธิของประชาชนที่หลากหลาย อาทิ ปณิญาสาทว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งใน ๔๘ ประเทศแรกจาก ๑๙๑ ประเทศที่ลงคะแนนเสียงร่วมรับรองเอาไว้ (กรมองค์การระหว่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๑: ๑) นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ก็มีหมวดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย คือ หมวด ๓

ส่วนในระดับย่อยลงมา สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติก็มีข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของแหล่งข่าว เช่น ข้อ ๑๑ ต้องเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริง, ข้อ ๑๒ ในกรณีที่มีการเสนอข่าวผิดพลาด หนังสือพิมพ์ต้องแก้ไขโดยไม่ชักช้า, ข้อ ๑๕ ในการเสนอข่าวหรือภาพใดๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, ข้อ ๑๗ หนังสือพิมพ์จะต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว และข้อ ๒๗ หนังสือพิมพ์พึงละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ (<http://www.presscouncil.or.th/>)

ส่วนสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยได้ประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ซึ่งมีบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของแหล่งข่าว เช่น ข้อ ๗ (๔) เมื่อนำเสนอข้อมูลผิดพลาด ต้องแก้ไขทันที พร้อมทั้งขอภัย และ (๕) การนำเสนอข้อมูลต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และไม่เป็น การข้เติมความทุกข์และโศกนาฏกรรมแก่ผู้ที่ตกเป็นข่าว

1. พัฒนามาจากการวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของแหล่งข่าวที่ถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิ” ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2. สาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(<http://www.newsbroadcastingcouncil.or.th/>)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีกฎหมาย และสภาวิชาชีพสื่อจะมีข้อบังคับที่ปกป้องแหล่งข่าวจากการทำงานของสื่อข่าว แต่สื่อมวลชนก็ยังถูกวิพากษ์วิจารณ์การทำหน้าที่อยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะการละเมิดสิทธิของแหล่งข่าว ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจถึงผลกระทบของแหล่งข่าวที่ถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิ ผู้เขียนได้สัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข่าวที่ถูกสื่อมวลชนมีอาชีพละเมิดสิทธิจำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้ป่วย กลุ่มบุคคลทั่วไป และ กลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง กลุ่มละ ๓ คน รวม ๑๒ คน รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหารสภาวิชาชีพสื่อ ๒ คน และนักวิชาการ ๒ คน เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการคลี่คลายปัญหาการละเมิดสิทธิ การศึกษาครั้งนี้ได้พบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรูปแบบการละเมิดสิทธิแหล่งข่าวตามกระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการ จำนวน ๔ รูปแบบ ดังนี้ (รุจน์ โกมลบุตร ๒๕๖๐)

(๑) การละเมิดแหล่งข่าวในงานภาคสนาม หมายถึงการที่ผู้สื่อข่าวละเมิดสิทธิของแหล่งข่าวขณะที่กำลังรายงานข่าวในพื้นที่ปฏิบัติงาน เช่น

การแอบถ่ายรูปแหล่งข่าวโดยไม่ขออนุญาต แนน (นามสมมติ) นักเรียนหญิง ชั้น ม.๕ จากโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา เขียนข้อความลงเฟซบุ๊กว่า โดนครูพละเขวี้ยงแก้วใส่หน้า จนหน้าไบหน้าของเธอมืออาการบวมผิวดูรูป ต่อมา ปวีณา หงสกุล ประธานมูลนิธิ ปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ได้พาแนนไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลเพื่อรักษาตัว ขณะนอนเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาล มีภาพถ่ายของเธอในห้องผู้ป่วยไปปรากฏในสื่อโดยไม่ได้รับอนุญาตจากแนน แนนกล่าวว่า ไม่พอใจที่มีการนำข้อมูลในเฟซบุ๊กไปใช้โดยไม่ขออนุญาตอยู่บ้าง แต่การที่สื่อมวลชนมาทำข่าวให้ถือว่ามีส่วนช่วยให้คนที่ได้รับรู้ข่าวสารของเธอเสนอความช่วยเหลือมาให้ เช่น การรักษาพยาบาล แต่การแอบถ่ายภาพขณะที่เธอนอนพักเป็นผู้ป่วยในนั้น แนนบอกว่าสื่อมวลชนไม่ควรบันทึกภาพอย่างยิ่ง

การสัมภาษณ์เด็กโดยไม่พิจารณาถึงความพร้อม (นามสมมติ) ชายพิการถูกวัยรุ่นรุมทำร้ายร่างกาย

จนเสียชีวิต สื่อมวลชนได้ไปสัมภาษณ์ลูกชายของมงคล อายุ ๑๒ ปี และ ๙ ปี ตามลำดับ สมศรี (นามสมมติ) อดีตภรรยาของมงคล และมารดาของเด็กทั้งสอง กล่าวว่า มีสื่อมวลชนมากกว่า ๑๐ แห่งติดต่อมาสัมภาษณ์เธอและลูกชายทั้งสองคน แม้ทำที่ผู้สื่อข่าวค่อนข้างระมัดระวังในการสัมภาษณ์ แต่เด็กรู้สึกเบื่อกับที่ต้องพูดเรื่องเดิมหลายรอบ ขณะที่สมศรีเองก็ไม่กล้าปฏิเสธผู้สื่อข่าวที่ติดต่อมาเพราะว่าเกรงใจ

(๒) การละเมิดกติกาการทำงานภาคสนาม หมายถึง การที่ผู้สื่อข่าวละเมิดสิทธิของแหล่งข่าว โดยไม่ปฏิบัติตามกติกาที่ถูกกำหนดไว้ในสถานที่นั้นๆ เช่น

การที่สื่อมวลชนเข้าไปเบียดเสียดทำข่าวในพิธีเคลื่อนศพของทฤษฎี สหวงศ์ สงวน สหวงศ์ บิดาของทฤษฎี ให้สัมภาษณ์ว่า การทำงานของผู้สื่อข่าวที่ไปทำข่าวการเจ็บป่วยของทฤษฎี ไม่ส่งผลเสียต่อครอบครัวหรือเกิดสิ่งร้ายแรงใดๆ แม้บางสถานการณ์ที่ลูกกล้ามาครอบครัวจะรู้สึกไม่สะดวกอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม การทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวในขณะเคลื่อนศพทฤษฎีที่โรงพยาบาลรามามา ทำให้การเคลื่อนศพในระยะ ๓๐ เมตร ต้องใช้เวลาถึง ๒๐ นาทีนั้น สงวนรู้สึกไม่สบายใจ “ผมเพียงแต่คิดนะครับว่า มันไม่น่าเลยที่จะมารุมเอาภาพที่ไม่ดีไม่เหมาะสมออกไปเผยแพร่ ผมรู้สึกไม่สบายใจ ตรงที่ว่าไม่น่าเลย ก็เห็นใจทางโรงพยาบาลด้วยว่า โรงพยาบาลไม่ได้ปล่อยปะละเลยในจุดนี้นะครับ เผื่อระวังในจุดนี้อยู่ แต่เอาไม่อยู่เท่านั้นเอง”

ภาพตัวอย่างที่ ๑

ภาพที่สื่อมวลชนจำนวนมากฝ่าฝืนกันไปรุมถ่ายภาพแหล่งข่าว

เป็นภาพที่สื่อมวลชนจำนวนมากฝ่าฝืนกันไปรุมถ่ายภาพแหล่งข่าว จนผู้สื่อข่าวต้องแจ้งตำรวจการทำงานของผู้สื่อข่าวที่ถูกล้ำความเป็นส่วนตัว (<http://www.thaijobsgov.com/jobs=๔๕๓๘๖>, วันที่ค้นข้อมูล: ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙)

การที่สถานีโทรทัศน์ ๔ ช่องถ่ายทอดสดการฆ่าตัวตายของวันชัย ดนัยตโมนุท การถ่ายทอดสดดังกล่าว

เป็นการนำเสนอภาพความรุนแรงที่สะท้อนจิตใจญาติอย่างรุนแรง ญาติคนหนึ่งของวันชัย ดนัยตโมนุท (ขอปกปิดชื่อ) ให้สัมภาษณ์ว่า การถ่ายทอดสดของบางสำนักข่าวนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นอย่างยิ่ง เพราะไม่อาจคาดเดาได้เลยว่าภาพความรุนแรงจะเกิดขึ้นเมื่อใด และเมื่อความรุนแรงนี้ได้เกิดขึ้นและถูกเผยแพร่ในวงกว้างแล้ว สื่อมวลชนจะรับผิดชอบต่อความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับญาติหรือครอบครัวของวันชัย ผู้ที่ยังคงดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร

ภาพตัวอย่างที่ ๒

ภาพการถ่ายทอดสดการฆ่าตัวตาย

เป็นการรายงานสถานการณ์สดทางโทรศัพท์ของสถานีโทรทัศน์ TNN๒๔ โดยแสดงภาพวันชัยใช้ปืนจ่อศีรษะและมีการเบลอบภาพบริเวณมือที่ถือปืน (ผู้วิจัยเบลอบภาพให้กว้างขึ้น) เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๙ (<https://www.youtube.com/watch?v=oBywXVBJqgQ&app=desktop>, วันที่ค้นข้อมูล: ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙)

(๓) การละเมิดทักษะการทำข่าวเบื้องต้น หมายถึง การที่ผู้สื่อข่าวละเมิดสิทธิของแหล่งข่าว โดยไม่ใช้ทักษะการทำข่าวเบื้องต้นตามวิสัยที่พึงกระทำได้ เช่น

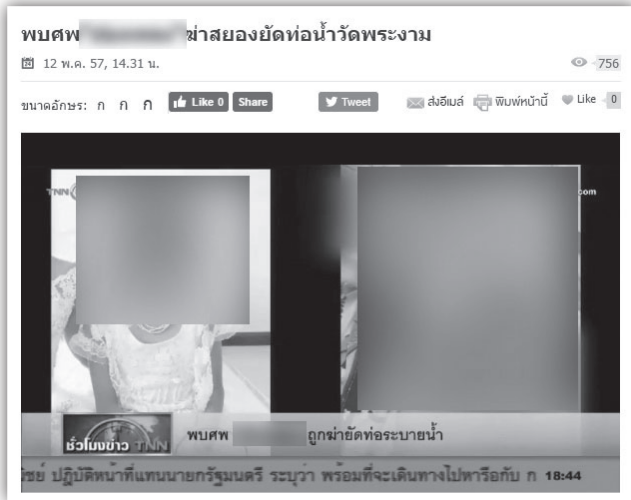
การเสนอข่าวไม่รอบคอบ กรณีจตุภัทร์ บุญภัทรรักษา หรือไผ่ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น สมาชิกกลุ่มดาวดิน ถูกนำเสนอข่าวว่าหนีการเกณฑ์ทหาร พร้อม บุญภัทรรักษา มารดาของจตุภัทร์ ให้สัมภาษณ์ว่า จตุภัทร์ผ่านการเรียนรักษาดินแดนมา ๓ ปี และมีหลักฐานยืนยันว่าผ่านหลักสูตรแล้วด้วย แต่สื่อที่นำเสนอข่าวดังกล่าวไม่ได้ติดต่อไผ่หรือเธอเพื่อขอสัมภาษณ์ใดๆ เลย เมื่อตกเป็นข่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของครอบครัว เพราะพร้อมและสามีมีอาชีพเป็นทนายความ อาจทำให้คนเข้าใจได้ว่า ขนาดเป็นผู้ที่รู้เกี่ยวกับกฎหมายก็ยังทำผิดกฎหมายได้

(๔) การละเมิดในการนำเสนอ หมายถึง การละเมิดของแหล่งข่าว จากการจัดการด้านการนำเสนอข่าวในระดับของกองบรรณาธิการ ทั้งๆ ที่ควรจะอยู่ในวิสัยที่จะจัดการไม่ให้ละเมิดได้ เช่น

การนำเสนอภาพศพ เมื่อปี ๒๕๕๗ เด็กหญิงอายุ ๑๑ ปี อยู่ที่จังหวัดตรัง หายตัวไปจากบ้านพัก ครอบครัว

ประกาศตามหาเด็กหญิงในสื่อสังคมออนไลน์ จนเมื่อผ่านไป ๓ วัน มีคนพบร่างเด็กหญิงเสียชีวิตอยู่ในท่อระบายน้ำ ใกล้วัดแห่งหนึ่ง สื่อมวลชนได้เปิดเผยทั้งชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ และโรงเรียน และเปิดเผยภาพใบหน้าเด็กหญิงและภาพศพ ประกอบการรายงานข่าว

ภาพตัวอย่างที่ ๓
การเปิดเผยภาพเด็กที่ได้รับผลกระทบ

เป็นการนำเสนอภาพใบหน้าและศพเด็กหญิง ผู้วิจัยเบลอภาพใบหน้าเด็กหญิงด้านซ้ายมือและชื่อเด็กหญิงด้านล่าง และได้เบลอภาพศพเด็กหญิงด้านขวามือเพิ่มเติมจากที่สถานีได้เบลอไว้บางส่วน (จากสถานีข่าว Thai News Network (TNN ๒๔) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ (http://www.tnnthailand.com/news_detail.php?id=๓๐๒๐๓&t=news, วันที่ค้นข้อมูล: ๖ มิถุนายน ๒๕๖๐)

พนมวรรณ รานา ผู้เป็นแม่ของเด็กหญิง ให้สัมภาษณ์ว่า สื่อไม่ควรนำเสนอรูปภาพผู้เสียชีวิตอย่างยิ่ง “กรณีของลูก มันจำไม่ได้อยู่แล้ว ภาพมันน่ากลัว เป็นสิ่งที่ไม่สวยงามในความคิดของเรา มันไปทำร้ายจิตใจคนที่รู้จักลูกอย่างเพื่อนลูกจะเศร้าหมดเลย ในเด็ก ๑ คน ซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว กับเด็กอีก ๕๐ คนที่อยู่ในห้องซึ่งเห็นรูปนี้ มันทำร้ายเด็กที่เหลือมากนะ”

การเสนอข่าวในเชิงตัดสิน ศรัณย์รัชต์ ชูสั้น หรือเฟิร์ส ผู้ต้องหาฆ่าข่มขืนเด็กหญิง ถูกสื่อนำเสนอในลักษณะที่ “ตัดสินไปแล้ว” ว่าเป็นฆาตกร แต่ในเวลาต่อมาเขาได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยศาลพิพากษาจำเลยอีกคนว่ากระทำความผิด ซึ่งการเสนอข่าวนอกจากจะทำให้เฟิร์สเสื่อมเสียชื่อเสียงแล้ว รชต ซึ่งเป็นพ่อของเขา ได้ลาออกจากงานมาสู้อคดีให้ลูกรู้สึกสะเทือนใจ จนล้มป่วย และเสียชีวิตในเวลาต่อมา ศรัณย์รัชต์ให้สัมภาษณ์ว่า การใช้คำหรือภาษาในข่าวนำไปสู่การเข้าใจผิดว่าเขาเป็นผู้กระทำความผิด “รุนแรงมาก ยิ่งช่องสาม ช่องเจ็ด แรงสุดเลย คำพูดให้ชาวดูมัน ดู

สนุกมากกว่า คือใส่มาเต็มๆ เลย ทั้งที่จริงไม่เป็นความจริง เราแค่เป็นผู้ต้องหา แต่เค้าบอกเราเป็นคนทำร้ายเรียบร้อยแล้ว ไอ้โหด ไอ้ชั่ว”

ภาพตัวอย่างที่ ๔
ภาพการแถลงข่าวจับกุมศรัณย์รัชต์
ผู้ต้องหาในคดีกระทำชำเราเด็กหญิงอายุ ๘ ปี

เป็นการเปิดเผยใบหน้าศรัณย์รัชต์ ในระหว่างการแถลงข่าว และใช้ถ้อยคำที่ตัดสินกรณี (จากสำนักข่าวอมรินทร์ทีวี เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ (<https://www.youtube.com/watch?v=aaBzY&sEM&w>, วันที่ค้นข้อมูล: ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

จากตัวอย่างข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ผลกระทบจากการที่สื่อละเมิดสิทธิแหล่งข่าว มีตั้งแต่สร้างความไม่สบายใจ ทำให้ขุนข้องหมองใจ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง สร้างความสะเทือนใจอย่างรุนแรง และจนถึงขั้นทำให้เสียชีวิตเลยทีเดียว

ข้อท้าทายในการลดการละเมิดสิทธิแหล่งข่าว

ในการศึกษาเรื่องเดียวกัน นอกจากจะได้สัมภาษณ์แหล่งข่าวที่ถูกละเมิดสิทธิจำนวน ๑๒ รายเพื่อศึกษาถึงผลกระทบและข้อเสนอแนะต่างๆ แล้ว ผู้เขียนยังได้สัมภาษณ์นักวิชาการ ๒ คน คือ คณาธิป ทองรวีวงศ์ รองศาสตราจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น และพรธาสสิริ กุหลาบ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้บริหารสภาวิชาชีพ ๒ คน คือ วิสุทธิ์ คมวัชรพงศ์ ประธานสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และ ชาย ปณะคามินทร์ เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เพื่อหาข้อเสนอแนะต่อประเด็นการละเมิดสิทธิแหล่งข่าวด้วย สรุปได้ดังนี้ (รุจน์ โกมลบุตร, ๒๕๖๐)

(๑) ข้อเสนอแนะต่อสื่อมวลชน ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อลดการละเมิดสิทธิแหล่งข่าว ดังนี้

การเปิดเผยข้อมูลของแหล่งข่าวที่มาจากสื่อออนไลน์ คณาธิป ทองรวีวงศ์ รองศาสตราจารย์คณะ

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เสนอว่า แม่แหล่งข่าวเผยแพร่ข้อความส่วนตัวโดยตั้งค่าเป็นสาธารณะในสื่อสังคมออนไลน์ แต่สื่อต้องพิจารณาด้วยว่าแหล่งข่าวผู้นั้นต้องการให้ข้อมูลถูกเผยแพร่จากสื่อสังคมออนไลน์ไปสู่ช่องทางอื่นๆ หรือไม่ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ออนไลน์ ซึ่งหลักการนี้เรียกว่าหลักความคาดหมายความเป็นส่วนตัว โดยผู้สื่อข่าวควรสอบถามเจตนาของแหล่งข่าวก่อนว่า ยินดีให้เผยแพร่ในสื่อช่องทางอื่นๆ หรือไม่

การเผยแพร่ภาพผู้ป่วย พรรษาสิริ กุหลาบ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเห็นว่า การพิจารณาว่าจะเปิดเผยภาพผู้ป่วยมีหลักการคือ การเผยแพร่ภาพมีความจำเป็นอย่างไร และสังคมจะได้ประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้ การนำเสนอภาพนั้นจะต้องไม่ลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย หากภาพที่ผู้ป่วยนำมาให้ หรือปรากฏอยู่แล้วในสื่อสังคมออนไลน์ เป็นภาพที่ไม่เหมาะสม น่ากลัว สื่อมวลชนก็ควรจะถ่ายภาพผู้ป่วยใหม่อย่างมีรสนิยม หากความเจ็บป่วยไม่ได้เกิดขึ้นที่ใบหน้า ภาพหน้าตาของแหล่งข่าวก็ไม่ควรเปิดเผย เพราะผู้อ่านไม่ได้ทำความเข้าใจเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากหน้าตา พรรษาสิริเสนอว่า แม่แหล่งข่าวยินดีที่จะเปิดเผยข้อมูลโดยอาจไม่ได้ตระหนักถึงข้อมูลส่วนบุคคลของแหล่งข่าว สื่อมวลชนก็ควรจะต้องคิดเผื่อแหล่งข่าวว่า หากเผยแพร่ข้อมูลออกไปแล้ว แหล่งข่าวอาจจะได้รับผลกระทบในอนาคต สื่อมวลชนจึงควรช่วยปกป้องแหล่งข่าวไว้ล่วงหน้าด้วย

การเผยแพร่ภาพศพ คณาธิปเสนอว่า ไม่มีกฎหมายห้ามเผยแพร่ภาพศพหรือชิ้นส่วนอวัยวะ แต่หากการเผยแพร่ภาพศพนั้นมาพร้อมกับระบุว่าผู้ตายเป็นใคร โดยเปิดเผยชื่อ-นามสกุล หรือภาพใบหน้าตอนยังมีชีวิตประกอบภาพศพ และทำให้ผู้ตายหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเสียชื่อเสียง จะถือว่าผิดกฎหมายในข้อหาหมิ่นประมาทผู้ตายได้ ส่วนกรณีสื่อมวลชนเผยแพร่ภาพการเคลื่อนย้ายศพทฤษฎีสหวงศ์ จากโรงพยาบาลรามารามาธิไปยัง จ.บุรีรัมย์นั้น คณาธิปเห็นว่า ไม่ถือเป็นการหมิ่นประมาท เพราะไม่ได้ทำให้ทฤษฎีเสียชื่อเสียง แต่เป็นกรณีที่สื่อมวลชนคุกคามชีวิตส่วนตัวของทฤษฎี และไม่ให้เกียรติผู้ตาย

พรรษาสิริ เสนอว่า การนำเสนอภาพศพในงานข่าวเป็นการลดทอนศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ที่เสียชีวิตทำให้ผู้ที่เห็นภาพศพนั้นเกิดความรู้สึกหวาดเสียว เธอมีความเห็นว่าไม่ควรให้ภาพศพเป็นองค์ประกอบหลักของข่าว หากต้องนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับความตาย ควรใช้ภาพอื่นที่บอก

เล่าเรื่องราวได้ เช่น นิตยสารต่างประเทศฉบับหนึ่ง นำเสนอเรื่องราวของพ่อที่สูญเสียลูกสาวสองคนจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ภาพที่นิตยสารฉบับนี้นำเสนอเป็นภาพฝ่ามือที่คล้ำและหยาบกร้านของพ่อ แต่มีรูปภาพของลูกสาวทั้งสองคนวางอยู่บนฝ่ามือนั้น ซึ่งสะท้อนอารมณ์ผู้อ่านและสะท้อนถึงความสูญเสียได้เช่นกัน โดยไม่เป็นการล่วงเกินศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ที่เสียชีวิตด้วย

การถ่ายทอดสดความรุนแรง ชาย ปละคามินทร์ เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ กล่าวถึงการถ่ายทอดสดวันชัย ดนัยตโนมุต ฆ่าตัวตายว่า องค์กรสื่อมวลชนต้องตระหนักและใช้วิจารณญาณของตัวเองด้วยว่า ภาพการถ่ายทอดที่มีคนพยายามฆ่าตัวตายอยู่เหมาะสมหรือไม่ และเมื่อเวลายังมีดลง สื่อมวลชนควรรู้หรือไม่ว่าสถานการณ์ตัวประกันจะเลวร้ายขึ้น ซึ่งควรยุติการถ่ายทอดภาพสดได้แล้ว “การบอกว่าถ่ายทอดสดเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มันเป็นเหตุผลที่ฟังได้ไหม แม้มันเป็นความสนใจของคน แต่การที่มันโป่งขึ้นมากลางคั่นขณะกำลังออกอากาศ มันมีที่ไหนในโลกนี้ทำบ้าง คือต้องคิดว่าป็นมันมีลูก ภาพแบบนี้ใครๆ ก็รู้อยู่แล้วว่าไม่เหมาะสม”

นำเสนอข่าวผิด ให้ขอโทษ พรรษาสิริมีความเห็นว่า เมื่อสื่อมวลชนได้ข้อมูลมาต้องตรวจสอบอย่างละเอียดว่าข้อมูลนั้นถูกต้องหรือไม่ ซึ่งในกระบวนการนี้ผู้สื่อข่าวควรมีคนช่วยตรวจสอบด้วย ได้แก่ บรรณาธิการข่าว หรือโปรดิวเซอร์รายการข่าว และหากนำเสนอข้อมูลที่ผิดพลาดออกไปแล้ว สื่อมวลชนก็ต้องยอมรับว่าผิดว่าตนเองผิด และนำเสนอข้อเท็จจริงให้กระจ่าง พรรษาสิริบอกว่า สื่อมวลชนไม่จำเป็นต้องรู้ทุกเรื่องก็ได้ แต่ให้ใช้ความพยายามในการตรวจสอบข้อมูล

การทำข่าวแถลงผู้ต้องหา กรณีที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวการแถลงข่าวจับกุมผู้ต้องหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แม้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏในภายหลังว่าบุคคลคนนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ คณาธิปมีความเห็นว่า การรายงานข่าวการแถลงข่าว ณ ช่วงเวลานั้นไม่ถือเป็นการผิดใดๆ เพราะสื่อมวลชนทำหน้าที่ของตนเองในการนำเสนอข้อมูลตามที่ปรากฏมาแล้ว แต่ส่วนที่สื่อมวลชนควรระมัดระวังคือ การใช้ภาษาหรือถ้อยคำที่ทำให้เข้าใจผิดว่าผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหาคนนั้นเป็นผู้กระทำความผิดแล้ว ดังนั้นการนำเสนออาจจะมีแถบข้อความในข่าวชี้แจงกับผู้ชมว่า บุคคลที่ปรากฏในข่าวขณะนี้ยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยหรือผู้ต้องหา เพื่อป้องกันไม่ให้ด่วนตัดสินบุคคลคนนั้น

(๒) ข้อเสนอแนะต่อแหล่งข่าวที่ถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะต่อแหล่งข่าว ดังนี้

สิทธิในการให้สัมภาษณ์ คณาธิปเสนอว่า แหล่งข่าวต้องมีความรู้เรื่องสิทธิส่วนบุคคล เพราะหากมีสื่อมวลชนขอสัมภาษณ์เพื่อนำเสนอเป็นข่าว แหล่งข่าวจะได้ตัดสินใจ และสามารถปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของตนเองได้ เช่น ปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ ขอให้ปกปิดชื่อ-นามสกุลหรือภาพใบหน้า เป็นต้น แต่หากแหล่งข่าวไม่มีข้อมูลเรื่องสิทธิของตนเอง จะไม่สามารถคัดค้านหรือพิทักษ์ข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง จนอาจถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิได้

การร้องเรียน พรรษาสิริเสนอให้แหล่งข่าวดำเนินการฟ้องร้องเอาผิดกับสื่อมวลชนผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สภาการสื่อมวลชน หรือองค์กรสื่อมวลชนนั้น และไม่ควรปล่อยให้เรื่องที่เกิดขึ้นกับแหล่งข่าวเงียบหายไป เพราะหากหลายคนที่ได้รับผลกระทบและคิดเช่นนี้ จะไม่มีใครได้รับทราบเรื่องราวที่เกิดขึ้นเลย ซึ่งจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเธอเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงจะเริ่มจากระดับบุคคลก่อน

วิสุทธิ์ คมวัชรพงศ์ ประธานสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย มีข้อเสนอต่อแหล่งข่าวที่ถูกละเมิดสิทธิว่า นอกจากการเรียกร้องสิทธิของตัวเองไปยังองค์กรสื่อที่ละเมิดสิทธิ แล้ว อีกช่องทางหนึ่งคือฟ้องร้องสังคมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพราะกระแสสังคมมีส่วนกดดันองค์กรสื่อได้ การเรียกร้องสิทธิของแหล่งข่าว อาจจะทำให้แหล่งข่าวเหนื่อยที่ต้องลุกขึ้นมาต่อสู้ แต่เป็นสิ่งที่ต้องทำให้สื่อมวลชนใช้ความระมัดระวังในการเข้ามาข้องเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลของแหล่งข่าว ไม่ให้สามารถทำได้ตามสะดวกอย่างที่ผ่านมา

(๓) ข้อเสนอต่อการควบคุมกันเอง ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อเสนอแนะต่อการควบคุมกันเอง ดังนี้

อำนาจรัฐในสภาวิชาชีพสื่อ

การศึกษาพบว่า ในจำนวนแหล่งข่าว ๑๒ คน ที่ถูกสื่อละเมิดสิทธิ มีแหล่งข่าวจำนวน ๘ รายที่เรียกร้องให้มีสภาวิชาชีพที่มีองค์ประกอบของสื่อและรัฐร่วมกันกำกับสื่อ ขณะที่ มีแหล่งข่าว ๓ รายที่ต้องการให้สื่อกำกับกันเอง และมี ๑ รายที่เรียกร้องให้รัฐกำกับดูแลสื่อ ข้อมูลนี้อาจแสดงให้เห็นว่า ประชาชนไม่เข้าใจหรือไม่เชื่อมั่นต่อการควบคุมกันเองของสื่อ

วิสุทธิ์บอกว่า เขาไม่เห็นด้วยกับการให้มีหน่วยราชการเข้ามาดูแลสื่อมวลชน เพราะยังไม่เห็นลักษณะองค์กรที่ทำให้มั่นใจว่าจะไม่คุกคามเสรีภาพของสื่อมวลชน “ผมจะไม่ยอมการมอบอำนาจให้กับองค์กรที่เหนือไม่รู้ โดย

เฉพาะองค์กรของรัฐ เพราะจะทำให้สื่อไม่มีเสรีภาพแน่นอน สื่อมวลชนต้องมีเสรีภาพ และตรวจสอบรัฐได้ แล้วราชการที่เหนือจะยอมให้สื่อตรวจสอบ แบบนี้ไม่ได้แปลว่าสื่อไม่รับผิดชอบ แต่ว่าเราจะไม่ยอมให้รัฐสามารถมาสั่งเราได้”

ใบอนุญาตผู้สื่อข่าว คณาธิปไม่เห็นด้วยกับการออกใบอนุญาตผู้สื่อข่าว เพราะอาจส่งผลให้สื่อมวลชนเกิดภาวะเกรงกลัวกับเงื่อนไขต่างๆ จนเพิกเฉยและไม่กล้านำเสนอข่าวสารที่กำลังเกิดขึ้น (Chilling Effect)

“ผมมองว่าหลักการของใบอนุญาต โดยรวมมีเจตนารมณ์ที่ดี ทำให้สื่อมวลชนเหมือนแพทย์ หลักการดีแต่ไม่คำนึงเรื่องการปฏิบัติที่มีปัญหาว่า ทุกคนไม่ได้เป็นหมอได้ทั้งหมด แต่ทุกคนเป็นนักศึกษา นำเสนอข่าวอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นจะมากควบคุมในสิ่งที่ทุกคนทำเป็นชีวิตประจำวัน มันก็เลยผิดปกติ เพราะการนำเสนอข่าวไม่ควรเป็นอาชีพ เพราะมันเป็นเสรีภาพ”

อย่างไรก็ดี วิสุทธิ์เห็นด้วยกับการมีใบอนุญาตผู้สื่อข่าว แต่เป็นใบอนุญาตที่องค์กรสื่อมอบให้กับผู้สื่อข่าว ในสังกัดของตนเอง พร้อมกับมีระเบียบข้อบังคับ ซึ่งรวมถึงบทลงโทษ เช่น ตักเตือน ตัดเงินเดือน พักงาน และไล่ออก เพื่อควบคุมการทำงานของสื่อข่าวในสังกัด ขณะเดียวกันก็มีสภาวิชาชีพเข้ามาช่วยส่งเสริมจริยธรรม จรรยาบรรณอีกส่วนหนึ่งด้วย โดยเป็นระบบที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนมาช่วยกันกำกับดูแล และหากผู้สื่อข่าวทำหน้าที่ที่ขัดต่อกฎหมาย เช่น เปิดเผยภาพเด็กและเยาวชน ก็จะสามารถถูกดำเนินคดีตามกฎหมายได้

การพัฒนาสภาวิชาชีพสื่อ พรีเม บุญภัทรรักษา ทนายความ และมารดาของจตุภัทร์ หรือไผ่ บุญภัทรักษา ให้สัมภาษณ์ว่า ไม่เคยรู้มาก่อนว่ามีองค์กรด้านสื่อที่ประชาชนสามารถไปร้องเรียนการทำงานที่ไม่เหมาะสมของสื่อได้ เธอเสนอแนะว่าองค์กรนี้ควรนำเสนอข้อมูลองค์กรให้ประชาชนรู้จักอย่างกว้างขวาง และมีกระบวนการที่โปร่งใส เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเรียกร้องความเป็นธรรมได้

พรรษาสิริบอกว่า สภาวิชาชีพสื่อต้องสื่อสารกับสาธารณะถึงบทบาทของตนเองมากกว่านี้ เธอเชื่อว่าส่วนหนึ่งที่แหล่งข่าวไม่ไปร้องเรียน เนื่องมาจากไม่ทราบว่าจะไปร้องเรียนได้จากช่องทางไหน นอกจากนี้สภาฯ ควรมีระบบการช่วยเหลือเยียวยาแหล่งข่าวที่ถูกละเมิดสิทธิ นอกเหนือไปจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องการร้องเรียนด้วย

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ชาย ปดะคามินทร์ เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์

แห่งชาติ แนะนำให้แหล่งข่าวฟ้องร้องสื่อมวลชนไปยังคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร (Media Ombudsman) ของหนังสือพิมพ์นั้นๆ ซึ่งเป็นระบบการร้องเรียนที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเพิ่งจัดตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีเป้าหมายให้ประชาชนไปร้องเรียนต่อองค์กรหนังสือพิมพ์โดยตรง คณะกรรมการฯ ของแต่ละองค์กร ประกอบด้วย เจ้าขององค์กร บรรณาธิการ และบุคคลภายนอกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น นักวิชาการด้านสื่อมวลชน เจ้าหน้าที่จากองค์กรคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค เป็นต้น เมื่อมีการร้องเรียน คณะกรรมการพิจารณาฯ จะเชิญผู้ร้องไปชี้แจงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และจะช่วยไกล่เกลี่ยหรือเยียวยาผู้ร้องเรียน เช่น ให้ยุติการนำเสนอข่าวในหนังสือพิมพ์ ลงข่าวแก้ไขข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เป็นต้น ระบบนี้จะช่วยพัฒนาการกำกับดูแลตนเองให้ชัดเจนมากขึ้น

การควบคุมกันเองกับอนาคตของเสรีภาพสื่อไทย

การควบคุมกันเองของสื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้สื่อสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียกความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อสื่อให้กลับมา และทำให้รัฐหมดความชอบธรรมที่จะเข้าไปกำกับดูแลการทำงานของสื่อได้ การควบคุมกันเองของสื่อให้มีความก้าวหน้า อาจจะมาจกปัจจัยต่อไปนี้

(๑) การควบคุมกันเองผ่านการไกล่เกลี่ยในระดับองค์กรสื่อ ที่ผ่านมามีสภาวิชาชีพจะกำหนดให้ประชาชนต้องไปเจรจาไกล่เกลี่ยกับองค์กรสื่อที่ละเมิดจริยธรรมก่อน แต่ในความเป็นจริงจะพบว่า การไกล่เกลี่ยนั้นมักไม่ประสบผลสำเร็จเพราะขาดกลไกภายในองค์กรสื่อในการจัดการเรื่องร้องเรียนอย่างชัดเจน ทำให้ปัญหาบานปลายซับซ้อนสู่การพิจารณาของสภาวิชาชีพ หากเปรียบเทียบกับเรื่องร้องเรียนทางการแพทย์จะพบว่า ที่จริงแล้วคนไข้หรือญาติที่ได้รับความเสียหาย มักไม่ได้เรียกร้องอะไรจากหมอมานัก เว้นแต่ขอคำอธิบายในปัญหาการรักษาที่เกิดขึ้น รวมทั้งคำขอโทษหากเกิดการรักษาที่ผิดพลาด แต่ด้วยความที่การเจรจาไกล่เกลี่ยขาดคำอธิบายที่ชัดเจนจากหมอ สถานพยาบาลมักจะปกปิดข้อมูล รวมทั้งหมอบางคนมีท่าทีที่ขอโทษไม่เป็น ทำให้เรื่องบานปลายเกิดการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเป็นเงินหลายล้านบาท กลายเป็นความขัดแย้งที่ยืดเยื้อ เหน็ดเหนียว และสิ้นเปลือง ดังนั้นการเจรจาไกล่เกลี่ยในระดับองค์กรสื่อที่มีประสิทธิภาพ มีกระบวนการที่กระชับ ชัดเจน และชัดเจนให้ผู้ร้องอย่างสมเหตุสมผล ก็จะทำให้ประชาชนยอมรับต่อการควบคุมกันเองมากขึ้น

(๒) สภาวิชาชีพต้องมีแนวปฏิบัติด้านจริยธรรม

ที่ชัดเจน ทั้งในแง่ของการป้องกันและการทูลลาปัญหา รวมทั้งทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เช่น สมาคมผู้สื่อข่าวอาชีพ (Society of Professional Journalists) ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพด้านสื่อที่สร้างขึ้นเมื่อปี ๑๙๐๙ และมีสมาชิกกว่า ๗,๕๐๐ คนทั่วสหรัฐฯ ได้กำหนดแนวปฏิบัติในเรื่องการลดผลกระทบต่อแหล่งข่าวไว้ว่า ในระหว่างการทำงานรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ การบันทึกเสียง ต้องพยายามลดผลกระทบจากการทำงาน เช่น ต้องแสดงความเห็นใจต่อผู้ได้รับผลกระทบจากการเสนอข่าว ต้องเพิ่มความใส่ใจเป็นพิเศษกับเด็ก และผู้มีประสบการณ์น้อย ฯลฯ (<https://www.spj.org/pdf/spj-code-of-ethics.pdf> วันที่ค้นข้อมูล ๑๕ กันยายน ๒๕๕๙)

(๓) การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

การศึกษาข้างต้นพบว่า แหล่งข่าวจำนวนมากต้องการให้รัฐมีส่วนร่วมกับสื่อในสภาวิชาชีพเพื่อกำกับดูแลสื่อ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อเสรีภาพในการทำหน้าที่ รวมทั้งไม่รู้ว่สภาวิชาชีพสื่อคืออะไร จะร้องเรียนได้อย่างไร จะมีการเยียวยาผู้ร้องอย่างไร สภาวิชาชีพสื่อจะเห็นความสำคัญของผู้ร้องหรือไม่ สภาฯ จะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการร้องเรียนหรือไม่ ฯลฯ

ญาติคนหนึ่งของวันชัย ดนัยโตโมนุท (ขอปกปิดชื่อ)

ให้สัมภาษณ์ถึงความคาดหวังต่อการจัดการเรื่องการถ่ายทอดสดการฆ่าตัวตายของวันชัยว่า “เราอยู่เหมือนกันว่า องค์กรสื่อต่างๆ จะนำสื่อที่ถ่ายทอดสดไปลงโซเชียลมีเดีย แต่เราไม่เห็นอะไรเลย เห็นแต่การแสดง คุณเรียกคนทำผิดมาเหมือนมาตบตบหลังว่าอย่าทำอีก แล้วสุดท้ายก็ปล่อยไปไม่เกิดการแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน”

คำให้สัมภาษณ์ข้างต้นอาจสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ที่เรียกว่า “แมลงวันไม่ตอมแมลงวัน” ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรมได้ ดังนั้นนอกจากสภาวิชาชีพสื่อต้องส่งเสริมการร้องเรียนจากประชาชนให้มากขึ้น มีกระบวนการร้องเรียนที่ชัดเจน รวดเร็วขึ้นแล้ว องค์ประกอบของคณะกรรมการสภาวิชาชีพควรมีสัดส่วนของประชาชนให้มากขึ้น เพราะการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนจะช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมให้มากขึ้น และทำให้ประชาชนเชื่อมั่นต่อการควบคุมกันเองและต่อสภาวิชาชีพมากขึ้น

ทั้งหมดนี้จึงเป็นเรื่องท้าทายของวงการสื่อมวลชนที่จะต้องร่วมกันในการพัฒนาองค์กรสื่อ และสภาวิชาชีพให้สามารถทำงานตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและสมาชิกได้มากขึ้น ... □

บรรณานุกรม

- เกษม ศิริสัมพันธ์. (๒๕๕๖). การควบคุมตนเองของสื่อมวลชน: ความเป็นไปได้ในสังคมไทย เสรีภาพ จริยธรรม ความรับผิดชอบ. หนังสือที่ระลึกครบรอบ ๖ ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.
- กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (๒๕๕๑). ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน. ไม่ปรากฏที่พิมพ์.
- มาลี บุญศิริพันธ์. (๒๕๕๖). วารสารศาสตร์เบื้องต้น: ปรัชญา และแนวคิด (พิมพ์ครั้งที่ ๒). สมุทรสาคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- รุจน์ โกมลบุตร (๒๕๖๐) ผลกระทบของแหล่งข่าวที่ถูกสื่อมวลชนละเมิดสิทธิ. รายงานการวิจัยคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วนิดา แสงสารพันธ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น. ในศูนย์ศึกษากฎหมายและนโยบายสื่อมวลชน, คู่มือการสอนวิชากฎหมายสื่อมวลชนและวิชาจริยธรรมสื่อมวลชน. (๒๕๕๖). (น.๒๑-๓๖). กรุงเทพฯ: บริษัท จริยสุนิทวงศ์ การพิมพ์ จำกัด.
- สุภา ศิริमानนท์. (๒๕๓๐). จริยธรรมของหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (บรรณาธิการ). (๒๕๕๐). สื่อสารมวลชนเบื้องต้น: สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม (พิมพ์ครั้งที่ ๒). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Manning, P. (๒๐๐๑). News and News Sources. London: Sage. Leslie, Gregg P. (๒๐๑๑). The First Amendment Handbook (seventh edition). Arlington : The Reporters Committee for Freedom of the Press.

สัมภาษณ์

- คณาธิป ทองรวีวงศ์, ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐.
- ชาย ปละคามินทร์, ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐.
- ญาติวันชัย ดนัยตโมณฑุ, ๙ ก.พ. ๒๕๖๐.
- แนน และมารดาของแนน, ๖ เมษายน ๒๕๖๐.
- พรรษาสิริ กุหลาบ, ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐.
- พริ้ม บุญภัทรรักษา, ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐.
- มารดาของลูกชายที่พ้อถูกฆาตกรรม, ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐.
- วิสุทธิ คมวัชรพงศ์, ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐.
- ศรัณย์รัชต์ ชูสั้น เพียงใจ ชูสั้น และวิชาญ ใหม่ตอง, ๒ มีนาคม ๒๕๖๐.
- สงวน สหวงษ์, ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๐.
- พนมวรรณ รำนา, ๒ มีนาคม ๒๕๖๐.

สื่อในสังคมอเมริกันยุคปัจจุบัน ตัวอย่างจริยธรรมไม่มีในสื่อแทบลอยด์

โดย... ไพลินดี พรหมน้อย

คำว่าสื่อ (Media) ในสังคมอเมริกันได้แยกออกเป็นหลายแขนงมากประกอบด้วยโทรทัศน์, วิทยุ, ภาพยนตร์, หนังสือพิมพ์, นิตยสาร, เว็บไซต์ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นฐานสื่อต่างๆ ในยุคของสังคมทุนนิยมเต็มรูปแบบจึงถูกควบคุมด้วยบริษัทใหญ่ (corporations) ๕-๖ บริษัทที่เป็นเจ้าของซึ่งมุ่งทำกำไรสูงสุดด้วยการมีรายได้จากโฆษณา, ค่าสมาชิกและการขายลิขสิทธิ์จากเนื้อหา, รูปภาพ, วิดีโอ ฯลฯ

ปัจจุบันรายได้ของสื่อต่างๆ ทั่วโลกอาจลดลงจนถึงขั้นปิดกิจการไปก็มาก โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ ทั้งหนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสาร สาเหตุเพราะโลกพัฒนาสู่ยุค Paperless คนอ่านเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยการหันไปอ่านหนังสือพิมพ์บนเว็บไซต์และบนโทรศัพท์มือถือที่เรียกรวมว่า Smartphone เป็นต้น การอ่านก็จะอ่านเฉพาะหัวข้อ หากสนใจก็จะอ่านข่าวต่อจนจบ หากไม่สนใจในข่าวนั้นก็เลยผ่านไป

สังคมอเมริกันอยู่กันด้วยระบบกฎหมาย ทุกอย่างจึงส่งไปให้กฎหมายดำเนินการเช่นเมื่อบริษัทผลิตสื่อต้องการเลิกกิจการสื่อหรือ “ลอยแพ” บางแผนออกไป พนักงานจะได้รับเงินชดเชยตามกฎหมายแรงงานจากบริษัท รวมทั้งพนักงานสามารถทำเรื่องขอเงิน “ว่างงาน” จากรัฐบาลกลางที่บริหารโดย The Employment Development Department ซึ่งมีอยู่ทุกรัฐ เข้าไปรายงานได้ผ่านออนไลน์ (จะต้องกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มที่เขากำหนด) โดยทั่วไปได้ ๑ ปี ในระหว่างนี้ก็จะต้องออกหางานไปด้วยหรือถูกส่งไปเข้า course อบรมเพื่อเปลี่ยนงานใหม่ แล้วเขียนรายงานแก่เจ้าหน้าที่แรงงานรับทราบ หากยังไม่ได้งาน การจ่ายเงินว่างงาน (ที่ไม่มากนัก) สามารถต่ออายุไปได้จากรายงานเหตุที่ยังไม่ได้งานใหม่ เรื่องนี้เกิดขึ้นกับคนว่างงานทุกคน ไม่เว้นแม้แต่คนทำงานสื่อ

ขณะที่สหรัฐมี ๕๐ รัฐ แต่ละรัฐมีมณฑล (Counties) เช่นรัฐแคลิฟอร์เนียมี ๕๘ มณฑล (Counties) แต่ละมณฑลมีเมือง (Cities or Towns) จำนวนมากแยกออกไป แต่ละรัฐก็มีรัฐธรรมนูญของตนเอง, มีงบประมาณ, กฎหมายแตกต่างกันไป แต่หลายอย่างก็จะต้องขึ้นกับรัฐบาลกลาง (the Federal)

เช่นเรื่องของกฎหมายและศาลรัฐบาลกลาง, งบประมาณ, เงินช่วยเหลือแบบผูกฉืนกรณีรัฐนั้นๆ ถูกภัยพิบัติ ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้นสื่อในสหรัฐจึงมีกระจายออกไปตามเมืองต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเองในเมืองนั้นๆ หรืออีกนัยหนึ่งหากเป็นหนังสือพิมพ์ก็จะเรียกว่า Local or Community Newspapers

สำหรับสื่อหนังสือพิมพ์ ที่มีการยกย่องกันว่าเป็นสื่อระดับชาติในปัจจุบันมีอยู่ ๓ ฉบับประกอบด้วย The New York Times, The Wall Street Journal และ USA Today ความจริงแล้ว N.Y. Times ไม่น่าจะเป็นระดับชาติเพราะเน้นหนักที่นครนิวยอร์ก แต่ก็มีชาวครอบครัวระดับประเทศน่าจะให้อาศัยอยู่ในระนาบของ The Los Angeles Times ที่ตีพิมพ์จากเมือง แอล.เอ.มากกว่า ส่วน WSJ และ USA Today กระจายไปหลายเมืองในสหรัฐ จึงพอจะทำได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ระดับชาติได้บ้าง

เมื่อเห็นภาพความกว้างใหญ่ไพศาลเช่นนี้จึงเป็นการยากที่สื่อแต่ละฉบับจะมารวมตัวกันจัดตั้งเป็นสภากาหนังสือพิมพ์หรือสมาคมสื่อ (อาจจะมีในอดีตนับตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๗๐ ไปก่อนหน้านั้น) ปัจจุบันจะมีการรวมตัวกันภายในของแต่ละองค์กรเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน

โดยภาพรวมแล้วสื่อในสังคมอเมริกันได้รับรองไว้ว่ามีเสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ซึ่งถูกตราไว้ในรัฐธรรมนูญแก้ไขบทบัญญัติที่ ๑ (the First Amendment of the U.S. Constitution) หรือที่เรียกว่า the First Amendment

ความจริงแล้ว the First Amendment ในรัฐธรรมนูญบัญญัติห้ามสภาครองเกรสออกกฎหมายใดที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลง ๑. เสรีภาพของประชาชนในการนับถือศาสนา (freedom of religions) ๒. เสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ (the freedom of speech and the freedom of the press) ๓. สิทธิในการชุมนุมหรือประชุมกันด้วยความสงบ (the right to peaceably assemble) ๔. สิทธิในการเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยปิดเป่าความทุกข์ยาก

(Right to petition the Government for redress of grievances)

รัฐธรรมนูญสหรัฐมีบทบัญญัติแก้ไขตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๐ เรียกรวมกันว่าเป็นสิทธิพื้นฐานของพลเมือง (Bill of rights) ซึ่งตราไว้เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๑๗๙๑ ดังนั้นเราจึงไม่ค่อยได้เห็นว่ามีรัฐบาลทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลมลรัฐหรือสภาkong เกรสเข้ามาออกกฎหมายเพื่อควบคุมเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เหมือนประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาหลายประเทศ เพราะหากออกมาจะไปขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ (แน่นอนกฎหมายนั้นย่อมเป็นโมฆะ)

กระนั้นก็ตามสื่อต่างๆก็มีความรับผิดชอบและระมัดระวัง “สาร” ที่ตนจะสื่อออกไปว่าจะสร้างความเสียหายแก่บุคคล, ความเสียหายต่อส่วนรวมเช่นความลับของประเทศ และผลประโยชน์ของประเทศหรือไม่? เพราะยังมีกฎหมายอาญา (หมิ่นประมาท) และกฎหมายแพ่ง (เรียกค่าเสียหาย) บังคับอยู่ ในช่วงหลังสื่อระมัดระวังมาก เพราะสังคมอเมริกัน การฟ้องเรียกค่าเสียหายมีมาก

นอกจากกฎหมายจำกัดเข้ามาตีกรอบสื่อแล้ว เรื่องนี้ก็จะมาเข้าสู่ประมวลจริยธรรมของสื่อในสังคมอเมริกันซึ่งมีอยู่หลายสถาบันที่จัดทำไว้ ส่วนใหญ่ก็คล้ายๆ กัน เช่น ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ข่าวสาร, การรายงานข่าวสารจะต้องไม่เอนเอียง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน, ไม่รับสินบนเพื่อที่จะรายงานข่าวหรือปกปิดข่าว, ไม่ขโมยความคิดหรืองานของผู้อื่น, การรายงานที่ผิดพลาดจะต้องรีบแก้ไขและอธิบายให้ชัดเจน ฯลฯ

เขียนมาถึงตรงนี้ก็อยากจะยกตัวอย่างที่นิตยสารแทปลอยด์วางขายตามซูเปอร์มาร์เก็ตในสังคมอเมริกัน ที่ละเลยต่อจริยธรรมของสื่ออย่างชัดเจนซึ่งไปพัวพันกับเรื่องอื้อฉาวของประธานาธิบดีดอนัลด์ ทรัมป์ เรื่องมีดังนี้

หนังสือพิมพ์ เดอะ นิวยอร์ก ไทมส์รายงานว่าเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๐๑๘ คาเรน แมคดูกัล (Karen McDougal) อดีตนางแบบนิตยสาร Playboy ปัจจุบันอายุ ๔๗ ปี (เกิดปี ๑๙๗๑) เธอมีตำแหน่ง Playmate of the Month ของเดือนธันวาคม ๑๙๙๗ และ Playmate of the Year ของปี ๑๙๙๘ เธอยื่นฟ้องศาลเพื่อที่จะไม่ขอเจียบตามข้อตกลงในปี ๒๐๑๖ (non-disclosure agreement) หรือนัยหนึ่งเธอต้องการเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับประธานาธิบดีดอนัลด์ ทรัมป์

คาเรน แมคดูกัล ยื่นฟ้องบริษัทอเมริกัน มีเดีย (American Media Inc.) ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของนิตยสารเนชั่นแนล เอ็นไควเรอร์ โดย นสพ.วอลสตรีท เจอร์นัล

รายงานว่า นิตยสาร National Enquirer ซื้อเรื่องของเธอ ๑๕๐,๐๐๐ ดอลลาร์แต่ไม่เคยตีพิมพ์ เพราะนายเดวิด เพคเคอร์ซีโอไอของ The Enquirer เป็นเพื่อนกับนายทรัมป์

ดอนัลด์ ทรัมป์ ถ่ายภาพคู่กับ คาเรน แมคดูกัล นางแบบนิตยสารเพลย์บอยที่มีข่าวว่าทั้งคู่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง 9-10 เดือนช่วงปี 2006-2007 จากนั้นบริษัทอเมริกัน มีเดีย ซื้อเรื่องของเธอ 150,000 ดอลลาร์เพื่อนำไป “ฝังกลบ” ไม่นำออกเผยแพร่ (ภาพจาก INSTAGRAM)

ทั้งนี้เป็นการเดินตามที่สตรอมมี แคนเนยลส์ ฟ้องไปก่อนหน้านี้โดยภายใน ๒ สัปดาห์มีสตรี ๒ คนยื่นฟ้องประธานาธิบดีทรัมป์ พร้อมกับระบุว่า ประธานาธิบดี และพันธมิตรของเขาต้องการ “ซื้อข่าว” (ปกปิดเรื่อง) ที่นายทรัมป์มีพฤติกรรมนอกใจ (extramarital affair) ภรรยาของตน

ต่อมาวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๐๑๘ American Media, Inc. ยอมตกลงกับแมคดูกัลอนุญาตให้เธอเปิดเผยเรื่องราวของเธอที่มีสัมพันธ์กับดอนัลด์ ทรัมป์ ได้

แมคดูกัลเปิดเผยว่า เธอมีความสัมพันธ์กับนายทรัมป์รวม ๙ เดือน จากนั้นมีการตกลงกันว่าขอให้เธอเจียบเรื่องนี้

แมคดูกัลเขียนเรื่องนี้เป็นบันทึกไว้ ๘ หน้า และนิตยสาร The New Yorker นำมารายงานว่า “ทรัมป์พบกับเธอที่ the Playboy Mansion (อยู่ที่แอล.เอ.) ในปี ๒๐๐๖ หลังจากเรามีเพศสัมพันธ์กันครั้งแรก เขาก็เสนอให้เงิน พร้อมกับแสดงหลักฐานว่าเขากับเมลานี-ภรรยา ได้แยกห้องกันอยู่ใน Trump Tower (ที่นิวยอร์ก) จากนั้นก็จ่ายค่าเที่ยวบินให้เธอ หลังจากเธอบินมาพบเพื่อไม่ให้หนังสือพิมพ์แกะรอยของทั้งคู่ได้”

คาเรน แมคดูกัลเปิดเผยในบันทึกว่า เธอสิ้นสุดสัมพันธ์กับทรัมป์เมื่อเดือนเมษายน ๒๐๐๗ หลังจากคบหากันมาได้ ๙ เดือน นั่นก็แสดงให้เห็นว่าสัมพันธ์ของเธอมีสวนทับ

ซ้อนกันกับที่ทรัมป์ไปมีสัมพันธ์กับดาราหนังโป๊ ชื่อสตรอมมี แดเนียลส์ (Stormy Daniels) หรือชื่อจริง สเตฟานี คลิฟฟอร์ด ปัจจุบันอายุ ๓๙ ปี (เกิดปี ๑๙๗๙) โดย คลิฟฟอร์ดก็เปิดเผยว่า เธอมีสัมพันธ์สาวกับทรัมป์ในปี ๒๐๐๖

สตรอมมี แดเนียลส์ ยื่นฟ้องดอนัลด์ ทรัมป์เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๐๑๘ ว่า ข้อตกลงกับทรัมป์ในการปกปิดเรื่อง ถือว่าไม่มีผลอีกต่อไป ทั้งนี้ นายไมเคิล โคห์น (ทนายความของทรัมป์) ตกลงจ่ายเงินให้เธอ ๑๓๐,๐๐๐ ดอลลาร์ เมื่อเดือนตุลาคม ๒๐๑๖ เพื่อปิดปากเรื่องที่ทรัมป์มามีสัมพันธ์กับเธอ (ทั้งที่เรื่องมันเกิดขึ้นมา ๑๐ กว่าปีแล้ว) แต่มันอาจมีผลต่อการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐในเดือนพฤศจิกายน ๒๐๑๖ ที่นายทรัมป์เป็นตัวแทนพรรครีพับลิกันลงชิงชัย

ในรายการ The ๖๐ Minutes ทางช่อง CBS พิธีกรคือ Anderson Cooper สัมภาษณ์ สตรอมมี แดเนียลส์ ออกอากาศวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๐๑๘ เวลา ๑๙.๐๐ น. (เวลาของรัฐตะวันออก) ต้องการแฉหมดเปลือกสัมพันธ์ของเธอกับดอนัลด์ ทรัมป์

อย่างไรก็ตาม นายทรัมป์ปฏิเสธทั้ง ๒ กรณี

สเตฟานี เกรกอรี คลิฟฟอร์ด หรือในชื่อแสดงหนังโป๊ว่า สตรอมมี แดเนียลส์ ถ่ายภาพกับดอนัลด์ ทรัมป์ พร้อมกับเปิดเผยว่า เธอมีสัมพันธ์กับทรัมป์และได้เงินปิดปาก ๑๓๐,๐๐๐ ดอลลาร์ (ภาพโดย Myspace/Stormy Daniels)

แมคดูกัลป์ยื่นฟ้องที่ศาลชั้นต้น ลอสแอนเจลิส ระบุว่า ไมเคิล โคห์น ทนายความส่วนตัวของนายทรัมป์ได้พูดคุยกับบริษัทอเมริกัน มีเดียลับหลังเธอ ทำให้ทั้งอเมริกัน มีเดีย และทนายความส่วนตัวของเธอเข้าใจผิดในเรื่องข้อตกลง

แมคดูกัลป์ให้สัมภาษณ์นิตยสาร The New Yorker เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๐๑๘ ว่า อเมริกัน มีเดีย “เตือน” ว่า หากเธอละเมิดข้อตกลง “การปกปิดเรื่อง” แล้วเธอจะต้องคำนึงถึงความเสี่ยงทางการเงินที่จะเกิดขึ้นตามมาด้วย

คาเรน แมคดูกัลป์ ขึ้นปกนิตยสารเพลย์บอยฉบับ พฤษภาคม 1998

(จากซ้าย) ไมเคิล โคห์น (ทนายความ), ดอนัลด์ ทรัมป์, สตรอมมี แดเนียลส์ (ดาราหนังโป๊) (ภาพโดย Outside the Beltway)

Peter K. Stris ทนายความของแมคดูกัลป์ กล่าวกับนิวยอร์กไทมส์ว่า บริษัท อเมริกัน มีเดีย มีส่วนร่วมในความพยายามหลายทางที่จะ “ปิดปาก” ลูกความของตน ขณะเดียวกันทีมงานของทรัมป์ก็ต้องการเงินจากสตรอมมี คลิฟฟอร์ด เป็นเงิน ๒๐ ล้านดอลลาร์ ในฐานะที่เธอละเมิดข้อตกลงว่า จะไม่เปิดเผยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเธอกับดอนัลด์ ทรัมป์

นสพ.วอลสตรีท รายงานว่า อเมริกัน มีเดียเป็นบริษัทที่ตีพิมพ์นิตยสารแทปลอยด์มากที่สุดในสหรัฐ เป็นที่รู้กันว่า ขอบที่จะรับซื้อเรื่องเสียหายของพันธมิตรและรับซื้อแต่ผู้เดียวเพื่อที่จะ “ฝังกลบ” เรื่องเสียๆ ให้นายไป พฤติกรรม

เช่นนี้เขาเรียก “จับมาฆ่า” (catch and kill) หรือ “ซื้อมาฝัง”
ทุกวันนี้บริษัทอเมริกัน มีเดีย ดีพิมพ์ นิตยสารต่างๆ
เหล่านี้ Flex, Globe, Men’s Fitness, Men’s Journal,
Muscle & Fitness ,Muscle & Fitness Hers, National
Enquirer, National Examiner, OK!, RadarOnline.com,
Soap Opera Digest, Star และ Us Weekly เป็นต้น แต่ละ
ฉบับก็มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลต่อผู้อ่านทีเดียว

นิตยสารแทปลอยด์ วางจำหน่ายตามซูเปอร์ มาร์เก็ต
ในสหรัฐอเมริกา รวมทั้ง National Enquirer ด้วย

หลังจากที่เราอ่านเรื่องนี้แล้วจะพบว่า

๑. เรื่องของดอนัลด์ ทรัมป์ จะเห็นได้ว่าเข้ามาเกี่ยวกับ
“คุณธรรม” ของคนที่จะเป็นประธานาธิบดี เขาจะต้องปกปิด
เรื่องให้ถึงที่สุดเพราะหากเรื่องแดงออกไปอาจไม่ได้รับ
เลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี (เรื่องที่ให้ปกปิดเดือนตุลาคม
๒๐๑๖ การเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาหรือช่วงหย่อนบัตร
มีขึ้น พฤศจิกายน ๒๐๑๖)

ประเด็นนี้เป็นเรื่องของ “ศีลธรรม” เพราะนายทรัมป์
แต่งงานกับนางเมลาเนีย ในปี ๒๐๐๕ แล้วยังมา “นอกใจ”
หรือไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยาของตนกับผู้หญิงถึง ๒ คนระหว่างปี
๒๐๐๖-๒๐๐๗ เมื่อไม่ซื่อสัตย์ต่อภรรยาคนใกล้ตัวที่สุด ไฉน
เลยจะซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติ สังคมอเมริกันถือมากที่สุดไน
เรื่องของการนอกใจ (extra marital affair) คู่สมรส

๒. ในวงการสื่ออเมริกันดูเหมือนว่าจะไม่สนใจเรื่อง
จริยธรรม เมื่อมีการรู้ว่า สื่อซื้อเรื่องไม่ตีในกลุ่มพันธมิตรของ
ตนไปฝั่งกลับให้เรียบริ้อย ดังนั้นในสังคมอเมริกันจึงไม่มี
กรรมการจริยธรรมที่จะกล่าวโทษ อาจจะมีในองค์กรสื่อที่
กำหนดว่า เรื่องใดที่คนทำงานทำผิดแล้วลงโทษได้ขั้นตอนใด
รวมทั้งมีประมวลจริยธรรม (Code of Ethics) ตราไว้ให้
ยึดมั่นเท่านั้น ซึ่งก็อยู่กับความซื่อตรงและศีลธรรมของคน

ทำสื่อเอง (หากเขาไม่ยึดมั่นก็ไม่มีใครลงโทษได้) ส่วนเรื่อง
อื่นๆ ให้นำขึ้นสู่การพิจารณาของศาล ถ้าไม่พอใจหรือคิดว่า
ตัวเองถูกหมิ่นประมาท (defamation) ทำให้เกิดความเสียหาย
ยื่นฟ้องเรียกค่าเสียหายเอาเอง ...□

เมื่อ “สื่อ” กำลังเล่นบทพู่พลิต “Fake News”

โดย กัลยาวิธ แวศลัยทอง

ทุกครั้งที่เกิดคดีต่างๆ ทุกคนทุกฝ่ายที่เคลื่อนไหวในคดีต่างได้รับความสนใจ แทบทุกกระเปียดนี้ จะยืน จะนั่ง จะพูดจะจา ทุกอย่างถูกตีความไปซะหมด ตอนนี้ (๒ มี.ค.๖๑) มี ๒ คดีใหญ่ๆ ที่อยู่ในความสนใจอย่างล้นทะลัก คือ “หวย ๓๐ ล้านบาท” และ “ปฏิบัติการทวงคืนเสื่อดำ” ไม่นับรวมแอ็คชั่น-วาทะรายวันจากท่านผู้นำ

คดีหวย คนก็ลุ่นกันว่า “ใครคือเจ้าของตัวจริง” ส่วนคดี “เสื่อดำ” คนลุ่นว่า สุดท้ายแล้วอำนาจรัฐจะจัดการกับคนกระทำความผิดที่ถูกมองว่ามีอำนาจคับประเทศได้อย่างไร

ความสนใจของคนดู-คนอ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่คนผลิตสื่อใช้พิจารณา “คุณค่าข่าว” ควบคู่กับข้ออื่นๆ นี้อาจเป็นข้อโหว่ที่ทำให้หลายที่ “เลือก” เสรีฟตามใจคนดูมากกว่า “สิ่งที่ควร” นำไปรายงาน

ภาพผมเมื่อรับไหวของ พล.ต.อ.ศรีวิรัตน์ รังสิพรทมนกุล รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ต่อนายเปรมชัย กรรณสูต ประธานบริหาร บริษัท อิตาเลียนไทย ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) ที่เดินทางมาสอบปากคำ ในฐานะผู้ต้องหาร่วมกันล่าสัตว์ป่าในป่าทุ่งใหญ่นเรศวรด้านตะวันตก จ.กาญจนบุรี ถูกแชร์ในโลกออนไลน์ โดยสื่อแห่งหนึ่ง พร้อมกับข้อความที่เอนเอียงในทำนองที่ว่า “งานนี้รอดแหงๆ”

หลังจากนั้นไม่นาน เพจเสียดสีสังคมทั้งหลาย นำภาพนี้ไปทำ Meme ล้อเลียน จนยอดแชร์ถล่มทลาย คนเข้ามาคอมเมนต์กันด่าต่างๆ นานา กับภาพ ๑ วินาทีนั้น โดยไม่คิดอะไรแล้ว? แม้ต่อมาไม่นาน จะมีคลิปที่ระบุชัดเจนว่าเป็นการรับไหวกันปกติธรรมดาของคนไทย ที่เราทุกคนก็ล้วนทำกันทั้งนั้น แต่ก็ดูเหมือนจะไม่ทันเสียแล้ว มีผู้สื่อข่าวหลายคนขึ้นเขียนโพสต์ตัวเอง ต่อเหตุการณ์นี้ว่า สื่อไม่ควรทำให้สถานการณ์นี้ “แย่งไปอีก” และ “อย่าสร้างความเกลียดชัง”

แม้ในใจสื่อจะมีความรู้สึกนึกคิดเหมือนปุถุชนทั่วไป สะเทือนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ต่างกัน แต่ในฐานะของผู้สื่อข่าว ผู้สื่อข่าว หน้าสื่อความนี้จึงแตกต่างออกไป

ด้าน “หวย ๓๐ ล้านบาท” ก็ไม่น้อยหน้า เปิด News Feed มาตั้งแต่เช้าวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ก็เจอข่าวพาดหัวว่า “ครูปริชาสารภาพแล้ว หวยไม่ใช่ของตน แต่

เข้าใจผิด” ทั้งๆ ที่ในเนื้อหาข่าวกลับยังไม่มีการยืนยันใดๆ แต่คนก็แชร์กันไปหมดทั่วโลกออนไลน์ ล่าสุดครูปริชา ยังยืนยันเป็นเจ้าของหวย ๓๐ ล้านบาทอยู่

ย้อนกลับไปไม่นาน มีเหตุการณ์คล้ายๆ แบบนี้เกิดขึ้นมาแล้ว เมื่อครั้งปรากฏภาพเจ้าหน้าที่ยื่นชี้หน้ากลุ่มเครือข่ายค้านโรงไฟฟ้าถ่านหินกระบี่-เทพา แต่อีกพักมีคลิปวิดีโอเล่าเหตุการณ์ว่า “ทั้งประชาชน-เจ้าหน้าที่” กำลังพูดคุยนานๆ สุกดิบอย่างเป็นกันเอง

ตอนนี้ ชาวเหล่านั้น ถูกแก๊งไปแล้ว แต่การแก๊ง การสร้างความกระจ่างรอบ ๒ คนดูคนรับรู้ และเข้าใจเท่าตอนแรก ที่นำเสนอหรือไม่?

ข่าวที่เสนอแบบฉับๆ และฉาบฉวยนี้ ต่อไปมันจะพัฒนาเป็น Fake News และ Hoax News ได้ทั้งนั้น และแก้ไขยากมาก

หากมันมาจากคนที่ไม่ได้ทำงานสื่อ ไม่ได้นำเสนอเสียใจ และชอกช้ำเท่ากับมาจากคนที่ร่วมวิชาชีพเดียวกัน การต้องการเป็นที่หนึ่ง การต้องการเร็วกว่าที่อื่น ต้องการยอด Engagement ไม่ใช่เรื่องผิด และดีด้วยซ้ำ หากสามารถทำให้การสื่อสารของตนเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และกระจายไปทั่ว แต่บางครั้งต้องตระหนักคิดสักนิดว่า “ความเร็ว-ความอยากชนะ-อยากชีพ” ที่ขาดการยั้ง ทิ้งอะไรไว้ในสังคม สร้างความเข้าใจให้กับคนดู-คนอ่าน ไว้อย่างไรบ้าง นี่ยังไม่นับรวมข่าวที่ “ไม่ถูกต้อง” ซึ่งมาจากการฟังไม่ได้ศัพท์ หรือเร่งรีบเพื่อเสนอข่าวอีก และรายการข่าวที่มุ่งเน้นสัมภาษณ์ด้วยภาษาแรงๆ ขึ้น่า เน้นสนุกปาก มากกว่าเสริมปัญญา

“ความไว” ของการกระจายข่าวในยุคดิจิทัล มันไปไกลเกินกว่าที่จะหยุด และหวนกลับไปทำความเข้าใจใหม่ได้อีก ทุกวันนี้ เรายังเจอโพสต์ และจดหมายแชร์ถูกไข่เกลื่อนโซเชียล เจอสูตรমনาวารักขามะเร็ง วนเวียนเป็นไม่ไปผิดไปเกิด หลายๆ ข่าวที่เคยผิดพลาด ก็ยังถูกมาแชร์ไม่รู้จบ

เรื่องนี้ มันไม่ใช่การโยนไปเรื่อง “อย่าดูถูกคนดู-คนอ่าน” ให้เขาตัดสินใจเองสิ พวกเขาสามารถคิด และพิจารณาเองได้ ซึ่งก็มีความจริงส่วนหนึ่ง แต่ไม่ใช่เรื่องจริงทั้งหมด คนดูคนอ่าน ยังหวังพึ่งสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

กลั่นกรองสิ่งต่างๆ มาให้รับรู้ และสร้างความน่าเชื่อถือ และมั่นใจ ที่เป็นเสมือน “หน้าที่”

วันนี้มาพูดถึงเรื่อง “อย่าดูถูกวิชาชีพตัวเอง” จะดีกว่าว่าจะไม่ให้ชาวผิด ชาวบิดเบือน ชาวหลง ชาวหลอก มั่นนเวียน โดยมีต้นเหตุมาจากสื่อด้วยกันเอง เมื่อทุกสื่อล้วนมีเป้าหมายเดียวกัน คือ อยากรเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สังคมดีขึ้น

ในวันที่โลกมีข้อมูลล้นหลาม มีคนเยอะมากบอกว่า “สื่อจะตาย สื่อจะสูญเพจอื่นไม่ได้” ขอเถียงว่า สื่อได้เสมอ ด้วยการนำเสนอความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ ถ้าข้อมูลมันเยอะมาก สื่อนี้แหละสามารถช่วยได้ว่าจะนำเสนออะไรที่เป็นประโยชน์ จะเสนอเรื่องฮอตๆ อย่างไรให้น่าสนใจ และเพิ่มความขัดแย้ง สร้างความเข้าใจใหม่ๆ ให้สังคมได้แล้ว

เข้าใจ ให้ข่าวเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาข้อมูลของคณาจารย์อื่นๆ ที่ไม่ใช่แค่เพื่อความบันเทิง เล่นปาที่ไปวันๆ ให้รู้สึกว่ามีมองย้อนกลับมาดูข่าวแล้ว “ชื่นใจ” ปีที่ผ่านมา มีงานดี ๆ ออกสู่สาธารณะ

อีกนัยหนึ่ง ก็เห็นใจ “เพื่อนร่วมวิชาชีพ” ต้องถูกตำหนิแบบ “เหมารวม” ยังมีนักข่าว ผู้สื่อข่าว อีกมากมายทำงานไม่หยุด และตั้งมั่นทำงานอยู่ในกรอบ พยายามไม่ดราม่า พยายามประนีประนอมกับทุกอย่าง แต่ก็ไม่ได้โลกสวย หุ่นลาเวนเดอร์ คนที่พยายาม “ฟัง” และ “สื่อความ” เพื่อรักษาทุกฝ่าย และคิดถึงสังคมเป็นหลัก แต่กลับเป็นกลุ่มตัวเล็กตัวน้อย ที่ไม่มีปากเสียง และถูกมองว่า “ไร้ชั้นเชิงในการสื่อสาร” ไม่บังเหมือนคนอื่นๆ ที่ใช้ความหิวหยาแย่งชิง

ขณะเดียวกัน ผู้ใหญ่ของแต่ละสื่อ ต้องเลิกเอา Online Engagement มาเป็น KPI หลักกับนักข่าวภาคสนามได้แล้ว ทำแค่หอมปากหอมคอ ไม่ให้คนทำงานแห่งเดียวแค่ต้องกระตือรือร้นกับงานที่ทำก็คิดว่าเพียงพอ แต่ก็เข้าใจว่า มันก็เกี่ยวเนื่อง และผูกพันกับการทำงานในเชิงธุรกิจ การต้องพาธุรกิจไปให้รอดด้วย ยิ่งยุคที่โซเชียลมา สวนทางกับการลงทุนในทีวีดิจิทัล ที่เม็ดเงินโฆษณาถูกขอยแบ่งจนไม่เหลือให้อิม หลายๆ ที่ เลยเหมือนคนกำลังจะจมน้ำ คิวอะไรก็ได้ ก็คว้าเอา จบข่าวไปวันๆ และดูแลตัวเลขที่เกิดขึ้นก็พอ

แต่ลองมองในระยะยาว เมื่อได้มองย้อนกลับมา มีสักกี่ข่าวที่เป็นข่าวที่มีคุณค่า ไม่ไล่ตามกระแสจนเกินไป หรือตามกระแส แต่จุดประกายอะไรสักอย่าง อย่างข่าวพี่ตูนวิ่ง และเป็นประโยชน์ในการสร้างความเปลี่ยนแปลง สร้างความ

พื้นที่ ถ้าสื่อเป็น “ฐานันดรที่ ๔” ของสังคมจริงๆ ก็ไม่ควรพาให้แต่ตัวเองรอด ด้วยยอดคนดู ยอดเรตติ้ง และ Engagement แต่ “สังคมแพ้” ไม่รู้จะไปทางไหน ไม่รู้จะฟังความน่าเชื่อถือได้ที่ใคร และสำหรับคดีต่างๆ ที่คนให้ความสนใจมากมายขนาดนี้ จะดีกว่ามั๊ย ที่สื่อจะฉวยโอกาสนี้สื่อสารสร้างค่านิยมใหม่ และทัศนคติที่ดีขึ้นให้กับสังคมมากกว่าสร้างความขัดแย้ง ความเข้าใจผิดแบบไม่รู้จบ ... □

บทบรรณาธิการดีเด่นประจำปี ๒๕๖๐

ในการประกวดบทบรรณาธิการ (บทนำ) ดีเด่น ครั้งที่ ๘ ประจำปี ๒๕๖๐ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๒๑ ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีหนังสือพิมพ์ส่งเข้าประกวดทั้ง ๓ ประเภท ๒๐ ฉบับจำนวน ๖๑ บทบรรณาธิการ จากหนังสือพิมพ์สมาชิกส่วนกลาง ๕ ฉบับจำนวน ๒๕ บท ได้แก่ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ๕ บท, หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ๕ บท, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ๕ บท, หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ๕ บท และ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ๕ บท

หนังสือพิมพ์สมาชิกส่วนภูมิภาค ๗ ฉบับจำนวน ๒๔ บท ได้แก่ หนังสือพิมพ์โคราชคนอีสาน จ.นครราชสีมา ๑ บท, หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์รายวัน จ.เชียงใหม่ ๕ บท, หนังสือพิมพ์ประชาคม จ.อุดรธานี ๕ บท, หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด ๓ บท, หนังสือพิมพ์ภาคเหนือรายวัน จ.เชียงใหม่ ๑ บท, หนังสือพิมพ์สมิหลาไหม้ ๔ บท และ หนังสือพิมพ์เสียงสาริกา จ.นครนายก ๕ บท

หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัตินักศึกษา มหาวิทยาลัย ๘ สถาบัน จำนวน ๑๒ บท ได้แก่ หนังสือพิมพ์กำแพงแดง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ๑ บท, หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒ บท, หนังสือพิมพ์บ้านกล้วย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ๑ บท, หนังสือพิมพ์รังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต ๑ บท, หนังสือพิมพ์ลานมะพร้าว มหาวิทยาลัยบูรพา ๒ บท, หนังสือพิมพ์ลูกศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ๑ บท, หนังสือพิมพ์หอข่าว มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ๑ บท และหนังสือพิมพ์อ่างแก้ว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๓ บท

โดยคณะกรรมการตัดสินประกอบ ดร.มานะ ตรีรยาภิวัฒน์ ประธานคณะกรรมการฝ่ายวิชาการและส่งเสริมวิชาชีพ สภาการหนังสือพิมพ์ฯ น.ส.บุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารมวลชน นายสมหมาย ปารีฉัตร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารมวลชน นางสนิทธดา เอกชัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารมวลชน รศ.ดร.บุบผา เมฆศรีทองคำ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ อาจารย์รุจน์ โกมลบุตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนายภูวสิทธิ์ สุขใส รองเลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ได้ประชุมพิจารณาตัดสินเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๑ ผลการพิจารณาดังนี้ **บทบรรณาธิการดีเด่น** หนังสือพิมพ์ส่วนกลางได้แก่ บทบรรณาธิการ เรื่อง **“แก้ทุจริตเชิงโครงสร้าง”** นสพ.โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ **รางวัลชมเชย** ได้แก่ บทบรรณาธิการเรื่อง **ประชาชนมีสิทธิจะรู้** หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ และ บทบรรณาธิการเรื่อง **“เสียสิทธิเพราะรัฐ** หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐

บทบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาคดีเด่น ได้แก่ บทบรรณาธิการเรื่อง **“กรมรณรงค์ต้องฟังเสียงประชาชน”** หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด ฉบับวันที่ ๑๖-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ **รางวัลชมเชย** ได้แก่ บทบรรณาธิการเรื่อง **“กลิ่นยาง... ปัญหาที่ยืดเยื้อ”** หนังสือพิมพ์ประชาคม จ.อุดรธานี ฉบับวันที่ ๑-๑๕ เมษายน ๒๕๖๐ และ บทบรรณาธิการเรื่อง **“แคยก ๒”** หนังสือพิมพ์เสียงสาริกา จ.นครนายก ฉบับวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ส่วนบทบรรณาธิการดีเด่น หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติมหาวิทยาลัย ได้แก่บทบรรณาธิการเรื่อง **“เด็กเสฟโซเซี่ยล นำไทยหรือถอยหลัง”** หนังสือพิมพ์หอข่าว มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ฉบับวันที่ ๒๓-๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ และบทบรรณาธิการชมเชยได้แก่ บทบรรณาธิการเรื่อง **“ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร”** หนังสือพิมพ์ลูกศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ และ บทบรรณาธิการเรื่อง **“ความแตกแยกในมุมมืด”** นสพ.กำแพงแดง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ฉบับวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

สำหรับการมอบรางวัลจะมีขึ้นในโอกาสฉลองครบรอบ ๒๑ ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย รางวัลบทบรรณาธิการดีเด่นส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้รับโล่เกียรติคุณจากสภาการฯ และเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท จากกองทุนส่งเสริมจรรยาบรรณนักหนังสือพิมพ์ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ส่วนหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติฯ จะได้รับโล่ฯ และเงิน ๕,๐๐๐ บาท และรางวัลชมเชยจะได้รับโล่เกียรติคุณฯ ... □

รางวัลดีเด่น หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์

เรื่อง “แกกัจริตเชิงโครงสร้าง” ฉบับวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

ข้อนำกังวลที่สุดของปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน คือการฝังตัวอยู่ในทัศนคติ ค่านิยมของคนในสังคม ยิ่งภายใต้ระบบอุปถัมภ์ พรรคพวกมาก่อนหน้าที่ความรับผิดชอบ ก็ยิ่งเอื้อให้การคอร์รัปชันแพร่ขยายมากยิ่งขึ้น

ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยในปี ๒๕๕๙ โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใส อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๗๖ ประเทศทั่วโลก โดยมีคะแนนลดลงจากปี ๒๕๕๘

น่าตกใจไปกว่านั้น หากมองดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันย้อนหลังช่วง ๒๐ ปี จากปี ๒๕๓๘ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๔ จากการวัด ๔๑ ประเทศทั่วโลก จนถึงปีปัจจุบันในปี ๒๕๕๙ ซึ่งประเทศไทยอยู่ที่อันดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๗๖ ประเทศทั่วโลก จะเห็นได้ว่าเราอยู่ในกลุ่มรั้งท้ายมาโดยตลอด

ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมา ซึ่งเราให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเมืองการปกครอง มีการปรับปรุงโครงสร้างทางอำนาจ โดยการสร้างองค์กรเพื่อตรวจสอบ ถ่วงดุล คานอำนาจ การใช้อำนาจรัฐ นอกจากนี้ยังมีกรรณรังค์สร้างค่านิยมใหม่เพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันกันมากมาย แต่ภาพลักษณ์ด้านคอร์รัปชันเรากลับไม่ดีขึ้น

ในโลกที่สื่อสังคมออนไลน์หลากหลายรูปแบบแพร่หลาย ปรากฏกลีปวีดีโอเจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมมิชอบออกมามากมาย กลีปวีดีโอประชาชนผู้ซื่อสัตย์คนต่างๆ ไปฝ่าฝืนกฎหมาย กระทำผิดกฎจราจรกันออกมาแทบทุกวันและผลสำรวจความเห็นที่คนจำนวนไม่น้อยเห็นดีเห็นงามกับการทุจริตคอร์รัปชัน หากแบ่งให้ชาวบ้านได้ประโยชน์

เรามีได้มองการทุจริตคอร์รัปชันอย่างสากล ในฐานะการกระทำผิดที่ไม่อาจยอมรับได้เลย

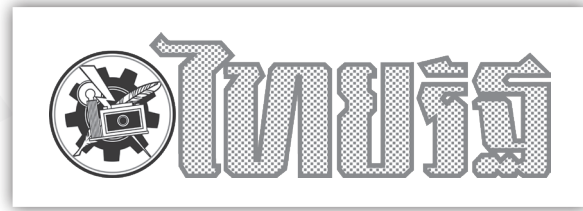
สังคมเช่นไรที่มองการทุจริตคอร์รัปชันอย่างมีเงื่อนไข ทั้งที่สังคมโดยรวมนั้นคือผู้เสียประโยชน์โดยตรงจากการทุจริตคอร์รัปชัน สังคมเช่นไรที่ยอมรับได้กับเงื่อนไขที่การคอร์รัปชันจะนำประโยชน์มาให้คนบางส่วนนั้นหมายความว่าคนในสังคมนั้นก็พร้อมที่จะกระทำทุจริตคอร์รัปชันเพียงเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

การยอมรับเงินซื้อเสียงจากนักการเมือง ผู้ประกอบการรวมกลุ่มกันเพื่อกำหนดราคา การที่เอกชนยินยอมจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ชนะประมูลหรือให้ทำงานจากภาครัฐ การยอมจ่ายสินบนให้แก่ตำรวจจราจรเพื่อเลี่ยงการถูกดำเนินคดีหรือเลี่ยงจ่ายค่าปรับที่มีจำนวนเงินมากกว่า การจ่ายเงินแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ลูกหลานได้เข้าเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียง เรายอมรับสิ่งเหล่านี้ว่าเป็นการทุจริตหรือไม่ การทุจริตที่ทำให้การแข่งขันไม่มีความเป็นธรรม โอกาสของความสำเร็จไม่ได้มาจากความรู้ ความสามารถที่แท้จริง แต่วัดจากใครมีฐานะดีกว่ากัน ใครมีเส้นสายมากกว่ากัน

การแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันจึงต้องมีหลายๆ แนวทาง บทลงโทษอย่างหนักหน่วงในคดีทุจริตไม่ใช่คำตอบเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องรวมถึงการสร้างบรรทัดฐานทางสังคม ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม การสร้างกระบวนการตรวจสอบที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม กฎหมายการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการจะต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจัง

การปฏิรูปองค์กรหรือหน่วยงานใดก็ตามคงไม่เกิดประโยชน์ หากไม่มีการปฏิรูปทัศนคติ ค่านิยมคนในสังคม เราจะอยู่ในสังคมที่แข่งขันกันอย่างเป็นธรรม หรือสังคมที่มีมือใครยาวเส้นสายใครดี มีเงิน มีอิทธิพลมากกว่าก็เป็นผู้ชนะ

ความเป็นธรรมที่ทุกฝ่ายร้องต้องการ ควรเริ่มต้นด้วยค่านิยมทัศนคติที่เราปฏิเสธการทุจริตในทุกรูปแบบ ... □

รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เรื่อง “ประชาชนมีสิทธิจะรู้” ฉบับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

คณะรัฐมนตรีมี “มติลับ” ตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ให้กองทัพเรือจัดซื้อเรือดำน้ำ ๓ ลำจากประเทศจีน ในวงงบประมาณ ๓.๖ หมื่นล้านบาท แต่ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกลาโหม เพิ่งจะบอกนักข่าวเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ว่าเป็นการจัดซื้อที่โปร่งใส ราคาถูกมากและมีอาวุธยุทโธปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ติดมาเพียบ

มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้จัดซื้อเรือลำแรกประมาณ ๑.๕ หมื่นล้านบาทและจะทยอยจ่ายเงินเพื่อซื้ออีก ๒ ลำ แต่รองนายกรัฐมนตรีบอกว่า สื่อไม่จำเป็นต้องรู้ นับเป็นการซื้ออาวุธที่แพงสุด หลังจากทีรัฐบาล คสช.เข้าสู่อำนาจ มีโครงการหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับจีน รวมทั้งการซื้อรถถังมูลค่าหลายพันล้านบาทและโครงการรถไฟความเร็วสูง

รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง ชี้แจงเหตุผลการซื้อเรือดำน้ำ เพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของประเทศในน่านน้ำทะเลอันดามัน แต่กองทัพเรือเคยออกเอกสารชี้แจงเหตุผลว่า ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเสริมสร้างกำลังทางเรือเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะเรือดำน้ำ กองทัพเรือไทยจึงต้องจัดหาเรือดำน้ำเพื่อรักษาตุลกำลังเรือ หรือให้เหนือกว่า

แต่ผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงอย่าง พล.ท.ภราดร พัฒนถาบุตร อดีตเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่า ภัยคุกคามประเทศขณะนี้ได้แก่ การก่อการร้าย (มิใช่ภัยคุกคามจากประเทศใดประเทศหนึ่ง) จึงจำเป็นต้องพัฒนาด้านการข่าว และความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการตรวจจับ เพื่อป้องกันการก่อการร้ายเรือดำน้ำยังไม่ใช่เรื่องเร่งด่วน

ถ้าประเทศประชาธิปไตยทั่วไปเรื่องสำคัญนี้ไม่เป็น “ความลับ” สำหรับประชาชน เพราะระบอบประชาธิปไตยถือว่า “ประชาชนมีสิทธิที่จะรู้” และ “สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น” ในการดำเนินนโยบายของรัฐบาลที่ใช้เงินงบประมาณจากภาษีประชาชนและกระทบต่อประเทศและประชาชน จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้อง “บอกกล่าว”

ไม่ใช่แค่ “บอกกล่าว” แต่รัฐบาลยังมีหน้าที่จะต้อง “รับฟังความคิดเห็น” ของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่างๆ และรัฐบาลอาจต้อง “ขอความเห็นชอบ” จากประชาชนในการดำเนินการเรื่องสำคัญๆ การซื้อเรือดำน้ำด้วยงบก้อนโต น่าจะถามประชาชนว่าจำเป็นเร่งด่วนหรือไม่? ในขณะที่มีปัญหาปากท้องประชาชน

เพื่อนบ้านหลายประเทศอาจมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องซื้อเรือดำน้ำเพื่อป้องกันประเทศ ตัวอย่างเช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์หรือมาเลเซีย ต่างก็มีกรณีพิพาทเรื่องดินแดนทะเลจีนใต้กับประเทศจีน ซึ่งเป็นมหาอำนาจใหม่ที่กำลังแผ่แสนยานุภาพในวันหนึ่งข้างหน้าประเทศไทยก็อาจมีความจำเป็นเร่งด่วนในการซื้อเรือดำน้ำเพื่อปกป้องอธิปไตย ... □

เดลินิวส์

รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เรื่อง “เสียสิทธิเพราะรัฐ” ฉบับวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๐

ศาลปกครองกลาง มีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทย คืนสัญชาติไทยให้กับคนไทยพลัดถิ่นจากห้วยสำน อ.แม่สอด จ.ตาก รวม ๓๕๑ คน ที่ยื่นฟ้อง เนื่องจากกระทรวงมหาดไทยไม่รับรองสัญชาติราษฎรกลุ่มนี้ โดยศาลเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้มีคำอธิบายเหตุผลคำสั่งศาลว่า มีหลักฐานว่าอาณาเขตนี้นี้เคยเป็นส่วนหนึ่งของสยาม ต่อมาเกิดเหตุการณ์เสียดินแดนในปี ๒๔๑๑ ทั้งเคยมีการขึ้นทะเบียนเป็นคนไทยพลัดถิ่นแล้ว แต่เกิดคลาดเคลื่อนทางเอกสารจึงไม่มีการรับรอง และมีการร้องขอให้กระทรวงมหาดไทยงดการอุทธรณ์ เช่นเดียวกับเรื่องทำนองเดียวกันที่เคยเกิดขึ้น

ลักษณะของกลุ่มประชากรตามแนวชายแดนที่รัฐ ไม่รับรองหรือถอนสัญชาติเกิดขึ้นหลายพื้นที่ ลักษณะเช่นนี้ ส่วนหนึ่งของปัญหาคนชายขอบ ที่หมายถึงปัญหาความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่กลุ่มคนจำนวนหนึ่งต้องเสียสิทธิเพราะถูกกันออกไปด้วยอำนาจตามกฎหมาย หรือผลทางเศรษฐกิจ อาจไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจ แต่การออกกฎหมาย ระเบียบบางอย่างเพื่อผลอย่างหนึ่งกลับส่งผลให้คนอีกส่วนต้องเสียสิทธิในการเข้าถึงบริการต่างๆ ของรัฐ และไม่ได้เกิดเฉพาะราษฎรตามแนวชายแดน มีไม่น้อยที่คนในเมือง ผู้อยู่อาศัยตามชุมชนแออัด แรงงานข้ามชาติ ผู้ป่วย คนพิการ ขาดสิทธิ โอกาสด้วยเหตุผลคล้ายกัน

การเสียสิทธิดังกล่าว อาจเริ่มตั้งแต่ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดสิทธิการรักษาพยาบาล ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จัดประชุมวิพากษ์ร่างยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านคนชายขอบ เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา มีการยกตัวอย่างขึ้นหลายประการ เช่น คนที่ไม่สามารถแจ้งเกิดเมื่อมีบุตรได้ อาจเสียโอกาส จึงพบคนไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ไร้รากเหง้าทั่วประเทศ ครั้นจะแจ้งเกิดภายหลังก็ต้องมีบุคคลมารับรองการเกิด แต่หากมีอายุมากเช่น ๑๐๐ ปี ก็ยากจะหาผู้ใดมายืนยัน

ปัญหาคนชายขอบ ต้องได้รับการจัดการแก้ไขเยียวยาโดยการดำเนินการเชิงนโยบายของรัฐ เพราะระดับเจ้าหน้าที่ทำไม่ได้หรือไม่อยากทำ เช่นเรื่องเกี่ยวกับสัญชาติ เนื่องจากการแสวงหาหลักฐาน การแก้ไข เสี่ยงต่อความผิดพลาดที่จะทำให้ถูกลงโทษทั้งทางอาญาและทางวินัยข้าราชการ อย่างไรก็ตาม การจัดการปัญหาของคนชายขอบมีสถานะหรือได้รับสิทธิตามสมควร จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำที่มีในสังคม ให้เป็นพลังการพัฒนาประเทศได้ตัวอย่างเช่น การได้สิทธิพลเมือง ก็จะทำให้โอกาสทางการศึกษา ที่จะนำไปสู่การช่วยเหลือตนเอง ชุมชน และลดสิ่งที่เป็นภาระของบ้านเมือง ทำให้มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นได้อีกทางหนึ่ง ... □

รางวัลดีเด่น หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาค

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จ.ตราด

เรื่อง “กรมธนารักษ์ต้องฟังเสียงประชาชน” ฉบับวันที่ ๑๖-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนชาวเกาะกูด ครั้งที่ ๒ กรมธนารักษ์ ประกาศให้เอกชนเช่าที่ดินแหลมโตก หมู่ ๕ เพื่อให้เอกชนเข้าไปทำประโยชน์ทางธุรกิจ (โครงการธนาเลย บายเดอะ ซี เกาะกูด) เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ที่ศาลาประชาคม อ.เกาะกูด โดยการรับฟังความคิดเห็นครั้งนี้ สืบเนื่องจากการประชุมในครั้งแรก ชาวเกาะกูดสะท้อนว่าเป็นการประชุมที่ไม่โปร่งใส จึงได้เคลื่อนไหวในการเรียกร้องผ่านทางผู้ว่าราชการ จ.ตราดและสำนักนายกรัฐมนตรี และทำให้กรมธนารักษ์ต้องดำเนินการให้ทางสำนักงานกรมธนารักษ์ จ.ตราดดำเนินการทำประชาคมเป็นครั้งที่ ๒ และผลก็คือชาวเกาะกูดมีมติเป็นเอกฉันท์ไม่ให้เอกชนเช่าที่ดินแปลงนี้

ขั้นตอนต่อไปก็คือ สำนักงานกรมธนารักษ์ จ.ตราด จะสรุปผลส่งไปยังผู้ว่าราชการ จ.ตราด เพื่อรายงานไปยังกรมธนารักษ์ให้ทราบถึงผลการทำประชาคม อย่างไรก็ตาม ทางกรมธนารักษ์ในฐานะผู้ดูแลที่ดินราชพัสดุที่มีหน้าที่ในเรื่องการนำที่ดินราชพัสดุมาหาประโยชน์และนำรายได้มาพัฒนาประเทศและท้องถิ่นหากยังต้องนำที่ดินแปลงนี้มาหาประโยชน์อาจจะแย้งมายังชาวเกาะกูดว่า หากจะไม่ให้กรมธนารักษ์นำที่ดินแปลงนี้มาทำประโยชน์จะต้องให้ทางชุมชนและชาวเกาะกูดต้องทำโครงการว่า จะนำที่ดินแปลงนี้มาดำเนินการอย่างไรให้เกิดประโยชน์ไม่ใช่ปล่อยให้คนอื่นอยู่

นี่คือสิ่งที่น่าเป็นห่วง หากกรมธนารักษ์ยังมีความต้องการนำที่ดินแปลงนี้มาทำประโยชน์ ดังนั้นสิ่งที่ชาวเกาะกูดต้องดำเนินการต่อไปก็คือ การผลักดันในการดำเนินการให้พื้นที่สาธารณะแหลมโตกใช้ประโยชน์โดยการนำที่ดินแปลงนี้มาใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวมไม่ว่าจะทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ หรือทำสวนป่าพืชพันธุ์ไม้ที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว และศูนย์การเรียนรู้ทางธรรมชาติบนเกาะกูดที่น่าจะเกิดประโยชน์กับทางท้องถิ่นมากกว่า แม้จะไม่ได้รายได้เข้ารัฐโดยตรง

วันนี้ กรมธนารักษ์ ควรจะต้องรับฟังและยอมรับในฉันทามติของชาวเกาะกูด และไม่ควรจะนำที่ดินแปลงนี้ไปหาประโยชน์โดยให้เอกชนเข้ามาทำประโยชน์ แต่กรมธนารักษ์ควรจะสนับสนุนให้ชาวเกาะกูดทำโครงการเพื่อนำที่ดินแปลงนี้มาทำให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น และทุกคนจะได้ประโยชน์ร่วมกัน โดยอาจมีองค์กรชุมชนมาบริหารจัดการให้เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจนมากกว่า ... □

รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาค

หนังสือพิมพ์ประชาคม จ.อุดรธานี

เรื่อง “กลืนยาง...ปัญหาที่ยืดเยื้อ” ฉบับวันที่ ๑-๑๕ เมษายน ๒๕๖๐

นับเป็นเวลาประมาณเกือบ ๓ ปีที่ผ่านมาอุดรธานีมีปัญหาที่เกิดจากยางเป็นสาเหตุมาโดยตลอด เริ่มตั้งแต่อุบัติเหตุทางถนนที่เกิดมีรถคว่ำหรือแฉลบตกถนนกันหลายราย โดยมีน้ำยางเป็นจำเลยสำคัญ จากการขนย้ายยางและน้ำยางไหลลงสู่พื้นถนนที่หากแห้งจะไม่มีปัญหา แต่ถ้าเกิดมีฝนตกมาเจ้าน้ำยางเหล่านี้จะเป็นตัวการสำคัญ ทำให้เกิดอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งทางการก็ได้เข้าไปควบคุมโดยกำหนดมาตรการเรื่องการขนย้าย ไม่ให้น้ำยางไหลเรียราดไปบนพื้นถนน เรื่องนี้ก็ค่อยเสียบหายไป

จวบจนเกิดปัญหาใหม่ที่ใหญ่กว่าเดิมคือโรงงานรับซื้อยางพาราจากเกษตรกร ดำเนินการผลิตแต่ส่งกลืนเหม็นไปรบกวนชาวบ้านทั้งตำบล จนถึงขนาดนักเรียนที่นั่งเรียนต้องใช้ผ้าปิดจมูกกันทั้งห้อง ชาวบ้านพากันร้องเรียนถึงระดับผู้ว่าราชการจังหวัด ร่วมกับผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๒๔ ต้องออกไปเจรจากับโรงงานกันโดยตรง แต่ก็ไม่มีผลเท่าไร เนื่องจากโรงงานยังเดินเครื่องการผลิตและส่งกลืนอยู่ทั้งสองแห่ง ซึ่งเป็นโรงงานที่มีเครือข่ายระดับโลกทีเดียว

เมื่อย้อนกลับไปถึงต้นทางการผลิตมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าทำไมภาคใต้ที่มีการทำยางมานานนับร้อยปีจึงไม่เกิดปัญหาเช่นนี้บ้างเลย คำตอบคือเกษตรกรชาวใต้นิยมผลิตยางเป็นยางแผ่นแล้วส่งโรงงาน ทำให้กระบวนการแตกต่างไปจากภาคอีสานที่เกษตรกรนิยมทำยางถ้วยหรือยางเครป เมื่อไปเข้ากระบวนการของโรงงานทำให้ส่งกลืนเหม็นรบกวนชาวบ้านได้อย่างกว้างขวางเมื่อถามว่าทำไมคนอีสานจึงนิยมทำยางถ้วย เนื่องจากเป็นการทำงานที่ใช้เวลาน้อยและต้นทุนการผลิตต่ำ ชาวสวนยางในภาคอีสานจึงทำยางถ้วยไปขายโรงงาน เพราะถ้าทำเป็นยางแผ่นมีการลงทุนมากขึ้น และใช้เวลานานมากกว่ายางถ้วย

ความเดือดร้อนของชาวบ้านในอุดรธานีมิได้มีเพียงหน่วยงานในจังหวัดเท่านั้นที่พยายามจะเข้าไปแก้ไข โดยเบื้องต้นมีการเจรจากับโรงงานให้มีการหยุดการผลิต แต่ทำได้เพียงมีการขนย้ายวัตถุดิบไปไว้ที่อื่น แต่กระบวนการผลิตยังมีกลิ่นที่ชาวบ้านทนไม่ไหว จนถึงขนาดพากันไปวางพวงหรือติดที่หน้าโรงงานยางพาราทั้งสองแห่ง แต่ก็ไม่สามารถประท้วงให้โรงงานหยุดการทำงานได้ แม้ล่าสุดคณะกรรมการการยางแห่งชาติ ที่มีอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมอุดรธานีเป็นกรรมการอยู่ด้วย จะมีมติออกมาให้คณะทำงานซึ่งประกอบไปด้วย ข้าราชการในระดับประเทศไปพิสูจน์หาข้อเท็จจริง หากพบว่าโรงงานมีข้อกระทำการที่ผิดกฎหมายจะมีคำสั่งให้ปิดโรงงานต่อไป แต่ในขณะนี้ชาวบ้านยังต้องรับกรรมกับกลิ่นเหม็นต่อไปด้วยเช่นกัน

แม้ทางการจะพยายามหาวิธีการเพื่อนำข้อมูลมาสรุปผลกระทบที่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน เช่น สาธารณสุขจังหวัดและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรธานีต่างลงพื้นที่เพื่อจะหาข้อมูลว่ามีชาวบ้านป่วยจากเรื่องนี้จริงหรือไม่ และมลพิษทางอากาศบริเวณรอบโรงงานมีมากพอที่จะทำให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบจริงหรือไม่ ซึ่งทั้งสองเรื่องนี้ต้องใช้ระยะเวลายาวนานหลายสัปดาห์ จนอาจทำให้ชาวบ้านบางรายต้องทนทุกข์ทรมานไปอีกนานแสนนาน เราจึงสงสัยว่า ไม่น่าเป็นไปได้ที่ภาครัฐไม่สามารถหาข้อยุติในการออกคำสั่งให้โรงงานยางหยุดการผลิต เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแก่ประชาชนที่เดือดร้อนเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากภาครัฐคงกลัว หากออกคำสั่งใดที่ผิดพลาดออกไป อาจถูกฟ้องร้องกลับคืนได้ภายหลัง ... □

รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาค
หนังสือพิมพ์เสียงสาธิต จ.นครนายก
เรื่อง “แค่ยก ๒” ฉบับวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐

คณะกรรมการผังเมือง (ชุดกรรมการแห่งชาติ) ได้พิจารณาผลการประชุมจากคณะอนุกรรมการที่ได้ยกคำร้องคัดค้านร่างผังเมืองรวมจังหวัดนครนายกในประเด็นที่เกี่ยวกับการปลดล็อกอนุญาตให้มีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมที่ชาวนครนายกได้ร่วมการยื่นคำร้องไว้เมื่อกันยายน ๒๕๕๘ ณ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครนายก ซึ่งทางกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้เห็นตามคำร้องของชาวนครนายก แต่ทางคณะอนุกรรมการให้ยกคำร้องทั้งที่ก่อนหน้านี้ทางสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองได้มีการจัดทำผังเมืองรวมจังหวัดชุดใหม่ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนนครนายก

ต้องนับว่าเป็นชัยชนะในครั้งที่ ๒ ของภาคประชาชนที่มีความตื่นตัวต่อกฎหมายผังเมืองนครนายก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตรงต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของนครนายกในอนาคต ในขณะที่รอบข้างของจังหวัดนครนายกล้วนแต่กลายเป็นโรงงานอุตสาหกรรมไปหมดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดสระบุรี จังหวัดนนทบุรี ยังคงเหลือจังหวัดนครนายกเพียงแห่งเดียวที่ยังคงยืนอยู่ท่ามกลางการห้อมล้อมของดงโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งหากจังหวัดนครนายกต้องมือนเป็นไปอีกแห่งที่บริเวณภาคกลาง-ตะวันออกในโซนนี้ก็จะไม่เหลือพื้นที่ปอดธรรมชาติให้กับประชาชนอีกเลย

เป็นที่น่าเสียใจว่า คนส่วนหนึ่งกลับมองไม่เห็นความสำคัญในข้อนี้ ข้ออ้างที่บางกลุ่ม บางพวกยกขึ้นมาอ้างก็คือเรื่องของการทำให้เกิดรายได้จากการจ้างงาน ลูกหลานจะได้ไม่ไปทำงานต่างจังหวัด ซึ่งข้อนี้แม้ฟังดูดี แต่จากการตรวจสอบจะพบว่าโรงงานหลายๆแห่งที่อยู่ในจังหวัดนครนายกก็แทบไม่มีการจ้างแรงงานของคนในจังหวัดมากเท่าที่ควรตรงกันข้ามแรงงานคนหนุ่มสาวกลับเลือกที่จะไปทำงานในโรงงานต่างจังหวัดมากกว่า แต่ในทางกลับกันธรรมชาติอันสวยงามของจังหวัดนครนายกที่ยังหลงเหลืออยู่นี้กลับเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวที่รักธรรมชาติ และบริสุทธิ์ของอากาศหลังไหลมาเทียวจังหวัดนครนายกจนทำรายได้ให้จังหวัดเป็นอันดับต้นๆ

นับแต่ในปีอีก ๒ ปี ภาคประชาชนจะต้องคอยจับตาร่างอย่างระมัดระวัง ก้าวย่างของบุคคลบางกลุ่มบางพวกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวที่จะได้รับจากโรงงานอุตสาหกรรมย่อมต้องถูกจับตาในขณะที่เครือข่ายภาคประชาชนต้องทำการให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปให้เห็นความสำคัญของกฎหมายผังเมืองและความจำเป็นที่จะต้องดำรงสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเอาไว้ให้ได้ ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสำนึกความรับผิดชอบต่อลูกหลานในอนาคตต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่รวมถึงคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น หากเกิดการปลดล็อกผังเมืองสำเร็จ

การต่อสู้ของภาคประชาชนยังไม่สิ้นสุด トラบใดที่ความโลภ และความเห็นแก่ผลประโยชน์ยังบังตาบุคคลบางกลุ่ม บางพวกยอมไม่ละความพยายามในการจะเข้ามาพื้นที่สีเขียวที่เหลือเพียงแห่งเดียวในย่านนี้ เพื่อทำกิจการโรงงานอุตสาหกรรมเนื่องจากความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติที่มีอย่างเหลือเฟือ จึงเป็นหน้าที่ของชาวนครนายกทุกคนที่จะต้องคอยปกป้องและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดเราให้อยู่ยั่งยืนไปตราบลูกหลาน ... □

ห่อข่าว

รางวัลดีเด่น หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติมหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์ห่อข่าว มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

เรื่อง “เด็กเสฟโซเซี่ยล นำไทยหรือถอยหลัง” ฉบับวันที่ ๒๓-๒๔ มกราคม ๒๕๖๐

“ง่าย ๆ เพียงปลายนิ้วจิ้ม” คำจำกัดความอย่างเข้าใจง่าย บนสังคมออนไลน์ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะอยากทำอะไรอยู่ส่วนไหนของโลกใบนี้ ขอเพียงแค่มือเทคโนโลยีขนาดเล็กเท่าฝ่ามือที่เรียกว่าโทรศัพท์มือถือ ก็จะสามารถเข้าถึงข้อมูลรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันใจ แต่ใครต่อใครต่างกล่าวหาว่าเทคโนโลยีเหล่านี้เป็นดาบสองคม

แน่หรือว่าดาบที่กล่าวนั้นคือเทคโนโลยี หาใช่ผู้ใช้ไม่? โดยเฉพาะเมื่ออำนาจสื่อตกไปอยู่ในมือเด็ก!

เมื่อหนังสือพิมพ์ “ห่อข่าว” ตรวจสอบพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเด็ก เริ่มจากการแก๊งค์กันเป็นเรื่องปกติ แต่เมื่อมีสังคมออนไลน์ขึ้นมา การกลั่นแกล้งจึงเปลี่ยนรูปแบบไปอยู่บนโลกออนไลน์ นั่นหมายความว่าเด็กจะกล้าแก๊งค์กันมากขึ้น เพียงปลายนิ้วสัมผัส กดถ่ายรูปเพื่อ หรือโพสต์ข้อความแก๊งค์กัน ก็ดูง่ายดายสำหรับเขาไปแล้ว

นี่แหละคือความรุนแรงอย่างแรกที่เด็กเผลอมองข้ามไป ไม่แพ้ความบันเทิงรูปแบบใหม่ที่เด็กสมัยนี้โดยเฉพาะเพศชายเลือกบริโภคกัน คือการดู “แคสเกม” เสมือนการดูทีวีสาดิการเล่นเกม แต่เปลี่ยนช่องทางเป็นยูทูป เด็กๆ ต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า สนุกกว่าเล่นเกมเอง เพราะนักแคสเกมจะพูดคุยสนุก แต่กลับแฝงด้วยคำอวดหยาบคาย หรือคำสบถ่าออกมาที่ไม่น่าฟัง อยู่ดีบวกับตัวเกมที่เมื่อหาความรุนแรง ก็อาจทำให้เด็กจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมในทางไม่ดีไปปฏิบัติต่อสังคมภายนอกอย่างผิดๆ

ในทางเดียวกัน พื้นที่เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์กลายเป็นพื้นที่แสดงความเห็นอย่างเปิดเผยของเด็ก เมื่อสังคมออนไลน์เริ่มให้ผู้ใช้สามารถถ่ายทอดสดได้ด้วยตัวเองจนเกิดพฤติกรรมเลียนแบบดารา เน็ตไอดอล ถ่ายทอดสดและนำไปปฏิบัติตามถึงขนาดเปิดเผยเรือนร่างให้คนได้รับชมแลกกับการมียอดไลค์และผู้ติดตามเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเรียกร้องการมีตัวตนทางสังคมในทางที่ผิด

นับว่าปัญหาเหล่านี้ ยังคงทวีความรุนแรงออกไปเรื่อยๆโดยไม่ใช้ความผิดของเทคโนโลยีแต่อย่างใด

จะดีกว่าหรือไม่ถ้าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรก หันมาใส่ใจดูแลพฤติกรรมเด็กอย่างใกล้ชิดพ่อแม่ ผู้ปกครองหาเวลาทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกับลูกหลาน ฟุ่มฟักความรัก ความเข้าใจในการใช้สื่อให้กับเด็ก

อีกทั้งสถาบันการศึกษาไม่ควรปล่อยปละละเลยจะดีไม่น้อย ถ้าให้เด็กได้เรียนรู้ “วิชารู้เท่าทันสื่อ” ตั้งแต่ระดับประถม ไม่ใช่รู้จักแต่การ “ใช้” สื่อเป็นเพียงอย่างเดียว

สุดท้ายนี้ รัฐบาลควรใส่ใจในการปรับขนาดสถานศึกษาให้มีขนาดลดลง ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้วเพื่อให้ครูดูแลพฤติกรรมเด็กได้อย่างทั่วถึง ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงก็คงออกจากปัญหานี้ไม่ได้

หากอยากให้ไทยเปลี่ยนไป ผู้ใหญ่ควรทำตัวเป็นแบบอย่างให้เด็กเห็นก่อน ถ้าผู้ใหญ่ไม่ใส่ใจต่อเรื่องนี้เมื่อไหร่ไทยจะพัฒนา

หากอนาคตของชาติยังมีพฤติกรรมเช่นนี้อยู่แล้วไทยจะลบลค่าว่า ประเทศกำลังพัฒนาได้เมื่อไร

มีพุทธสุภาษิตที่ว่า “หวานพีชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น” แต่สำหรับประเทศไทยต้องถือคติที่ว่า “หวานพีชอย่างหนึ่ง แต่อยากได้ผลอีกอย่างหนึ่ง”

หวังว่าสักวันจะมีการปฏิวัติสถาบันครอบครัวเพื่อช่วยดูแลบุตรหลานให้มีพฤติกรรมเสฟสื่อเพื่อฝึกทักษะทางสมองและความคิด รวมถึงแนะนำการใช้สื่ออย่างถูกต้อง ป้องกันการเกิดพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม อีกทั้งสถาบันการศึกษาก็ควรเพิ่มหลักสูตรการเรียนที่เป็นเกราะป้องกันไม่ให้เด็กตกเป็นเหยื่อของสื่อ เพื่อเยาวชนที่มีคุณภาพของชาติเรา ... □

ลูกศิลป์

รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติมหาวิทยาลัย
หนังสือพิมพ์ลูกศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
เรื่อง “ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” ฉบับวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐

ข่าว ‘เปิดโปงทุจริตจัดซื้อตำราเรียน’ ทำให้ไม่แปลกใจที่ประเทศไทยจะอยู่ในอันดับที่ ๗๖ ของดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี ๒๕๕๘ ซึ่งจัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ

เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยอยู่ในวังวนของปัญหาดังกล่าว คือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจนไม่สามารถตรวจสอบหน่วยงานรัฐได้ แม้จะมีพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่ตลอดเวลาเกือบ ๒๐ ปี ที่บังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ มีอุปสรรคนานัปการ

ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานบนเว็บไซต์ที่วันดีคืนดีเคยมีก็หายไป พอเข้าไปใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารก็ได้รับการปฏิเสธที่รับเรื่อง โดยอ้างว่า ไม่ได้รับผิดชอบ และโยนเรื่องกันไปมา หรือรับเรื่องไปแล้ว ภายใน ๑๕ วันเพิกเฉยหรือตอบกลับว่า ไม่มีเรื่องที่ร้องขอ หรือตอบกลับว่า ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ ก็ต้องไปร้องเรียน – อุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ที่ทำเนียบรัฐบาล ใช้เวลาอีก ๖๐ วัน ผลออกมา หากฝ่ายผู้ใช้สิทธิหรือหน่วยงานไม่เห็นด้วย ก็ไปร้องศาลปกครอง

ทั้งหมดนี้ มีต้นทุนทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เวลาที่ต้องรอรยาวนาน ทั้งที่เป็นสิทธิที่จะรู้ สิทธิจะเข้าถึงข่าวสารของประชาชน รัฐต้องมีหน้าที่ต้องจัดให้ ตามสโลแกน ‘เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น’ แต่ผลออกมากลับกันกลายเป็น ‘ปกปิดเป็นหลัก เปิดเผยเป็นข้อยกเว้น’ ข้อมูลล่าสุดจากสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ระบุว่า มีเรื่องร้องเรียน ๓๕๐ ครั้ง เรื่องอุทธรณ์ ๒๕๖ ครั้ง สะท้อนให้เห็นการกลับหัวกลับหางของกฎหมายดังกล่าว

อันที่จริงข้อมูลจำนวนบุคลากร รายรับ – รายจ่าย การใช้งบประมาณของหน่วยงาน สถิติการใช้บริการ เหล่านี้เป็นสิ่งที่รัฐต้องจัดเก็บอยู่แล้วในการทำงานเมื่อเปิดให้คนทั่วไปเข้าถึงจะทำให้เกิดการต่อยอดความคิดโดยไม่ต้องสาละวนเก็บข้อมูลซ้ำ เช่น สถิติคนไข้ในโรงพยาบาลที่จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณได้ดีขึ้น

ไมโครซอฟท์ บริษัทไอทียักษ์ใหญ่ของโลก เชื่อว่าการเผยแพร่ข้อมูลจะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสนับสนุนกระบวนการเพื่อตัดสินใจของหน่วยงานรัฐ ขณะที่รายงานเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลปี ๒๕๕๗ ขององค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พบว่า เกือบทุกรัฐบาลที่มีดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันที่ต่ำ ล้วนมีการเปิดเผยข้อมูล และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย

ล่าสุดแม้กำลังมีการพิจารณาร่าง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฉบับใหม่ แต่ยังมีข้อกังวลเรื่องการกำหนดบทลงโทษกรณีที่ขอข้อมูลโดยไม่สุจริต เพราะนอกจากต้องมาพิจารณาว่าการขอข้อมูลโดยไม่สุจริตคืออะไร และหากต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ จึงไม่ควรต้องกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ขอข้อมูล

สิ่งสำคัญที่สุดประการ ที่จะทำให้อิทธิพลของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารมีโอกาสเป็นไปได้คือ ระเบียบการเมืองที่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบ กำกับผู้ใช้อำนาจได้ นั่นคือ ระเบียบที่ผู้ใช้อำนาจยึดโยงกับประชาชน ไม่ใช่ระบอบที่ปกครองด้วยปากกระบอกปืน ...

รางวัลชมเชย หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติมหาวิทยาลัย
หนังสือพิมพ์กำแพงแดง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
เรื่อง “ความแตกแยกในมุมมืด” ฉบับวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

จากเหตุการณ์รับน้อง “เตะรุ่นน้อง” ของสาขาหนึ่งในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ กลายเป็นที่พูดถึงกันในสังคมออนไลน์อย่างแพร่หลาย และถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก โดยเฉพาะคำพูดที่ว่า “มันเป็นประเพณี” และ “รุ่นพี่ทำไปเพราะ”

มีหลายมุมมองของเด็กรุ่นใหม่ต่อกิจกรรมรับน้องในมุมหนึ่งมองว่า รับน้องเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน อีกมุมหนึ่งมองว่าเป็นกิจกรรมที่ให้รุ่นพี่ที่เคยโดนรับน้องมาบรรยายกับรุ่นน้อง เกิดการแบ่งแยกกันเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือ “ผู้เข้าร่วมกิจกรรม” เพราะมองว่าเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งคือ “ผู้ไม่เข้าร่วมกิจกรรม” เพราะกลัวถูกกระทำรุนแรงจากรุ่นพี่ และเหตุผลอื่นๆ เช่น ต้องทำงานพิเศษเพื่อหาเงินเรียน, บ้านอยู่ไกลทำให้ไม่สะดวกที่จะเข้าร่วม เป็นต้น จากความเห็นเหล่านั้น ส่งผลให้กลุ่มที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมถูกมองในแง่ลบโดยกลุ่มที่เข้ากิจกรรมว่าเป็นพวกไม่เอาสังคม ไม่สนใจโลก ชั้นหนักคือ ถูกตัดออกจากสังคมนั้นๆ ไปเลย

ถึงแม้ว่าการรับน้อง จะมีจุดมุ่งหมายที่ทำให้เกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะ แต่ด้วยความคิดเหล่านั้น กลับสร้างความแตกแยกในมุมมืดโดยไม่รู้ตัว ซึ่งอาจทำให้มองได้ว่ากิจกรรมรับน้อง ไม่ใช่ช่วยให้เกิดความสามัคคีกันอย่างที่ตั้งจุดประสงค์ไว้ เห็นถึงการแบ่งฝ่ายกันภายในคณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้น กลายเป็นภาพมายาคติที่เกิดขึ้นกับสองฝ่าย

ควรเปลี่ยนความคิดที่ว่า “ผู้ที่ไม่ทำกิจกรรม คือผู้ที่ไม่เอาสังคม” เพราะนักศึกษาต่างก็มาจากหลากหลายสถานที่ ซึ่งอาจจะมีเหตุผลที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ ก็ให้มองถึงปัญหาเหล่านั้น และเข้าใจ ส่วนนักศึกษาที่ไม่ร่วมกิจกรรมเพราะกลัวความรุนแรง ก็ควรเป็นหน้าที่ของผู้ทำกิจกรรม ที่ต้องแสดงให้เห็นว่าจริงๆ แล้วกิจกรรมรับน้องไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ควรขึ้นอยู่กับความสมัครใจของรุ่นน้องซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมด้วย เพื่อเป็นการสร้างชุดความคิดใหม่ไม่ให้เกิดความคิดแง่ลบอีกต่อไป

หนังสือพิมพ์กำแพงแดงเห็นว่า ความพยายามผลักดันการ “รับน้องสร้างสรรค์” เป็นเรื่องที่ดีและเหมาะสม แต่อย่าละเลยถึงปัญหาเล็กๆ นี้ เพราะถ้าเราไม่ใส่ใจอาจกลายเป็นปัญหาที่ใหญ่โตขึ้น และหยั่งรากลึกเข้าไปในความรู้สึกจนเป็นเชื้อไฟออกไปสู่สังคม

มหาวิทยาลัยคือบ้านหลอมนักศึกษา เพื่อพลเมืองสังคมประชาธิปไตยในอนาคตจึงอย่าได้ละเลยจุดเล็กๆ นี้อีกเลย ...

กำเนิดสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เนื่องจากความเห็นร่วมกันในการประชุมสมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ที่ประชุมได้มีมติให้สภากร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตัดข้อความว่าองค์กรอิสระตามกฎหมายกำหนดออก จากมาตรา ๔๐ ซึ่งกำหนดให้มืองค์กรอิสระควบคุมหนังสือพิมพ์ แล้วให้นำไปบัญญัติไว้ในหมวด ๕ ว่าด้วยหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของรัฐ เพราะสื่อมวลชนต้องการให้องค์กรนี้เป็นอิสระจริงๆ ปราศจากการแทรกแซงของทางราชการและการเมืองในขณะที่สื่อมวลชนก็พร้อมที่จะตั้งองค์กรขึ้นมาควบคุมกันเอง

สมัชชานักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ออกแถลงการณ์เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ว่า มาตรา ๔๐ ที่ระบุนำร่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญของพนักงานหรือลูกจ้างเอกชนที่ประกอบกิจการด้านสื่อสารมวลชน รวมทั้งเจ้าพนักงานของรัฐ โดยไม่ต้องขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพภายใต้การควบคุมของ “องค์กรอิสระตามที่กฎหมายบัญญัติ” นั้น เป็นหลักการที่ดี แต่องค์กรตามที่กฎหมายบัญญัติดังกล่าว จำเป็นต้องมีหลักประกันในความเป็นอิสระ ภายใต้หลักการควบคุมกันเองของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์หรือวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นๆ ที่จำเป็นต้องมีการพิจารณากันโดยละเอียดรอบคอบในขั้นของการออกกฎหมายประกอบตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป

ในการประชุมสมัชชา เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมมีมติให้สภากร่างรัฐธรรมนูญตัดข้อความว่า องค์กรอิสระตามกฎหมายกำหนดออก จากมาตรา ๔๐ แล้วนำไปบัญญัติไว้ในหมวด ๕ ว่าด้วยหลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของรัฐ และในการประชุมเจ้าของ บรรณาธิการ และผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ที่ประชุมมีความเห็นชอบให้ตั้งคณะทำงาน ๗ คน ได้แก่ นายสมหมาย ปาริจฉัตต์ นายวิระ ประทีปชัยกุล นายพนา จันทวีโรจน์ นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี นายวิฑูร พึ่งประเสริฐ นายวันชัย วงศ์มีชัย และนายวรวิทย์ ศรีอนันตรักษา มีนายเรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ เป็นที่ปรึกษา คณะทำงานชุดนี้มีหน้าที่สอบถามความต้องการของเจ้าของ บรรณาธิการ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ ถึงเรื่องให้องค์กรอิสระโดยไม่ต้องให้กฎหมายบังคับ

คณะทำงานชุดนี้ ทำงานในรูปของการฟังความคิดเห็นจากเจ้าของหนังสือพิมพ์ และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ว่ามีมืองค์กรอิสระควบคุมกันเองหรือไม่ และได้มีข้อสรุปให้จัดตั้งองค์กรอิสระขึ้น โดยในขั้นแรกให้มีการจัดตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ”

สมัชชา ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ แต่งตั้งกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีใจความว่า ตามที่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีเจตนารมณ์ที่จะจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อควบคุมกันเอง โดยสมัครใจ เจ้าของบรรณาธิการผู้มีอำนาจเต็มของหนังสือพิมพ์และสมาคมฯ ผู้ประกอบวิชาชีพที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้ให้ความเห็นชอบที่จะลงนามร่วมกันในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพทั้งมวลพร้อมที่จะดำเนินการควบคุมกันเองเพื่อดำรงไว้ซึ่งหลักการพื้นฐานในเรื่องเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น อันเป็นหลักประกันความรับผิดชอบในการเสนอข่าวสารและแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพนี้

ในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาไทย – อังกฤษ ๒๕ ฉบับ จากจำนวนทั้งสิ้น ๓๒ ฉบับ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์ ๑๐ องค์กร ได้ร่วมกันลงนามในบันทึกเจตนารมณ์จัดตั้ง “สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” เพื่อเป็นการควบคุมกันเองและส่งเสริมเสรีภาพและความรับผิดชอบ ยกระดับผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้ดียิ่งขึ้น โดยมีตัวแทนสถานทูตสหรัฐอเมริกา อินเดีย รัสเซีย และ สโมสรรผู้สื่อข่าวต่างประเทศร่วมเป็นสักขีพยานด้วย

ต่อมาในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ ที่สมาพันธ์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ศ. นายแพทย์ประเวศ วะสี ประธานคณะกรรมการยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พร้อมด้วยคณะกรรมการยกร่างฯ แถลงผลสำเร็จการยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่า คณะกรรมการยกร่างฯ ได้ดำเนินการยกร่างธรรมนูญ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรกตามเจตนารมณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ซึ่งได้ลงนามในบันทึกร่วมกันเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ศ. นพ. ประเวศ แถลงว่า หลักการสำคัญของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามธรรมนูญดังกล่าว เป็นไปเพื่อให้วงการหนังสือพิมพ์ได้ควบคุมดูแลกันเอง ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ามาร่วมในคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติดังกล่าวอีกด้วย องค์ประกอบของคณะกรรมการประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ เจ้าของหรือผู้บริหารหรือผู้ประกอบการ ซึ่งเลือกกันเอง ๕ คน บรรณาธิการหรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการซึ่งเลือกกันเอง ๕ คน ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ ซึ่งเลือกโดยสมาพันธ์หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ๔ คน ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่างๆ อีก ๗ คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่สังกัดหนังสือพิมพ์ใด ๒ คน

อีกหลักการหนึ่งที่สำคัญในการควบคุมกันเองของสภาการหนังสือพิมพ์ กำหนดไว้ในหมวดความรับผิดชอบทางจริยธรรม เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกหรือผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกละเมิดหรือประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ก็จะแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียนลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยดังกล่าวภายใน ๗ วัน และอาจแจ้งให้หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษผู้เสียหาย ส่วนกรณีมีผู้ถูกร้องว่าประพฤติผิดจริยธรรมสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติแจ้งไปยังต้นสังกัดเพื่อดำเนินการลงโทษแล้วแจ้งผลให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติทราบโดยเร็ว ในการนี้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอาจเผยแพร่คำวินิจฉัยต่อสาธารณะได้ คณะกรรมการยกร่างธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะยกร่างข้อบังคับต่างๆ เพื่อให้มีการเลือกกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นเป็นคณะแรกภายในระยะเวลา ๑๒๐ วัน หลังจากนั้น สภาการหนังสือพิมพ์จะดำเนินการเพื่อให้มีการควบคุมกันเองในหมู่ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต่อไป ... □

การเลือกตั้งกรรมการ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๐ นางบัญญัติ ทศนียะเวช ประธานคณะกรรมการอำนวยการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พร้อมด้วยกรรมการคือ นพ. วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ และนายสุวัฒน์ ทองธนากุล ได้จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติชุดแรกตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อ ๙ ซึ่งคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจะมีด้วยกันไม่เกิน ๒๑ คน โดยจะมีการเลือกตั้งกรรมการฯ ประเภท ๑, ๒, และ ๓ ก่อน ๑๔ คน เพื่อไปดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการประเภทที่ ๔ อีกจำนวน ๗ คน ให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยกรรมการทั้ง 3 ประเภท มาจากกลุ่มผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์ไม่เกินกลุ่มละ ๑ คน

ต่อมาวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ได้มีการประชุมคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๐ โดยที่ประชุมได้มีการเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งที่ประชุมมีมติเลือกให้ นายมานิจ สุขสมจิตร เป็นประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร เป็นรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ ๑ ศ. นพ. วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ เป็นรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ ๒ นายสุวัฒน์ ทองธนากุล เป็นเลขานุการ และนางผุสดี ศีตวรรณากู เป็นเหรัญญิก

นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้มีมติแต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก ไปดำเนินการร่างนโยบายในการทำงานและศึกษาการร่างระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เช่น ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ข้อบังคับว่าด้วยการรับและพิจารณาเรื่องร่ำร้องทุกข์ ฯลฯ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ในวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๐

ในการประชุมนี้ นอกจากจะมีผู้แทนจากเจ้าของบรรณาธิการ และผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์แล้ว ยังมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมด้วย ได้แก่ ดร. คณิต ฌ นคร อติตอัยการสูงสุด นายทองใบ ทองเปาด์ ทนายความแมกไซไซ ดร. โกศล เพ็ชรสุวรรณ เลขานุการสมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทย ศ. นพ. วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ ที่ปรึกษาแพทยสภา ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์ นางบัญญัติ ทศนียะเวช อิตินายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย และนายบัณฑิต ลำซำ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกสิกรไทย

ต่อมาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้อนุมัติข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์จำนวน ๓๐ ข้อ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และเริ่มเปิดรับเรื่องร่ำร้องทุกข์จากประชาชนและผู้เสียหายอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ก็ได้มีการแต่งตั้งอนุกรรมการรับเรื่องร่ำร้องทุกข์เพื่อพิจารณากลับกรองเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีนักวิชาการและผู้แทนองค์กรเอกชนทางด้านสิทธิมนุษยชนเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย ... □

บันทึกเจตนาของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เรื่อง การจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้าพเจ้า ผู้บริหาร / เจ้าของ / บรรณาธิการ ผู้มีอำนาจเต็ม ของหนังสือพิมพ์ฉบับต่าง ๆ รวมทั้งผู้แทนสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ขอด้วยกฎหมาย ที่ได้ลงนามทำบันทึกเจตนาฉบับนี้ มีความเห็นพ้องต้องกันว่าสมควรให้มีสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ อันเป็นองค์กรอิสระขึ้นมาทำหน้าที่ควบคุมตนเองในหมู่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ ยกระดับผู้ประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์ และเพื่อส่งเสริมสนับสนุนสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จะประกอบด้วย คณะกรรมการที่คัดเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์จำนวน ๑๑ คน ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนทั่วไปที่สังคมยอมรับอีกจำนวน ๑๐ คน ทำหน้าที่รับและวินิจฉัยคำร้องเรียน เมื่อมีการละเมิดหลักจริยธรรม เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้รับการวินิจฉัยอย่างเป็นธรรมแล้วว่าเป็นผู้ละเมิดได้แสดงความรับผิดชอบอย่างเคร่งครัด

ข้าพเจ้าผู้ลงนามทำบันทึกฉบับนี้ จะยอมลงนามผูกพันตามธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการอันประกอบด้วยศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นประธาน นางบัญญัติ ทศนียะเวช และรองศาสตราจารย์พิศิษฐ์ ขวลาวัจ เป็นรองประธาน นายมานิจ สุขสมจิตร นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร ศาสตราจารย์นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ นายเกษม สรศักดิ์เกษม นายกำแหง ภริตานนท์ นายพนา จันทวิโรจน์ นายไพศาล ศรีจักร์สรรรยา และนายสุวัฒน์ ทองธนากุล เป็นกรรมการ ได้ร่างขึ้นตามกรอบแห่งเจตนาฉบับนี้ และเห็นชอบด้วยแล้ว

จึงได้ลงนามไว้เป็นสำคัญ

สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย CONFEDERATION OF THAI JOURNALISTS

538/1 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 6689420-2 โทรสาร 2414795
538/1 Samsen Rd., Dusit Bangkok, Thailand. 10300 Tel. 6689420-2 Fax : 2414795

(นายพิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ 18

(นายสุทธชัย หุยน)
บรรณาธิการ อำนวยการ
ในเครือเดอะเนชั่น 14

(นายไพศาล ศรีจรัสจรรยา)
ประธานกรรมการบริหาร
- กลุ่มสิ่งพิมพ์ในเครือวัจจักร 25

(นายสรawat วัชรพล)
หัวหน้ากองบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 13

(นายประชา เทตระกุล)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 8

(นายชวรชัย บุนปาน)
ประธานกรรมการ
บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) 22

(นายถาวร สุวรรณ)
หัวหน้ากองบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์บ้านเมือง 14

(นางผาณิต พูนศิริวงศ์)
ผู้อำนวยการ
หนังสือพิมพ์แนวหน้า 17

(นายไพศาล มังกรไชยา)
ผู้อำนวยการฝ่ายข่าว
ในเครือฐานเศรษฐกิจ 6

(นายวัช พลังเทพินทร์)
ประธานและกรรมการอำนวยการ
บริษัท คู่แข่ง จำกัด 2

(นายสุวัฒน์ ทองธนากุล)
ผู้อำนวยการผู้จัดการ 21
บริษัท แมเนเจอร์มีเดียกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

(นายศักดิ์ นพเกต)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์สยามรัฐ 28

(นายนิราส วิจิตรวาทการ)
บรรณาธิการบริหาร
หนังสือพิมพ์บิสสิเนสเดย์ 20

(นายปราชญ์ ไชยคำ)
หัวหน้ากองบรรณาธิการ 26
หนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวัน

(นางกรรณิกา วิริยะกุล)
หัวหน้ากองบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ 11

(นายชาญชัย สวงวงศ์)
ผู้อำนวยการ
หนังสือพิมพ์ไทยไฟแนนเชียล 12

(นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์)
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
หนังสือพิมพ์ข่าวสด 24

(นายพิเชียร คุระทอง)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์มติชน 23

สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย CONFEDERATION OF THAI JOURNALISTS

538/1 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 6689420-2 โทรสาร 2414795
538/1 Samsen Rd., Dusit Bangkok, Thailand. 10300 Tel. 6689420-2 Fax : 2414795

(นายอดิศักดิ์ ลิ้มปรั่งพัฒนกิจ)
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ 16

(นายพนา จันทวิโรจน์)
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น 15

(นายกิตติพันธ์ เทตระกุล)
บรรณาธิการอำนวยการ
หนังสือพิมพ์สื่อธุรกิจ 31

(นายเซหลง กัทธีระตะพันธ์)
ผู้อำนวยการ
หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 2

(นายสุชัย มีไหม)
ผู้ช่วยบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์สายกลาง 30

(นายชายชาติ ลิ้มจรูญ)
บรรณาธิการบริหาร
หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์รายวัน 10
จังหวัดเชียงใหม่

(นายเชาวพงศ์ เมฆวาร์กกุล)
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
หนังสือพิมพ์เสียงใต้รายวัน 32

(นายสุนทร จันทรง)
ผู้อำนวยการและบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์โคราชรายวัน 3

(นายที ยอดเพชร)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์ชิงเสียงเอยะเป่า 5

(นายอุ๋น คุณ หมิง)
รองบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์ดวงแก้ว 9

(นายสุเดช กรกิตติชัย)
ผู้อำนวยการและบรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์เกี้ยวดวงจันทร์ (ศิรินคร) 1

(นางมุตติ คิตะวรนาถ)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์ชิงจงเอี้ยน 4

(นายสมยศ วงศ์ทองเหลือง)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์เอเชียนิวส์ไทมส์ 23

(นายเกรียง วงศ์สุขศิริ)
บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์สากล 29

(นายชัยยุทธ จันทรานูตธนา)
บรรณาธิการบริหาร
หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ 27

สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย CONFEDERATION OF THAI JOURNALISTS

538/1 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทรศัพท์ 6689420-2 โทรสาร 2414795
538/1 Samsen Rd., Dusit Bangkok, Thailand. 10300 Tel. 6689420-2 Fax : 2414795

(นายสมาน สุตโต)

นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
ประธานสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

(นางชูดิมา บุณรรัชดา)

นายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย

(นายชัยรัตน์ คำนวน)

นายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

(นายปรีชา พบสุข)

นายกสมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย

(นายจำรัส ทวีภัยบุตร)

นายกสมาคมหนังสือพิมพ์ส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย

(นายองอาจ พึ่งพานิช)

นายกสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ

(นายวิชัย วราพล)

นายกสมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย

นายกสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย

(นายชาญ มีศรี)

นายกสมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงแห่งประเทศไทย

(นายคิวดล ชวลิตปรีชา)

นายกสมาคมผู้สื่อข่าวกีฬาแห่งประเทศไทย

(นายวิเชียร นิลกานนท์)

นายกสมาคมนักข่าวช่างภาพกีฬาแห่งประเทศไทย

ธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่หนึ่ง พ.ศ. ๒๕๕๖ ครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๘ ครั้งที่สาม พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เห็นเป็นการสมควรให้จัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้นในประเทศไทยให้เป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่ควบคุมกันเองในหมู่ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบการวิชาชีพ และกิจการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนสิทธิการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คณะผู้บริหารกิจการหนังสือพิมพ์ประกอบด้วยเจ้าของ บรรณาธิการ หัวหน้ากองบรรณาธิการ ผู้มีอำนาจทำการแทนของหนังสือพิมพ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย และเป็นสมาชิกสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งประชุมกัน เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ได้ลงนามทำบันทึกเจตนารมณ์ร่วมกันดังกล่าวข้างต้น ด้วยการสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์อันได้แก่ ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ และนักเขียนทั่วประเทศ ให้สถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขึ้น โดยตั้งกรรมการคณะหนึ่งจำนวนสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติภายในเวลา ๑ เดือน

บัดนี้ คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้จัดทำธรรมนูญเสร็จและได้รับความเห็นชอบจากองค์กรสมาชิกทั้งหมดแล้ว จึงให้ตราธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑ ให้มีองค์กรอิสระควบคุมกันเอง เรียกชื่อว่า สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ชื่อย่อว่า ส.น.ช. ชื่อภาษาอังกฤษว่า The National Press Council of Thailand ชื่อย่อว่า NPCT

ข้อ ๒ องค์กรสมาชิกตามรายชื่อท้ายธรรมนูญนี้ ซึ่งเป็นสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดองค์กรสมาชิก ยอมรับผูกพัน และปฏิบัติตามธรรมนูญฉบับนี้

ข้อ ๓ ในธรรมนูญนี้

“หนังสือพิมพ์” หมายถึงสิ่งพิมพ์ที่เสนอข่าวโดยทั่วไปและความคิดเห็นเป็นสาระสำคัญเป็นส่วนใหญ่ ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ มีชื่อจำหน้าเช่นเดียวกัน และออกหรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไป มีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ ให้หมายรวมถึงสื่อดิจิทัลของสมาชิกด้วย

“สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” หมายถึงสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายถึงคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“กรรมการ” หมายถึงกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายถึงคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน กำกับให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพและเคร่งครัด รวมทั้งมีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและดำเนินการในเรื่องที่มีการกล่าวหาหรือเรียนอันเนื่องมาจากการที่สมาชิกละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

“สมาชิก” หมายถึงองค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

“ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์” หมายถึงเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการและให้หมายความรวมถึง ผู้ประกอบการหนังสือพิมพ์และผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์ด้วย

“ผู้ปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์” หมายถึงบรรณาธิการ หัวหน้ากองบรรณาธิการ บรรณาธิการบริหาร หรือตำแหน่งควบคุมและดำเนินการงานกองบรรณาธิการที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น และให้หมายความรวมถึง ผู้สื่อข่าว ผู้เขียนข่าว ผู้เขียนบทความ ผู้ถ่ายภาพ ผู้เขียนภาพ ผู้ที่ทำงานอยู่ในกองบรรณาธิการ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับฝ่ายบรรณาธิการหรือบุคคลอื่นตามที่สภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติกำหนด

ข้อ ๔ สภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(๒) ส่งเสริมเสรีภาพ และสนับสนุนสิทธิการรับรู้ข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๓) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบวิชาชีพและกิจการหนังสือพิมพ์

ข้อ ๕ สภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิก และผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และข้อบังคับ หรือระเบียบปฏิบัติอื่น ซึ่งตราขึ้นตามธรรมนูญนี้ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) ให้การศึกษาอบรมด้านวิชาการแก่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

(๓) เผยแพร่ ประกาศ รายงานการประชุม งาน คำวินิจฉัย และคำสั่งของสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติต่อสาธารณะเป็นประจำ

ข้อ ๖ สภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าบำรุงจากสมาชิก

(๒) ทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๓) รายได้อื่นจากการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

(๔) ดอกผลจากเงินตาม (๑) (๒) และ (๓)

หมวด ๒

สมาชิก

** ข้อ ๗ สมาชิกแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) สมาชิกก่อตั้ง ได้แก่ สมาชิกที่ผู้บริหาร เจ้าของ หรือบรรณาธิการผู้มีอำนาจเต็มของหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ได้ลงนามในบันทึกเจตนารมณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพ เรื่องการจัดตั้งสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และยังคงดำเนินกิจการหนังสือพิมพ์นั้นอยู่ต่อเนื่องตลอดมา

(๒) สมาชิกสามัญ ได้แก่ องค์กรสมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกตามข้อบังคับสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๘ สมาชิกมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนกิจกรรมของสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๒) ส่งเสริมและควบคุมผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดให้ปฏิบัติตามข้อบังคับสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ข้อ ๙ สมาชิกต้องร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจที่กำหนดถึงพันธะสัญญาของสมาชิกที่มีต่อสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติทุกๆ ๓ ปี ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน ก่อนการเลือกตั้งกรรมการสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติชุดใหม่ และให้มีผลผูกพันตลอดระยะเวลา ๓ ปี ตามวาระของคณะกรรมการ

เงื่อนไขที่กำหนดในบันทึกความเข้าใจให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ โดยสมาชิกต้องไม่ลาออกจากสมาชิกภาพตลอดวาระของคณะกรรมการนั้น

ข้อ ๑๐ สมาชิกและผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิกต้องปฏิบัติตามข้อบังคับสภากาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และข้อบังคับหรือระเบียบปฏิบัติอื่น

สมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ฝ่าฝืนข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ และข้อบังคับหรือระเบียบปฏิบัติอื่นโดยเคร่งครัด ถือว่าประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพและให้บังคับตามหมวด ๕

ข้อ ๑๑ สมาชิกหรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ้นจากสมาชิกภาพเมื่อ

(๑) ไม่ลงนามในบันทึกความเข้าใจตามข้อ ๘

(๒) เลิกกิจการ

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และคณะกรรมการมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของคณะกรรมการทั้งหมดให้พ้นจากสมาชิกภาพ

หมวด ๓

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๑๒ ให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติมีกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ” จำนวนไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย กรรมการที่มาจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในองค์กรสมาชิกไม่เกินสิบสี่คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่างๆ อีกเจ็ดคน ทั้งนี้กรรมการจะต้องไม่เป็นข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งพนักงานลูกจ้างขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอื่นที่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล องค์กร หรือหน่วยงานระหว่างประเทศ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และในพรรคการเมือง รวมถึงที่ปรึกษา พนักงานและลูกจ้างของพรรคการเมือง ยกเว้นข้าราชการบำนาญ

กรรมการที่มาจากผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ให้ถือเกณฑ์สัดส่วนดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของ หรือผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการ บรรณาธิการ หรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการ จากสมาชิกก่อตั้ง ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสิบคน

(๒) เจ้าของ หรือผู้บริหาร หรือผู้ประกอบการ บรรณาธิการ หรือตัวแทนผู้มีอำนาจจากกองบรรณาธิการ จากสมาชิกอื่น ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสี่คน

การเลือกกรรมการตาม (๑) และ (๒) ให้คำนึงถึงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างสมาชิกในส่วนกลางและสมาชิกจากส่วนภูมิภาคในแต่ละกลุ่มด้วย

ให้กรรมการตาม (๑) และ (๒) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพต่างๆ ได้แก่ ด้านกฎหมาย ด้านวิชาการสื่อสารมวลชน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านสิทธิมนุษยชน สาขาละหนึ่งคน และเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่สังกัดหนังสือพิมพ์ได้อีกจำนวนสองคน

ให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกกันเองเพื่อดำรงตำแหน่งประธานสภาการหนังสือพิมพ์หนึ่งคน รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์สองคน เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์หนึ่งคน และกรรมการตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

ให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์เป็นผู้กระทำการแทนสภาการหนังสือพิมพ์ในการติดต่อกับบุคคลภายนอก แต่ประธานอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการอื่นกระทำการแทนตนเฉพาะในกิจการใดก็ได้

ให้รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งหรือคนที่สอง กระทำการแทนเมื่อประธานสภาการหนังสือพิมพ์หรือรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้แล้วแต่กรณี หากประธานสภาการหนังสือพิมพ์หรือรองประธานสภาการหนังสือพิมพ์คนที่หนึ่งและคนที่สองไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการผู้มื่ออาวุโสสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทนเป็นการชั่วคราว

ให้เลขาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั้งปวงของสภาการหนังสือพิมพ์

วิธีการได้มาซึ่งกรรมการในวรรคสอง ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์

ข้อ ๑๓ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี นับแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้งตามข้อ ๑๑ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ข้อ ๑๔ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๙

(๕) องค์กรที่สังกัดหยุดดำเนินกิจการ หรือกรรมการจากองค์กรนั้นย้ายสังกัด และต้นสังกัดพ้นสภาพสมาชิกตามข้อ ๑๑ เฉพาะกรณีกรรมการมาจากข้อ ๑๑ (๑) (๒) (๓)

(๖) ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และคณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

(๗) ถูกศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๙) เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ

ข้อ ๑๕ กรณีที่มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการให้มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนตามประเภทของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งในข้อ ๑๑ เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึง ๖๐ วัน และให้กรรมการที่ได้รับเลือกใหม่ อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๖ ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยทุก ๒ เดือน และกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลอื่นเข้าประชุมแทนมิได้ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอาจเรียกประชุมเมื่อมีเหตุผลสมควร หรือโดยคำร้องขอของกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดก็ได้

การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงถือเป็นองค์ประชุม และให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติทำหน้าที่ประธานการประชุม

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามวัตถุประสงค์

(๒) พิจารณาการเป็นสมาชิก

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรม

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาหรือช่วยทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องที่ได้รับมอบหมายตามวัตถุประสงค์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เว้นแต่กิจการที่มีลักษณะหรือสภาพที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไม่อาจมอบหมายให้กระทำแทนได้

(๕) ออกข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์และข้อบังคับอื่น ตามที่กำหนดในธรรมนูญนี้

(๖) พิจารณาและวินิจฉัยปัญหาและข้อขัดแย้ง หรือปัญหาใดที่ได้ตราไว้ในธรรมนูญนี้ หรือปัญหาการบังคับใช้ธรรมนูญนี้ คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นที่สุด

(๗) จัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปี ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เผยแพร่ต่อสาธารณะ

หมวด ๔ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๑๘ การร้องเรียนว่า ข้อความหรือภาพหรือการสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นๆ ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์หรือสื่อดิจิทัลในสังกัดสมาชิก หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิก ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าเสียหายหรือขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยหลักฐานต่อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น เพื่อบรรเทาความเสียหายตามควรแก่กรณี

ให้องค์กรสมาชิกในส่วนกลาง จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากผู้ได้รับความเสียหาย โดยมีสัดส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในอัตราที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้องค์กรสมาชิกในส่วนภูมิภาคต้องรวมตัวกันจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนประจำแต่ละภาคด้วย ตามแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรและคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนประจำภาค ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องกำหนดให้ดำเนินการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓๐ วัน

ข้อ ๑๙ เมื่อผู้เสียหายได้ดำเนินการตามข้อ ๑๘ แล้ว ถูกปฏิเสธหรือมีการเพิกเฉยที่จะดำเนินการใดๆ จากคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรสมาชิก หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นมูลเหตุให้เกิดความเสียหาย หรือเมื่อผู้เสียหายเห็นว่าการบรรเทาความเสียหายของหนังสือพิมพ์ตามข้อ ๑๘ ไม่เป็นที่พอใจจนเห็นได้ชัด ให้ผู้เสียหายมีสิทธิร้องเรียนเป็นหนังสือพร้อมด้วยพยานหลักฐานต่อคณะกรรมการได้ ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันได้รับความเสียหายนั้น

การยื่นเรื่องร้องเรียนให้ทำตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ ๒๐ เรื่องที่คณะกรรมการจะรับไว้พิจารณาดำเนินการ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) เรื่องที่ได้รับคำร้องเรียนจากผู้เสียหายตามข้อ ๑๙ หรือ

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับข้อความหรือภาพ ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่เป็นสมาชิก หรือจากพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิก ขัดต่อข้อบังคับ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ถ้าคณะกรรมการมีมติไม่รับเรื่องไว้พิจารณา ให้แจ้งผู้กล่าวหาเรื่องทราบพร้อมด้วยเหตุผล ผู้กล่าวหาเรื่องมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับทราบคำวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการได้วินิจฉัยไปเป็นประการใดแล้วให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ ๒๑ ห้ามมิให้คณะกรรมการรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกันและอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว หรือ

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเดียวกับเรื่องที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยเป็นที่สุดไปแล้วและไม่มีพยานหลักฐานใหม่ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งข้อกล่าวหา หรือ

(๓) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกิน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่ผู้เสียหายทราบเรื่อง หรือเกิน ๑ ปี นับแต่วันเกิดเหตุ เว้นแต่คณะกรรมการจะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ หรือมีผลกระทบต่อเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๒๒ เมื่อคณะกรรมการมีมติให้รับเรื่องไว้เพื่อพิจารณาตรวจสอบและดำเนินการในเรื่องที่มีการกล่าวหาเรื่องร้องเรียน แต่หากคณะกรรมการไม่ดำเนินการเอง

ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมดำเนินการแทน โดยคณะกรรมการจริยธรรมจะแต่งตั้งและมอบหมายให้คณะทำงานสอบข้อเท็จจริงของเรื่องที่ร้องเรียนแทนก็ได้

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมจำนวน ๙ คน ประกอบด้วย

๑) กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ประเภท (๑) เลือกกันเองให้เหลือ ๒ คน

๒) กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ ประเภท (๒) เลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

- ๓) กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิอื่น เลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน
- ๔) กรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ ประเภทผู้ทรงคุณวุฒิที่มีอาวุโสและประสบการณ์สูงด้านหนังสือพิมพ์ เลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน
- ๕) ให้กรรมการจริยธรรมตาม ๑) - ๔) เสนอชื่อบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านวิชาการสื่อสารมวลชน ด้านการบริหาร และด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ร่วมเป็นกรรมการจริยธรรม ด้านละ ๑ คน เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการรับรองและแต่งตั้ง

ในคราวแรกของการประชุม ให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาเลือกประธาน รองประธานและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมให้เสร็จสิ้นเพื่อแจ้งให้คณะกรรมการทราบ

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรมให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์และข้อบังคับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ออกตามธรรมนูญนี้

ข้อ ๒๔ เมื่อคณะกรรมการจริยธรรม ได้ตรวจสอบและดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้คณะกรรมการและคู่มือทราบ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พิจารณาเสร็จ หากคู่มือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเห็นว่ายังมีพยานหลักฐานหรือเหตุผลอื่นที่ยังไม่ได้พิจารณา ให้ยื่นคำคัดค้านต่อคณะกรรมการจริยธรรม ภายใน ๒๐ วันนับแต่วันที่ได้รับทราบผลการพิจารณา

เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมได้รับคำคัดค้านแล้ว ให้ส่งผลการพิจารณาพร้อมคำคัดค้านของคู่มือให้คณะกรรมการพิจารณาต่อไป

หมวด ๕

ความรับผิดชอบทางจริยธรรม

ข้อ ๒๕ เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิก หรือผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกละเมิดหรือประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียน ลงตีพิมพ์คำวินิจฉัยอันเป็นที่สุดของคณะกรรมการในตำแหน่งและขนาดตัวอักษรที่เห็นได้ชัด ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัยนั้นโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

(๒) แจ้งเป็นหนังสือให้หนังสือพิมพ์ฉบับที่ถูกร้องเรียน บรรเทาความเสียหายด้วยการตีพิมพ์ข้อความคำขอโทษต่อผู้เสียหายตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

(๓) ในกรณีผู้ประพฤติผิดเป็นผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ให้ส่งคำวินิจฉัยไปยังหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดของผู้นั้น เพื่อดำเนินการลงโทษ แล้วแจ้งผลให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติทราบโดยเร็ว

(๔) ในกรณีที่เห็นสมควร สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอาจตักเตือน หรือตำหนิ

หลังจากแจ้งผลการพิจารณาให้แก่ผู้ถูกร้องเรียนทราบแล้ว ให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเผยแพร่คำวินิจฉัยต่อสาธารณชน ตามที่สมาชิกได้ให้ความยินยอมนี้ไว้ในการเข้าเป็นสมาชิกตามความในข้อ ๙-

หมวด ๖ การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญ

ข้อ ๒๖ การแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้ จะกระทำได้จากการเสนอของกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อคณะกรรมการก่อนการประชุมตามข้อ ๑๖ วรรคสองไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน มติให้แก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญนี้ต้องใช้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ ๒๗ ธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

นายมานิจ สุขสมจิตร
ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

- หมายเหตุ
- ๑) การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๖ สมัยที่ ๓ นายสมชาย กรุสวนสมบัติ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
  - ๒) การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่สอง เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๘ สมัยที่ ๔ นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวิเชียร ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
  - ๓) การแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่สาม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ สมัยที่ ๘ นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เจ้าของ ผู้ประกอบการ บรรณาธิการ และผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทั้งหลาย พร้อมใจกันสถาปนาสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติให้เป็นองค์กรทำหน้าที่กำกับดูแลกันเองในวิชาชีพหนังสือพิมพ์อย่างเป็นอิสระ เพื่อนำเสนอข่าวสารด้วยความรับผิดชอบบนพื้นฐานของจริยธรรม และสนับสนุนการใช้สื่อหนังสือพิมพ์เพื่อการรับรู้ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงออกข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาบังคับใช้ แต่เนื่องจากประกาศใช้มานาน ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการจึงมีมติให้ยกเลิกข้อบังคับดังกล่าว และให้ใช้ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังต่อไปนี้แทน

หมวด ๑ หมวดทั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“ข่าว” หมายถึง เนื้อหาที่เป็นข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ปัจจุบัน ประกอบด้วย พาดหัวข่าว ความนำ เนื้อข่าว

“ภาพข่าว” หมายถึง ภาพเหตุการณ์หรือภาพบุคคลที่สื่อสารเรื่องราว โดยมีหรือไม่มีคำบรรยายภาพ รวมทั้งภาพอื่นใดที่น่าลงในหนังสือพิมพ์

“การแสดงความคิดเห็น” หมายถึง บทบรรณาธิการ คอลัมน์ บทความ การ์ตูน หรือรูปแบบอื่นใดอันเป็นการตีพิมพ์วิพากษ์วิจารณ์ หรือข้อเสนอแนะ

“เนื้อหาทั่วไป” หมายถึง สารคดี สารคดีเชิงข่าว หรือรายงาน หรือสื่อบทวิเคราะห์ หรือข้อเขียนอื่นใดที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์

“หนังสือพิมพ์” หมายถึง หนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๓ ซึ่งรวมถึงสื่อดิจิทัลของหนังสือพิมพ์นั้นๆ ด้วย

“ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์” หมายถึงผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๓ ซึ่งรวมถึงผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อดิจิทัลของหนังสือพิมพ์นั้นๆ ด้วย

ข้อ ๔ หนังสือพิมพ์และผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่ประพฤติปฏิบัติใดๆ อันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติแห่งวิชาชีพ

หมวด ๒ หลักจริยธรรมทั่วไป

ความถูกต้องและข้อเท็จจริง

ข้อ ๕ หนังสือพิมพ์ต้องตรวจสอบและไม่แต่งเติมเนื้อหาสาระของข่าวจนคลาดเคลื่อน หรือเกินจากข้อเท็จจริง

ข้อ ๖ หนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการเสนอข่าวด้วยความลำเอียงหรือมีอคติเป็นเหตุให้ข่าวนั้นบิดเบือน อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลในข่าวและความเข้าใจผิดในสังคม

ข้อ ๗ หนังสือพิมพ์ต้องไม่พาดหัวข่าวและความนำเกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว

ประโยชน์สาธารณะ:

ข้อ ๘ หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอข่าว ภาพข่าว ความเห็น และเนื้อหาทั่วไป ด้วยความบริสุทธิ์ใจโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือหมู่คณะ

ข้อ ๙ หนังสือพิมพ์พึงเสนอข่าว ภาพข่าว ความเห็น และเนื้อหาทั่วไปโดยตระหนักถึงความสำคัญและอรรถประโยชน์ของข่าวต่อสาธารณะ และไม่เสนอข่าวในทำนองชวนเชื่อหรือเร้าอารมณ์ให้คนสนใจในเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

ความสมดุลและเป็นธรรม

ข้อ ๑๐ หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ข้อ ๑๑ หนังสือพิมพ์ต้องเปิดโอกาสให้ฝ่ายที่ถูกกล่าวหาแสดงข้อเท็จจริงเมื่อข่าวที่นำเสนอมีการพาดพิงอันอาจเกิดความเสียหายแก่บุคคล หรือองค์กร หรือได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแล้ว

ข้อ ๑๒ หนังสือพิมพ์ต้องให้ความเที่ยงธรรม เมื่อบุคคลหรือองค์กรที่ถูกพาดพิงเห็นว่าการแสดงความคิดเห็น หรือการวิพากษ์วิจารณ์นั้น ไม่ถูกต้องหรือผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง

การเคารพสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ข้อ ๑๓ หนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีอัตลักษณ์แตกต่างในสังคม

ข้อ ๑๔ หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถึถ้วน

ข้อ ๑๕ หนังสือพิมพ์พึงละเว้นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๑๖ หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังการเสนอข่าว ภาพข่าว ความเห็น หรือเนื้อหาทั่วไป ต่อสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งหรือมีความรุนแรง อันจะเป็นการสร้างหรือเพิ่มความหวาดระแวงที่มีอยู่แล้วในชุมชนหรือสังคม

ข้อ ๑๗ หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังการเสนอข่าว ภาพข่าว ความเห็น หรือเนื้อหาทั่วไป อันเป็นการไม่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์

ข้อ ๑๘ หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือภาษาที่สื่อความหมายเชิงเหยียดหยาม หรืออยู่ในข่ายประทุษวาจา หรือแสดงนัยเชิงลบ

หมวด ๓ หลักการบรรณาการงาน

การปกปิดและการ whistleblowing

ข้อ ๑๙ หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวโดยเลื่อนลอยปราศจากแหล่งที่มา พึงระบุชื่อบุคคลที่ให้สัมภาษณ์หรือให้ข่าวอย่างเปิดเผยเว้นแต่จะมีเหตุอันควรปกปิดเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว และต้องเป็นประโยชน์ต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณชน

ข้อ ๒๐ หนังสือพิมพ์ต้องปกปิดชื่อและฐานะของบุคคลที่ให้ข่าวไว้เป็นความลับเมื่อได้ให้คำมั่นแก่แหล่งข่าวนั้นไว้ และต้องปกปิดนามปากกาหรือนามแฝงที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไว้เป็นความลับ

ความรับผิดชอบในการแก้ไข

ข้อ ๒๑ หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความรับผิดชอบด้วยการลงพิมพ์แก้ไขข้อผิดพลาดอันเกิดจากการเสนอข่าวโดยไม่ชักช้า หากข้อผิดพลาดนั้นส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของบุคคลหรือองค์กร ให้ดำเนินการขอภัยพร้อมกันไปด้วย

การแยกแยะข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

ข้อ ๒๒ หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว

การละเว้นอำิสสินจ้างและประโยชน์กับช้อ

ข้อ ๒๓ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่ย่อตัวหรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่เพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่ชอบธรรม

ข้อ ๒๔ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการรับอำิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง รอบด้าน

ข้อ ๒๕ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์พึงละเว้นการรับสิทธิ หรือตำแหน่ง เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน

การได้มาซึ่งข้อมูลโดยไม่ละเมิด

ข้อ ๒๖ หนังสือพิมพ์ต้องบอกที่มาของข้อความที่คัดลอกมาจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือจากการขออนุญาตจากแหล่งข้อมูลนั้นแล้ว

ข้อ ๒๗ หนังสือพิมพ์พึงใช้วิธีที่สุภาพและซื่อสัตย์ในการได้มาซึ่งข่าวสาร

โฆษณาที่ไม่แอบแฝงและงมาย

ข้อ ๒๘ หนังสือพิมพ์ต้องแสดงให้เห็นชัดว่าข้อความที่เป็นบทความซื้อพื้นที่คือประกาศโฆษณา จะแอบแฝงเป็นการเสนอข่าวหรือความคิดเห็นมิได้

ข้อ ๒๙ หนังสือพิมพ์พึงใช้ความระมัดระวังอย่างรอบคอบ ให้ประกาศโฆษณาทั้งหลายอยู่ภายในขอบเขต ของศีลธรรม และวัฒนธรรม และพึงระมัดระวังที่จะไม่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่น่าจะเป็นภัยแก่สังคมหรือสาธารณะ

ข้อ ๓๐ หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุให้หน้าเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณานั้น เจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งที่งมาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

สภาการสภากาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๕๙

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับสภาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียนอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๗ (๕) แห่งธรรมนูญสภาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับนี้ไว้ ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามธรรมนูญ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายถึง คณะกรรมการจริยธรรม ตามธรรมนูญ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐

“คณะทำงาน” หมายถึง คณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน ตามข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยวิธีพิจารณาเรื่องร้องเรียน พ.ศ. ๒๕๕๙

“คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ” หมายถึง คณะทำงานซึ่งทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับให้สื่อมวลชนประพฤติอยู่ในกรอบจริยธรรม โดยไม่ละเมิดสิทธิผู้บริโภค

“จริยธรรม” หมายถึง จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

“เรื่องร้องเรียน” หมายถึง การร้องเรียนเรื่องจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ที่สังกัดสมาชิก

หมวด ๒

การร้องเรียน

ข้อ ๕ การร้องเรียนว่าข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ที่สังกัดสมาชิก ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าเสียหายหรือขัดต่อข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมด้วยหลักฐานต่อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น เพื่อบรรเทาความเสียหายตามควรแก่กรณี

ในกรณีที่ผู้ร้องเรียนมิได้ดำเนินการตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการจริยธรรม พิจารณาและหากเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีมูลให้ส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไปยังหนังสือพิมพ์ที่ถูกร้องเรียนโดยไม่ชักช้า

การร้องเรียนตามข้อนี้ สามารถกระทำโดยผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ด้วย

ข้อ ๖ เมื่อผู้ร้องเรียนได้ดำเนินการตามข้อ ๕ แล้วถูกปฏิเสธหรือเพิกเฉยจากหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

หรือการบรรเทาความเสียหายไม่เป็นที่พอใจ ผู้ร้องเรียนมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๗ เมื่อความปรากฏแก่คณะกรรมการจริยธรรมว่าข้อความหรือภาพในหนังสือพิมพ์ หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ คณะกรรมการจริยธรรมมีสิทธิดำเนินการพิจารณาได้

ข้อ ๘ การยื่นคำร้องเรียนหนังสือพิมพ์หรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ว่ามีพฤติกรรมที่ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ให้ทำเป็นหนังสือระบุ ชื่อ อายุ ภูมิลำเนา ที่อยู่ อาชีพ ตำแหน่งหน้าที่ พร้อมด้วยหลักฐานประกอบการร้องเรียนและลงลายมือชื่อของผู้ร้องเรียน และชื่อ ที่อยู่ ตำแหน่งหน้าที่ หรือหนังสือพิมพ์ที่ต้องการร้องเรียนต่อคณะกรรมการจริยธรรม เพื่อดำเนินการพิจารณาตามข้อบังคับ

ในการยื่นเรื่องร้องเรียน คณะกรรมการจริยธรรม หรือคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ สามารถหยิบยกข้อความหรือภาพในหนังสือพิมพ์ หรือพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ที่ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เพื่อเสนอเข้าสู่การพิจารณาได้

เมื่อคณะกรรมการจริยธรรม ได้รับเรื่องร้องเรียนตามสองวรรคแรกแล้ว ให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาส่งหรือไม่ส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้คณะทำงาน ดำเนินการตามข้อบังคับโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาไม่รับเรื่องร้องเรียน ต้องแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมแสดงเหตุผลโดยไม่ชักช้า

ผู้ร้องเรียนมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งที่ไม่รับเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

ข้อ ๙ ในกรณีที่ปรากฏลายมือชื่อของผู้ร้องเรียนโดยแจ้งชัด หากเป็นเรื่องที่ปรากฏว่ามีมูลหรือมีเหตุอันควรรับไว้พิจารณา คณะกรรมการจริยธรรมจะรับไว้พิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๐ การร้องเรียนให้กระทำภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ผู้ร้องเรียนทราบเรื่อง แต่หากคณะกรรมการจริยธรรมเห็นสมควรจะรับไว้พิจารณาตามธรรมเนียม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อ ๒๑ (๓) ก็ได้

หมวด ๓ การรับเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๑๑ เรื่องร้องเรียนตามหมวด ๒ ให้คณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียนรับเรื่องร้องเรียนนั้นไว้พิจารณา หากเห็นว่าเรื่องร้องเรียนนั้น ไม่ขัดต่อข้อบังคับนี้ ในหมวด ๒ และไม่ต้องห้ามตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ข้อ ๒๑

ข้อ ๑๒ เรื่องที่คณะกรรมการจริยธรรมเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ หรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่เป็นสมาชิก หรือจากพฤติกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สังกัดสมาชิก ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหยิบยกขึ้นพิจารณาและดำเนินการตามข้อ ๒๐ (๒) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ก็ได้

ข้อ ๑๓ เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมมีมติรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาแล้ว ให้แจ้งผู้ถูกร้องเรียน และหนังสือพิมพ์ต้นสังกัดที่ผู้ถูกร้องเรียนเป็นสมาชิกทราบ พร้อมกับส่งเรื่องร้องเรียน เพื่อให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงหรือแก้ข้อร้องเรียนภายในสิบห้าวัน

ข้อ ๑๔ การสละสิทธิชี้แจงหรือแก้ข้อร้องเรียน หรือกรณีที่ผู้ถูกร้องเรียนนำเรื่องที่ถูกร้องเรียนไปดำเนินคดีกับผู้ร้องเรียนไม่เป็นเหตุให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนยุติ

หมวด ๔ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

ข้อ ๑๕ เพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณา คณะกรรมการจริยธรรมจะแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน เพื่อพิจารณาเฉพาะเรื่องก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้คณะทำงานพิจารณาเรื่องร้องเรียน หรือคณะทำงานเฉพาะเรื่องมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสารและวัตถุพยานจาก ผู้ร้องเรียน

ผู้ถูกร้องเรียน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้มีอำนาจเชิญบุคคลมาให้อภัยคำหรือขอเอกสารหลักฐานจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาและสรุปความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

พิจารณาข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานทั้งหมดทุกประเภท ให้ใช้วิธีการไต่สวนและค้นหาความจริงโดยให้รับฟังบันทึก คำพยานที่ได้ทำขึ้น และเสนอต่อคณะทำงานพิจารณาประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดได้

ดำเนินการไต่ถามถ้อย ประนีประนอม เรื่องร้องเรียนระหว่างคู่กรณี ตามที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๑๗ เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมได้มีมติรับเรื่องร้องเรียนแล้วให้พิจารณาเรื่องนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่มติรับเรื่องดังกล่าว และเมื่อได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนเสร็จแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้คณะกรรมการ และคู่กรณี ทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่การพิจารณาเสร็จสิ้น

ข้อ ๑๘ ภายใต้ ข้อ ๖ และข้อ ๘ แห่งข้อบังคับนี้ การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม จะต้องปรากฏ ชื่อผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน ตำแหน่ง หน้าที่ สังกัดหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสมาชิกถึงชื่อกล่าวหาและคำแก้ชื่อกล่าวหา พยาน หลักฐาน ข้อเท็จจริงในการพิจารณา และผลการพิจารณาว่าละเมิดจริยธรรมหรือไม่ ข้อใด ประการใด และวัน เดือน ปี ของ คำพิจารณาวินิจฉัย พร้อมด้วยความรับผิดชอบทางจริยธรรม ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐

ข้อ ๑๙ การประชุมของคณะกรรมการจริยธรรม จะต้องมีการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ จริยธรรม ในกรณีที่กรรมการในคณะกรรมการจริยธรรม หรือบุคลากรในต้นสังกัด หรือต้นสังกัดของกรรมการในคณะกรรมการ จริยธรรม เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องที่ร้องเรียนนั้น ให้กรรมการผู้นั้นออกจากที่ประชุมในระหว่างการพิจารณาเรื่อง ร้องเรียนดังกล่าว โดยให้ถือเป็นทางออกเสียง

การลงมติให้ถือเสียงข้างมากของที่ประชุม หากเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงได้อีกครั้งหนึ่ง

ข้อ ๒๐ คณะกรรมการจริยธรรม คณะทำงาน และคณะทำงานเฉพาะตามข้อ ๑๕ ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๑๕ และ ต้องรักษาความลับในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามระเบียบของคณะกรรมการจริยธรรมโดยเคร่งครัด การแถลง หรือให้ข่าว ผลการพิจารณา ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของประธานคณะกรรมการจริยธรรม หรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการจริยธรรมมอบหมาย

ข้อ ๒๑ บรรดาเอกสารและถ้อยคำสำนวนเรื่องร้องเรียนจริยธรรมเป็นความลับ ให้มีการจัดเก็บรักษาอย่างเป็นระเบียบ มีทะเบียนรับส่งเพื่อสะดวกแก่การค้นหา และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทุกประเภท ไม่อาจเปิดเผยหรือนำไปใช้ในทางที่อาจเป็นผล ให้ผู้ร้องเรียน หรือผู้ถูกร้องเรียนได้รับความเสียหายจากการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

หมวด ๕ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๒ เรื่องร้องเรียนที่ค้างการพิจารณาอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ ให้นำข้อบังคับนี้มาใช้บังคับในการพิจารณา ต่อไปจนแล้วเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙
สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วย การพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งชาติ ภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่ควบคุมตนเองในบรรดาผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เพื่อส่งเสริมเสรีภาพ ความรับผิดชอบ สถานภาพผู้ประกอบวิชาชีพ และกิจการหนังสือพิมพ์ ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมแห่งชาติ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ (๑) และ ๑๘ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเพื่อให้การกำกับดูแลตนเองขององค์กรสมาชิกเป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับนี้ไว้เป็นแนวทางให้องค์กรสมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาตินำไปปฏิบัติตามความเหมาะสมต่อไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการพิจารณาเรื่องร้องเรียนด้านจริยธรรมแห่งชาติภายในองค์กรสมาชิก พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่มีมติอนุมัติข้อบังคับนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“องค์กรสมาชิก” หมายถึง สมาชิกของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์

“จริยธรรมแห่งชาติ” หมายถึง จริยธรรมแห่งชาติหนังสือพิมพ์ตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งชาติหนังสือพิมพ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ และจริยธรรมหรือแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่องค์กรสมาชิกกำหนด

“เรื่องร้องเรียน” หมายถึง การร้องเรียนอันเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไข ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งชาติของหนังสือพิมพ์หรือผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

“เลขาธิการ” หมายถึง เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์

ข้อ ๕ ให้องค์กรสมาชิกจัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์” ซึ่งประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ดังนี้

(๑) กรรมการที่มาจากเจ้าของหนังสือพิมพ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา หรือบรรณาธิการส่วนหนึ่ง

(๒) กรรมการที่มาจากผู้สื่อข่าว ผู้เขียนบทความ ผู้ถ่ายภาพ ผู้เขียนภาพ ผู้ปฏิบัติงานในกองบรรณาธิการหรือเกี่ยวเนื่องอีกส่วนหนึ่ง

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเจ้าของหนังสือพิมพ์เป็นผู้แต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อที่ขึ้นทะเบียนอยู่กับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือบุคคลอื่นตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนอันเกี่ยวข้องกับข้อความหรือภาพ ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ที่องค์กรสมาชิกเป็นเจ้าของ รวมถึงหนังสือพิมพ์ในสังกัด และการนำเสนอข้อความ หรือภาพผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อดิจิทัลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา หรือข้อความ หรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ และเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในสังกัดองค์กรสมาชิก ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่าสร้างความเสียหายแก่ตน หรือตนได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าว ที่ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งชาติหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งในกรณีของการรับเรื่องร้องเรียนโดยตรง หรือได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรจากสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เพื่อเยียวยาหรือแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเจ้าของหนังสือพิมพ์แต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ในด้านสื่อสารมวลชน ด้านกฎหมาย หรือด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับ แต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระ มิได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว จะเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการดังกล่าวเกินกว่า สามองค์กรมมิได้

เมื่อจัดตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้ว ให้องค์การสมาชิกแจ้งรายชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น พร้อม รายชื่อผู้ประสานงาน กับสำนักเลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งจะเป็นกรรมการหรือไม่ก็ได้ ภายในระยะเวลาสิบห้า วัน นับแต่วันที่มีการแต่งตั้ง

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ประกาศแต่งตั้งเป็นต้นไป โดยมีแนวทางในการกำหนด กรอบอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรือได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการนำเสนอข่าว หรือการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่ง วิชาชีพหนังสือพิมพ์ และระเบียบข้อบังคับภายในองค์การสมาชิกที่สังกัด

(๒) แสวงหาข้อมูล หลักฐาน ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำเป็นต่อการพิจารณาเรื่องร้องเรียนเท่าที่ ดำเนินการได้

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข มาตรการ ระเบียบและวิธีการ เพื่อให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนดำเนินไปด้วยความ รวดเร็ว โปร่งใส และเป็นธรรม รวมถึงการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนและสาธารณชนรับทราบ

(๔) ให้การศึกษา อบรม เผยแพร่ความรู้ แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ให้ตระหนักในความรับผิดชอบด้านจริยธรรม วิชาชีพ

(๕) กำหนดมาตรการในการเยียวยา แก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนตามความเหมาะสม

(๖) เชิญบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็น

ข้อ ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความ ผิดลหุโทษ

(๓) เป็นผู้ที่อยู่ระหว่างให้พักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือถูกสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ ในหน่วย งานของเอกชน

(๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง หรือเคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่าง ร้ายแรง

ข้อ ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความ สามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการที่เหลืออยู่ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทน เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือน้อยกว่า ๖๐ วัน โดยให้ผู้ได้รับการแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งแทนเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ

ข้อ ๙ ในการประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการจึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ เรื่องที่คณะกรรมการจะรับไว้พิจารณาดำเนินการประกอบด้วย

(๑) เรื่องที่ได้รับคำร้องเรียนจากผู้เสียหาย หรือผู้ได้รับผลกระทบในความเสียหายจากการนำเสนอข่าวหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

(๒) เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ อันเกี่ยวข้องกับข้อความหรือภาพที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์หรือจากพฤติกรรมการทำหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ว่าขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

หากคณะกรรมการมีมติไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา ให้แจ้งแก่ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมแสดงเหตุผลโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความร้องเรียน พร้อมทั้งแจ้งสิทธิแก่ผู้ร้องเรียนในการเสนอเรื่องร้องเรียนนั้นต่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการต้องพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องเรียนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความร้องเรียน

กรณีมีเหตุจำเป็นคณะกรรมการอาจขยายระยะเวลาการพิจารณาและวินิจฉัยออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ร้องเรียนก่อน โดยต้องแสดงเหตุผลของการขยายเวลาไว้ให้ชัดเจน

ข้อ ๑๓ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาและวินิจฉัยเสร็จสิ้นแล้ว ให้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว แต่ไม่ต้องเกินกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ พร้อมทั้งนำเสนอผลการพิจารณาและวินิจฉัยรวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ทุกหกเดือน

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการอาจมีคำวินิจฉัยว่าการนำเสนอข่าวด้วยข้อความ หรือภาพ หรือพฤติกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดองค์กรสมาชิก เป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ทั้งนี้ คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ให้แก้ไขข้อความ หรือภาพ หรือยุติการนำเสนอข่าวดังกล่าวในทันที

(๒) ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด หรือความคลาดเคลื่อนของเนื้อหาหรือภาพ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๓) นำเสนอข้อความ หรือภาพตามข้อเสนอแนะของผู้ร้องเรียนภายใต้ความเห็นชอบของคณะกรรมการ หรือ

(๔) ห้ามมิให้กระทำการ หรือให้ระงับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด หรือให้ยุติการปฏิบัติหน้าที่เป็นการชั่วคราว ตามสมควรแก่กรณี

ข้อ ๑๕ เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งเจตนารมณ์ในการควบคุมตนเอง ห้ามมิให้คู่กรณีและผู้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก นำประเด็นเนื้อหาข้อร้องเรียน บันทึกการสอบสวน เอกสารข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาและวินิจฉัย ไปใช้อ้างอิง หรือใช้เป็นหลักฐานกล่าวหาหรือโฆษณาเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่เป็นการเผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและการเรียนรู้ โดยได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการ หรือคณะกรรมการเป็นกรณีไป ทั้งนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องลงนามรับทราบก่อนเริ่มดำเนินการพิจารณาและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒ และข้อ ๗ ถึงข้อ ๑๑ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงให้ยกเลิกข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ข้อบังคับฉบับนี้แทน

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยการเป็นสมาชิก พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ คำสั่งหรือแนวปฏิบัติที่ออกหรือรับรองโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ สมาชิก หมายถึง องค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามความในข้อ ๒ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ และหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุมัติให้เป็นสมาชิกตามข้อ ๗ แห่งข้อบังคับนี้

คณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๕ หนังสือพิมพ์ที่จะสมัครเป็นสมาชิก ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหนังสือพิมพ์ตามคำนิยามในข้อ ๓ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙

(๒) หนังสือพิมพ์นั้น ยอมรับผูกพันและปฏิบัติตามธรรมนูญและข้อบังคับอื่นๆของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

(๓) หนังสือพิมพ์ที่สมัครเป็นสมาชิก ต้องมีระยะเวลาการตีพิมพ์ที่ชัดเจนดังนี้

- หนังสือพิมพ์รายวัน และราย ๓ วัน ต้องตีพิมพ์เผยแพร่แล้วอย่างน้อย ๖ เดือน
- หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ต้องตีพิมพ์เผยแพร่แล้วอย่างน้อย ๙ เดือน
- หนังสือพิมพ์ราย ๑๕ วัน และรายเดือน ต้องตีพิมพ์เผยแพร่แล้วอย่างน้อย ๑ ปี

(๔) เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวสาร และไม่มีเนื้อหาสาระที่ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(๕) เจ้าของหรือบรรณาธิการต้องไม่เคยถูกองค์กรวิชาชีพอื่นลงโทษ หรือถอนใบอนุญาต หรือเพิกถอนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน หรือองค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ลงโทษในข้อหาประพฤติผิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพอย่างร้ายแรง

(๖) เป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับการรับรองจากเจ้าของ หรือบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ที่เป็นองค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ อย่างน้อย ๒ องค์กร

(๗) พนักงานในกองบรรณาธิการ ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพที่เป็นสมาชิกสมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

ข้อ ๖ การสมัครเป็นสมาชิก ต้องทำเป็นหนังสือตามแบบพิมพ์ที่คณะกรรมการกำหนดยื่นต่อเลขาธิการ โดยเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าและค่าบำรุงรายปีตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

แบบพิมพ์ตามวรรคแรกจะต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยเพื่อแสดงชื่อองค์กรที่ขอสมัครเป็นสมาชิก พร้อมชื่อหนังสือพิมพ์ในสังกัด ลักษณะของหนังสือพิมพ์ ชื่อผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์

ข้อ ๗ ให้เลขาธิการนำใบสมัครขอเป็นสมาชิกตามข้อ ๖ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาในโอกาสแรกที่มีการประชุมคณะกรรมการ

มติอนุมัติให้เป็นสมาชิกได้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของคณะกรรมการทั้งหมด มติของคณะกรรมการให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการมีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้หนังสือพิมพ์ใดเป็นสมาชิก ให้เลขาธิการแจ้งมติพร้อมเหตุผลแก่หนังสือพิมพ์นั้นโดยมิชักช้า

สมาชิกมีสิทธิและหน้าที่ดังนี้

- (๑) สนับสนุนกิจกรรมและการปฏิบัติงานของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- (๒) ส่งเสริมและควบคุมมิให้มีการละเมิดข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมถึงตลอดทั้งแนวปฏิบัติที่ออกหรือรับรองโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติด้วย
- (๓) แต่งตั้งตัวแทนสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการและลงคะแนนเสียงเลือกคณะกรรมการตามข้อ ๑๒ แห่งธรรมนูญ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ เว้นแต่จะค้างชำระค่าบำรุงสมาชิก
- (๔) เสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรืออำนาจหน้าที่ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยแจ้งต่อเลขาธิการเพื่อนำเสนอคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติพิจารณาแล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบโดยไม่ชักช้า
- (๕) ชักถามเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป หรือการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรืออนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของคณะกรรมการ
- (๖) ภายใน ๓๐ วันก่อนการเลือกตั้ง ให้สมาชิกร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจกับคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเพื่อกำหนดเรื่องพันธะสัญญาของสมาชิกที่มีต่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติตามความในข้อ ๙ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยยืนยันว่าจะดำรงไว้ซึ่งสถานภาพของความเป็นสมาชิกตลอดวาระของการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
- (๗) ขอรับหนังสือรับรองความเป็นสมาชิกเพื่อใช้ประกอบการขออนุญาตปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการตามแต่กรณี เว้นแต่จะค้างชำระค่าบำรุงสมาชิก
- (๘) ชำระค่าบำรุงสมาชิก ซึ่งกำหนดโดยสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอย่างเคร่งครัด หากค้างชำระค่าบำรุงสมาชิกติดต่อกันเป็นเวลาสามปี ให้พ้นจากสถานภาพของความเป็นสมาชิกในทันที

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วย การใช้ตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๖

เพื่อให้การใช้ตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับภารกิจของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และเป็นการสร้างระบบการควบคุมภายในมิให้กระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร อาศัยความตามข้อ ๕ (๑) และ ข้อ ๑๖ (๔) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘) คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงมีมติเห็นชอบให้ออกข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการใช้ตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการใช้ตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒. ข้อบังคับนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓. การใช้ตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้ใช้เฉพาะในกิจการของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเท่านั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากเลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อ ๔. การใช้ตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จะต้องเป็นไปในลักษณะที่เหมาะสมพอสมควรแก่กรณี และมีใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าหากำไร

ข้อ ๕. การนำตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดความเสียหาย หรืออาจเกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ชื่อเสียงโดยรวม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติขอสงวนสิทธิ์ที่จะยกเลิกการอนุญาตให้ใช้ หรืออาจห้ามมิให้ใช้อีกไม่ว่ากรณีใด

ข้อ ๖. ให้มีตราสัญลักษณ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรืออักษรชื่อเต็มของหน่วยงาน ติดไว้ด้านข้างนอกรถยนต์ เฉพาะรถยนต์ส่วนบุคคลที่ขึ้นทะเบียนอยู่กับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเท่านั้น

ข้อ ๗. ให้ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๖
คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติว่าด้วย การดำเนินการเพื่อให้มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๖ (๔) แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติออกข้อบังคับว่าด้วยการดำเนินการเพื่อให้มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามข้อ ๑๓ และยังมีวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าหกสิบวันตามข้อ ๑๔ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ว่าด้วยการดำเนินการเพื่อให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒. ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

ข้อ ๓. ในกรณีที่มีกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๑๓ (๒) ถึง (๙) และมีวาระการปฏิบัติหน้าที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เมื่อได้พิจารณาถึงองค์ประกอบ คุณสมบัติ และการได้มาของคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามข้อ ๑๑ แห่งธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ให้คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา ในการประชุมครั้งถัดไปของคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ด้วยการเลือกจากคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจำนวนไม่เกินห้าคน และไม่ต่ำกว่าสามคน มีประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการสรรหาและให้เลขาธิการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นเลขานุการ

ข้อ ๔. การดำเนินการตามข้อ ๓ ให้คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติดำเนินการให้มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนตามประเภทของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งนั้น โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน และให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกใหม่อยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๕. วิธีการสรรหาให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งองค์กรสมาชิกผู้มีสิทธิ์เสนอชื่อร่วมกันเสนอชื่อผู้ดำรงตำแหน่งแทนตามประเภทของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งโดยกำหนดวันสิ้นสุดการเสนอชื่อให้ชัดเจนและให้รวบรวมรายชื่อผู้ที่ถูกเสนอชื่อให้แล้วเสร็จภายในสามวัน เพื่อให้ผู้ถูกเสนอเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนตำแหน่งที่ว่างนั้นภายในห้าวัน ในกรณีไม่สามารถเลือกกันเองได้ ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเป็นผู้พิจารณาด้วยการลงคะแนนลับ และให้ถือมติดังกล่าวเป็นที่สุด

หากมีผู้ได้รับการเสนอชื่อเพียงคนเดียวหรือเท่าจำนวนตำแหน่งที่ว่างของแต่ละประเภทให้ดำเนินการแต่งตั้งบุคคลผู้ถูกเสนอชื่อนั้นแทนตำแหน่งที่ว่างลงได้

(๒) กรณีผู้พ้นจากตำแหน่งเป็นกรรมการประเภทผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพ ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกจากผู้ได้รับการเสนอชื่อไม่น้อยกว่าสามคนโดยให้ถือตามเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์หรือให้ถือเป็นยุติโดยประธานกรรมการสรรหาเป็นผู้ชี้ขาด

ให้คณะกรรมการสรรหาเสนอผลการสรรหาต่อประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติออกประกาศแต่งตั้งกรรมการผู้ดำรงตำแหน่งแทนภายในห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดการสรรหาโดยให้มีผลนับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

กรณีหากไม่สามารถดำเนินการตามข้อบังคับนี้ได้เช่น ไม่มีผู้สมัคร หรือกรณีอื่นใด ให้เป็นมติของคณะกรรมการสรรหาทำความเห็นเสนอคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีมติให้เป็นที่สุดต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗
สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

แนวปฏิบัติ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

เรื่อง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. ๒๕๕๓

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

เนื่องด้วยในสถานการณ์ปัจจุบัน สื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และเว็บไซต์ ข่าวสารต่างๆ ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทั้งในด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น หรือการเผยแพร่การทำงานขององค์กรข่าว ซึ่งมีทั้งการใช้ประโยชน์ในระดับองค์กร ทั่วประเทศ และผลสมทบ เป็นจำนวนมาก จึงควรมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชนให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนจึงได้มอบหมายให้ชมรมนักข่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศ สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ประสานการร่างแนวปฏิบัติ โดยมีตัวแทนจากองค์กรวิชาชีพต่างๆ ได้แก่ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ดูแลเว็บไทย ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ชมรมนักข่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศ นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกันร่างและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง

จึงกำหนดเป็นแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๑ ในแนวปฏิบัตินี้ “สื่อสังคมออนไลน์” (Social Media) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใดๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ใช้สามารถสื่อสารเนื้อหา อาทิ twitter.com, facebook.com, youtube.com, weblog ต่าง ๆ

“องค์กรสื่อมวลชน” หมายถึง องค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และองค์กรสมาชิกสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

“ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน” หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้ประกอบวิชาชีพข่าว ผู้ปฏิบัติงานข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ตามธรรมนูญสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นที่ยอมรับแนวปฏิบัตินี้

หมวด ๒ แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน

ข้อ ๒ การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการแสดงความคิดเห็น พึงยึดมั่นกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๓ การนำเสนอข่าวโดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน ควรมีหลักในการอ้างอิงถึงองค์กรสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อองค์กรสื่อมวลชนที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- (๒) รายละเอียด สัญลักษณ์ หรือชื่อย่อ ที่แสดงถึงองค์กรสื่อมวลชน
- (๓) มาตรการทางเทคนิคที่ยืนยันถึงสถานะและความมีตัวตนขององค์กรสื่อมวลชน รวมถึงการประกาศต่อสาธารณชนตามช่องทางที่องค์กรมีอยู่

ข้อ ๔ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารขององค์กรสื่อมวลชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ควรเป็นไปตามข้อบังคับจริยธรรมหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติขององค์กรที่กำกับดูแลตามที่ระบุไว้ในหมวดหนึ่ง และต้องไม่เป็นการสร้างความเกลียดชังระหว่างคนในสังคม ไม่ยุยงให้เกิดความรุนแรงจนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและเสียหายรุนแรงขึ้นในชาติ

ข้อ ๕ องค์กรสื่อมวลชนต้องให้ความเคารพและยอมรับข้อมูล ข่าวสาร หรือภาพ ที่ผลิตโดยบุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์

การคัดลอก ข้อความใด ๆ จากสื่อสังคมออนไลน์ พึงได้รับการอนุญาตจากเจ้าของข้อความนั้นๆ ตามแต่กรณี กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือรายงานข่าวในฐานะสื่อมวลชน ต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อความและข่าวสารนั้นโดยรับรู้ถึงสิทธิ หรือลิขสิทธิ์ขององค์กรหรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าว

หมวด ๓ แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน

ข้อ ๖ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน อาจแบ่งได้ดังนี้

(๑) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งาน (user account) ที่ระบุถึงต้นสังกัด ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติตามข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะความถูกต้อง (accuracy) สมดุล (balance) และการใช้ภาษาที่เหมาะสม

(๒) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งานที่ระบุถึงตัวตนอันอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้ใช้งานพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลข่าวและการแสดงความคิดเห็นที่อาจนำไปสู่การละเมิดจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน

ข้อ ๗ การรายงานข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงแยก “ข่าว” กับ “ความเห็น” ออกจากกันอย่างชัดเจน พึงระวังการย่อความที่ทำให้ข้อความนั้นบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง และพึงระวังการเผยแพร่ข้อมูลข่าวซ้ำ

ข้อ ๘ ในกรณีที่เวลาเป็นสาระสำคัญของการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พึงตระหนักถึงมิติของเวลาในการนำเสนอข่าว นั้นๆ ด้วย

ข้อ ๙ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงตระหนักว่าพื้นที่บนสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่พื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งข้อมูลที่มีการรายงานจะถูกบันทึกไว้และอาจมีผลทางกฎหมายได้

ข้อ ๑๐ ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงระวังการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเด็กและสตรี ภาพพุดจาด ลามก อนาจาร หวาดเสียว และรุนแรง

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน พึงระมัดระวังกระบวนการหาข่าวหรือภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน รอบด้าน และควรอ้างอิงแหล่งที่มาเมื่อนำเสนอ เว้นแต่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงจากแหล่งข่าวได้โดยตรง

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะการรายงานสดผ่านอุปกรณ์ปลายทางต่างๆ (devices) หรือการสร้างข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์จากการประชุม “ปิด” ต้องได้รับอนุญาตจากที่ประชุมก่อน

ข้อ ๑๒ หากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเกิดความผิดพลาด จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือองค์กรอื่น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องดำเนินการแก้ไขข้อความที่มีปัญหาโดยทันที พร้อมทั้งแสดงถ้อยคำขอโทษต่อบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ต้องให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายมีโอกาสชี้แจงข้อมูลข่าวสารในด้านของตนด้วย

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการไปทำข่าวในประเทศและต่างประเทศ

เนื่องด้วยงานสื่อมวลชนสัมพันธ์ขององค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในปัจจุบัน มีการเชิญสื่อมวลชนไปต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ เพื่อทำข่าวการแสดงสินค้า นิทรรศการ ผลิตภัณฑ์หรือบริการ ขององค์กรผู้เชิญ ตลอดจนการแถลงข่าวควบคู่ทัศนาวจร

การเดินทางจึงมีทั้งที่ไปปฏิบัติงานจริง ไปทัศนศึกษา และทั้งสองกรณี ซึ่งหน่วยงานผู้เชิญมักรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าพาหนะ ค่าที่พัก และค่าอาหารตลอดการเดินทาง ช่วงใดที่ไม่มีการรับรอง องค์กรผู้เชิญจะจ่ายค่าอาหารตามจำนวนมือที่ให้ผู้ดูแลตนเอง จำนวนเงินดังกล่าว อาจเหมาะสมหรืออาจมากเกินไปสำหรับค่าอาหารแต่ละมื้อ ในขณะที่บางองค์กรสมาชิกมีเบี้ยเลี้ยงแก่ผู้ปฏิบัติงานข่าวในกรณีที่เป็นไปปฏิบัติหน้าที่จริง ไม่ใช่ทัศนศึกษาหรือทัศนาวจร

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นไปตามกรอบข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๙ หมวด ๓ การละเว้นอำภิสสินจ้างและผลประโยชน์ทับซ้อน ข้อ ๒๔ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการรับอำภิสสินจ้างอันมีค่าหรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงาน สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ตั้งคณะทำงานศึกษาและสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานข่าวบรรณาธิการ และองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจำนวนหนึ่ง และเห็นสมควรกำหนดแนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการรับเชิญไปทำข่าวในประเทศและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่เรียกร้องให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เป็นแหล่งข่าวจัดไปทำข่าวในประเทศหรือต่างประเทศ โดยที่องค์กรนั้นๆ มิได้กำหนดโครงการไว้

๒. เมื่อมีการเชิญไปทำข่าวในประเทศหรือต่างประเทศ องค์กรสมาชิกควรใช้วิจารณญาณในการตอบรับหรืออนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดเดินทางไปร่วมทำข่าวโดยต้องคำนึงถึงคุณค่าของข่าวและความเหมาะสมกับปริมาณงาน และโปรแกรมอื่นๆ เพื่อไม่ให้ขัดต่อข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๓. ในการเดินทางไปทำข่าวในประเทศหรือต่างประเทศ ผู้ปฏิบัติงานข่าวและองค์กรสมาชิก ต้องรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าว โดยไม่นำเรื่องการรับเชิญไปทำข่าวในประเทศและต่างประเทศ เป็นเรื่องผลประโยชน์ต่างตอบแทน

๔. ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่รับ และ/หรือไม่เรียกร้องค่าตอบแทนหรือสิ่งมีค่าอื่นใดจากองค์กรผู้เชิญ ซึ่งได้ออกค่าใช้จ่ายตลอดการเดินทางให้อยู่แล้ว

๕. องค์กรสมาชิกที่จ่ายเบี้ยเลี้ยงการเดินทางให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวในสังกัดเมื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศและต่างประเทศอยู่แล้ว ต้องแจ้งให้ผู้ปฏิบัติงานข่าวไม่รับค่าตอบแทนที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรผู้เชิญ

ในกรณีที่องค์กรสมาชิกไม่ได้จ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้ผู้ปฏิบัติงานข่าว ผู้ปฏิบัติงานข่าวควรใช้ดุลพินิจในการรับค่าตอบแทนกรณีองค์กรผู้เชิญจ่ายเป็นค่าอาหารบางมื้อที่ไม่ได้มีการรับรองซึ่งมีมูลค่าสูงเกินความเหมาะสม

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๒๕ เมษายน ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เรื่องการรับของขวัญ ของรางวัล และสิ่งมีค่าจากแหล่งข่าว

สืบเนื่องจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการจัดงาน Thank Press หรืองานเลี้ยงขอบคุณสื่อมวลชน รวมถึงการจัดงานเปิดตัวสินค้าใหม่ และการแถลงข่าวต่างๆ โดยมีการจับของขวัญ ของรางวัลที่มีมูลค่าสูง เพื่อมอบให้ผู้ปฏิบัติงานข่าว ซึ่งการรับของขวัญ ของรางวัลดังกล่าว อาจหมิ่นเหม่ต่อการละเมิดข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ การละเว้นอามิสสินจ้างและผลประโยชน์ทับซ้อน ข้อ ๒๔ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่าหรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใดอันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องรอบด้าน สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงได้ตั้งคณะกรรมการศึกษาและสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานข่าว บรรณาธิการ และองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องจำนวนหนึ่ง และเห็นสมควรกำหนดแนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การรับของขวัญ ของรางวัล และสิ่งมีค่าจากแหล่งข่าวดังต่อไปนี้

๑. องค์กรสมาชิกควรใช้วิจารณญาณในการส่งผู้ปฏิบัติงานข่าวเข้าร่วมงานดังกล่าวข้างต้น เพื่อไม่ให้ขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมฯ และอ้างไว้ซึ่งเกียรติแห่งวิชาชีพ

๒. ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่รับ และ/หรือเรียกร้องของขวัญ หรือของรางวัล จากการจัดงานต่างๆ ของแหล่งข่าวที่มีมูลค่าสูงเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาทต่อชิ้น ต่อโอกาส

๓. การจัดงานพบปะสังสรรค์ประจำปีเพื่อขอบคุณสื่อมวลชน หรือ Thank Press ถือเป็นเรื่องปกติประเพณีที่เข้าร่วมได้แต่ผู้ปฏิบัติงานข่าวควรตระหนักถึงการทำหน้าที่เพื่อสังคม มากกว่ามุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตน

๔. ในการจัดงานสังสรรค์ประจำปีขององค์กรสมาชิก ต้องไม่รับ และ/หรือร้องขอของขวัญ หรือของรางวัลที่มีมูลค่าสูงจากแหล่งข่าว เพื่อนำมามอบให้แก่ผู้ปฏิบัติงานข่าว

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๒๕ เมษายน ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ศาสนา

และสถานะทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่แนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์และศาสนา ประกาศใช้มานาน ขณะที่การปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในปัจจุบัน มีความสลับซับซ้อนและอ่อนไหวต่อสิทธิมนุษยชน ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพิ่มมากขึ้น

เพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก และให้สัตยาบันไว้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงประกาศยกเลิกแนวปฏิบัติ เรื่อง การเสนอข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์และศาสนา เมื่อ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และให้ใช้แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ศาสนา และสถานะทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐ แทน ดังนี้

ข้อ ๑ ในแนวปฏิบัตินี้

“ชาติพันธุ์” หมายถึง กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณี และภาษาพูดเดียวกัน มีลักษณะทางเผ่าพันธุ์ที่สืบเชื้อชาติหรือชนเผ่าเดียวกัน

“ศาสนา” หมายถึง ความเชื่อของบุคคลต่อหลักธรรมและพิธีกรรมตามคำสั่งสอนของลัทธิความเชื่อนั้นๆ

“สถานะทางเพศ” หมายถึง เพศหญิง เพศชาย หรือผู้มีอัตลักษณ์แตกต่างจากอวัยวะเพศโดยกำเนิด

ข้อ ๒ หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด หรือผู้ต้องสงสัย หรือผู้ต้องหา โดยใช้ชาติพันธุ์หรือศาสนาที่บุคคลนั้นนับถือ มากกล่าวถึงแบบเหมารวม และสื่อความหมายในทางลบ

ข้อ ๓ หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ เรื่องที่เกี่ยวกับศาสนาใดๆ ในเชิงลบ และนำเสนออย่างระมัดระวังด้วยความเคารพต่อศาสนานั้นๆ

ข้อ ๔ หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังในการนำเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ เรื่องที่มีความแตกต่าง หรือสถานการณ์ที่อ่อนไหวต่อความขัดแย้ง เกี่ยวกับชาติพันธุ์และศาสนา อันอาจนำไปสู่ความเกลียดชังและความรุนแรง

ข้อ ๕ หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังในการเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ โดยใช้ถ้อยคำที่กล่าวถึงผู้มีสถานะทางเพศแบบเหมารวม หรือขึ้นนำความผิด หรือสื่อความหมายเชิงเหยียดหยาม อันเป็นเนื้อหาที่สะท้อนความเกลียดชัง ความไม่เท่าเทียม และไม่เคารพสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อให้การเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ เกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ (Human Immunodeficiency Virus/Acquired Immune Deficiency Syndrome: HIV/AIDS) ซึ่งเป็นอาการภูมิคุ้มกันบกพร่อง และผู้อยู่ในช่วงปลายของการติดเชื้อ เป็นไปโดยไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมวิชาชีพสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

ทั้งนี้ โดยตระหนักว่า การนำเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ เกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ควรเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจว่าการติดเชื้อเอชไอวีเป็นปัญหาใกล้ตัว เกิดขึ้นได้กับทุกคนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงโดยไม่ได้ป้องกัน หรือใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้ติดเชื้อ และส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์อย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ก่อให้เกิดการรังเกียจ การเลือกปฏิบัติ หรือการกระทำสองมาตรฐาน

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงจัดทำแนวปฏิบัติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

ข้อ ๑ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่ระบุชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ รวมทั้งผู้ได้รับผลกระทบในข่าว และต้องไม่ทำให้รู้ว่าผู้ได้รับผลกระทบเป็นใครในภาพข่าว

ข้อ ๒ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ได้รับผลกระทบโดยชัดแจ้ง หากจำเป็นต้องเปิดเผยสถานภาพของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ข้อ ๓ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอข่าวและบทความอันทำให้เข้าใจว่าการติดเชื้อเอชไอวีไม่สามารถควบคุมหรือลดจำนวนเชื้อไวรัสลงได้ เนื่องจากปัจจุบันมียาต้านไวรัสที่ช่วยให้ผู้ติดเชื้อสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังการเสนอข่าว ภาพข่าว และบทความ ที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ อันอาจส่งผลกระทบต่อผู้ติดเชื้อ และต่อการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อในสังคมโดยรวม

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเชื่อมโยงภาวะการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของบุคคลในข่าว เข้ากับเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น เว้นแต่จะมีหลักฐานยืนยันข้อเท็จจริง

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังผลกระทบจากการนำเสนอข่าวและบทความของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ โดยให้คำนึงถึงว่าบุคคลในข่าวเป็นเสมือนญาติพี่น้องในครอบครัว

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์มีหน้าที่ส่งเสริมและสร้างการรับรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการให้ข้อมูลข่าวสาร จึงควรใช้โอกาสที่เหมาะสมเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเอชไอวี/เอดส์ อาทิ การระบุในท้ายข่าวว่า ประชาชนทุกคนสามารถตรวจหาการติดเชื้อและเข้ารับการรักษาการติดเชื้อเอชไอวีได้ตามระบบหลักประกันสุขภาพทุกระบบโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เป็นต้น

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เรื่อง การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าว ผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งประกาศใช้เมื่อ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ ประกาศใช้มานาน ขณะที่การปฏิบัติงานของสื่อมวลชนในปัจจุบัน มีความสลับซับซ้อน และอ่อนไหวต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพิ่มมากขึ้น

เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงประกาศยกเลิกแนวปฏิบัติ เรื่อง การเสนอข่าว และภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้แนวปฏิบัติ เรื่อง การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าว ผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ. ๒๕๖๐ แทน ดังนี้

ข้อ ๑ การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว และการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

๑.๑ หนังสือพิมพ์ต้องไม่ตีพิมพ์ชื่อ ชื่อสกุล หรือตำบลที่อยู่ของผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งชื่อ ชื่อสกุล และตำบลที่อยู่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่ากรณีใด ๆ หรือสิ่งที่ทำให้รู้หรือสามารถรู้ได้ เช่น ข้อมูลสถานศึกษา หรือที่ทำงานของผู้เสียหาย

๑.๒ ในกรณีผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑.๑ เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

๑.๓ การพาดหัวข่าว โปรยข่าว ตลอดจนเนื้อหาข่าว และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ทั้งในเรื่องการใช้ภาษา การให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ โดยต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณผู้เสียหาย และไม่ตอกย้ำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องเพศอันเนื่องมาจากการล่วงละเมิดทางเพศนั้น

ข้อ ๒ การเสนอภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

๒.๑ หนังสือพิมพ์ต้องไม่ตีพิมพ์ภาพข่าวของผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงภาพข่าวใดๆ ที่จะทำให้รู้ได้ เช่น ภาพผู้เกี่ยวข้อง ภาพที่เกิดเหตุ สถานศึกษา สถานที่ทำงาน ไม่ว่ากรณีใดๆ และไม่ว่าผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้น จะเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม

๒.๒ ในกรณีผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๒.๑ เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยสามารถนำเสนอได้เฉพาะภาพหน้าตรงของผู้เสียชีวิตขณะมีชีวิตอยู่เท่านั้น

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การป้องกันการรับอามิสสินจ้างและการขัดกัน ของผลประโยชน์

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ในสังกัดสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเป็นไปตามกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ มีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและสามารถป้องกันพฤติกรรมที่อาจเป็นการละเมิดต่อหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ตามข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ และข้อ ๒๕ ของข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงเห็นควรให้ยกเลิกแนวปฏิบัติของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แล้วให้ใช้แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการป้องกันการรับอามิสสินจ้างและการขัดกันของผลประโยชน์ฉบับนี้แทน โดยให้มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ลงประกาศเป็นต้นไป ดังนี้

๑. ขอบเขตการรับจ้างเขียนข่าว บทความ หรือจัดทำเว็บไซต์ ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

๑.๑ ต้องไม่รับจ้างทำงานด้านประชาสัมพันธ์ให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน เพื่อเขียนข่าว บทความ หรือจัดทำเว็บไซต์ ที่มีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์หรือโฆษณาชวนเชื่อให้แก่หน่วยงานหรือหัวหน้าหน่วยงานในสายงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพรับผิดชอบ หรือในสายงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ในการรับจ้างเขียนข่าว บทความ หรือจัดทำเว็บไซต์อื่นใด นอกเหนือจากข้อ ๑.๑ พึงรับค่าตอบแทนอย่างสมเหตุสมผลกับภาระงานที่ได้รับการว่าจ้าง

๑.๓ ในการรับจ้างงานเขียนที่ไม่ใช่กรณีตามข้อ ๑.๒ โดยเฉพาะงานเขียนเรื่องให้กับนักรบการเมือง ข้าราชการระดับสูง หรือนักธุรกิจ ต้องเปิดเผยชื่อของตนในฐานะผู้เขียน เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่องานเขียนที่รับจ้าง

๒. การรับตำแหน่งเป็นกรรมการและที่ปรึกษา ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

๒.๑ ต้องไม่เป็นที่ปรึกษาของนักรบการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการระดับสูง หรือนักธุรกิจ โดยมีค่าตอบแทนเป็นตัวเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่งอย่างเป็นทางการหรือไม่

๒.๒ ต้องไม่เป็นที่ปรึกษาใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงานของรัฐตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ

๒.๓ ไม่ควรเป็นที่ปรึกษาหรือที่ปรึกษาทั้งในหน่วยงานรัฐและเอกชนที่อาจมีการขัดกันของผลประโยชน์กับสายงานข่าวที่ตนรับผิดชอบ

๓. การมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และอื่นๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์

๓.๑ ต้องไม่เป็นที่ปรึกษาหรือมีหุ้นในสัดส่วนหรือจำนวน ซึ่งมีนัยสำคัญในบริษัทที่ปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ อันจะส่งผลให้เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือมีผลกระทบต่อความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

๓.๒ ไม่ควรรับผลประโยชน์ในบริษัทหรือธุรกิจอื่นใดทั้งทางตรงและทางอ้อม อันมีผลกระทบต่อความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

๓.๓ ไม่ควรเกี่ยวข้องกับกิจการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายทางศีลธรรมหรือวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ไม่ว่าจะในฐานะเจ้าของ กรรมการหรือที่ปรึกษา

๓.๔ พึงหลีกเลี่ยงการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติหน้าที่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เว้นแต่จะได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการโดยสมัครใจ จากหน่วยงานที่สังกัด

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยที่แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ขณะนี้ปัจจุบันการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนได้เข้าไปมีส่วนสัมพันธ์กับภาคธุรกิจมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวด ๓ การละเว้นอามิสสินจ้างและผลประโยชน์ทับซ้อน ข้อ ๒๒ “ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับอามิสสินจ้างอันมีค่า หรือผลประโยชน์ใดๆ เพื่อให้กระทำการหรือไม่กระทำการใด อันจะขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารถูกต้องรอบด้าน”

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงเห็นสมควรประกาศยกเลิกแนวปฏิบัติ เรื่องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๗ และให้ใช้แนวปฏิบัติ เรื่องการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ฉบับนี้แทนดังนี้

ข้อ ๑ การได้มาซึ่งหุ้นของผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ จะต้องเป็นไปตามช่องทางปกติเหมือนนักลงทุนทั่วไปที่ยื่นขอซื้อหุ้นผ่านตัวแทนจัดจำหน่ายในราคาเสนอขายให้แก่นักลงทุนทั่วไป

ข้อ ๒ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และบุคคลอื่นใดที่เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ต้องละเว้นการรับหุ้นในฐานะผู้มีอุปการะคุณ หรืออุปการะอื่นใด

ข้อ ๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์เป็นหนึ่งในผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ต้องละเว้นการเขียนข่าวหรือการวิเคราะห์สนับสนุนหุ้นดังกล่าว และไม่เขียนข่าวหรือวิเคราะห์ในลักษณะให้ร้ายต่อหุ้นของบริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือหากจะเขียนก็ควรให้ข้อมูลประกอบด้วยว่า เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทนั้นด้วย

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องไม่ร้องขอ หรือแสดงท่าที รวมทั้งกระทำการใดๆ ในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจได้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ผู้นั้นต้องการอภิสิทธิ์ ในการซื้อหุ้นจองของบริษัทนั้นๆ

ข้อ ๕ ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์จะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งต้องปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลการลงทุน สำหรับผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เรื่อง การนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา พ.ศ. ๒๕๖๐

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
THE NATIONAL PRESS COUNCIL OF THAILAND

โดยที่แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา ที่ได้ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบันพบว่า การรายงานข่าวด้านกีฬามีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาไปมาก ทั้งด้านเทคโนโลยีทางการสื่อสาร และการยกระดับกีฬาจากกีฬาสมัครเล่นมาเป็นกีฬาอาชีพมากขึ้น

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในการเสนอข่าวกีฬา และเพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ คณะกรรมการจริยธรรมจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานประกอบด้วยผู้ปฏิบัติงานด้านข่าว นักวิชาการ และผู้แทนจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ขึ้นทบทวนแก้ไข และให้ประกาศใช้แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้นแทนดังนี้

๑. การรายงานข่าวกีฬาต้องส่งเสริมการพัฒนาวงการกีฬาด้วยการนำเสนอข้อมูลเชิงสร้างสรรค์

๑.๑. การรายงานข่าว หรือบทความ หรือรายงานพิเศษ พึงนำเสนอความสำเร็จของนักกีฬาเพื่อเป็นการยกย่อง และให้ข้อมูลเพื่อความเข้าใจการพัฒนาสู่การประสบความสำเร็จ และพึงนำเสนอประเด็นความล้มเหลว ปัญหา อุปสรรค และหาทางออกเพื่อพัฒนาวงการกีฬา

๑.๒. การรายงานข่าว หรือบทความ หรือรายงานพิเศษ พึงให้ข้อมูลที่รอบด้าน หลากหลายประเด็น สอดแทรก กฎ กติกา เบื้องหลัง บทวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจต่อเด็ก และเยาวชนที่จะนำมาเป็นแบบอย่าง และให้เกิดความสนใจ กีฬาและส่งเสริมแนวทางการพัฒนาความเป็นเลิศทางกีฬาในสังคมไทย

๑.๓. การรายงานข่าวกีฬาพึงส่งเสริมโอกาสในการนำเสนอที่หลากหลายทั้งเรื่องเพศ วัย และกลุ่มบุคคล เช่น เด็ก เยาวชน สตรี และคนพิการ รวมทั้งให้โอกาสกับกีฬาที่ยังไม่ได้รับความนิยม

๑.๔. การรายงานข่าวกีฬาต้องมุ่งเน้นการใช้กีฬาประสานความเข้าใจคนในสังคม และสนับสนุนความสามัคคี โดยละเว้นการทำให้เกิดความรู้สึกแบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เพศสภาพ ตลอดจนความเชื่อทางศาสนา และสังคม พร้อมทั้งสร้างสำนึก การใช้กีฬาในการสร้างคน สร้างสันติภาพ และสร้างความรักความสามัคคี

๒. การรายงานข่าวกีฬาต้องรักษาข้อเท็จจริง ความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และเคารพสิทธิ

๒.๑. การรายงานข่าวกีฬา ทั้งการใช้ข้อความ ภาพข่าว และคลิปวิดีโอประกอบข่าว ต้องไม่มุ่งเน้นอารมณ์ความรู้สึกจนสร้างความขัดแย้ง หรือยั่วยุทางเพศ

๒.๒. การรายงานข่าวกีฬา โดยเฉพาะในบทวิเคราะห์ ความเห็น และการคาดการณ์การแข่งขัน พึงใช้วิจารณญาณด้วยความระมัดระวังไม่ให้เป็นการชี้นำ และส่งเสริมการพนัน นอกจากนี้ยังพึงหลีกเลี่ยงการโฆษณาแฝงที่เข้าข่ายส่งเสริมอบายมุข

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

แนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าว ของสื่อมวลชนโดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว

สืบเนื่องจากการปฏิบัติงานและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชนในระยะเวลาที่ผ่านมา ถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์ และตั้งคำถามถึงพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมต่อผู้ตกเป็นข่าวในหลายเหตุการณ์ อาทิ การทำข่าวหรือถ่ายภาพที่ไม่เหมาะสมของผู้เจ็บป่วย ผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ภัยพิบัติ วินาศกรรม หรือเหตุรุนแรงตลอดจนการรายงานข่าวและภาพข่าวของผู้ต้องหาที่ตำรวจนำมาแถลงข่าวหรือนำมาทำแผนประทุษกรรมอันอาจเป็นการล่วงละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหา

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ เห็นสมควรให้กำหนดแนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าวของสื่อมวลชน โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าวดังนี้

หมวด ๑ ผู้ปฏิบัติงานข่าว

ข้อ ๑ ในการทำข่าวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

(๑) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องสงสัยผู้ต้องหา และจำเลย

(๒) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการตั้งคำถามและกระทำการใดๆ ในลักษณะชี้หน้า กัดต้นข้าวเต็มหรือเป็นการดูถูกเหยียดหยามผู้ต้องสงสัยผู้ต้องหาและจำเลย

ข้อ ๒ การทำข่าวอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฆาตกรรม ภัยพิบัติ วินาศกรรม การก่อการร้ายหรือเหตุรุนแรง

(๑) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพผู้บาดเจ็บที่มีลักษณะอุจาดและสร้างความรู้สึกสยดสยอง

(๒) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงงดเว้นการถ่ายภาพผู้เสียชีวิต หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ พึงระมัดระวังภาพผู้เสียชีวิตที่มีลักษณะอุจาด สยดสยอง หรือซ้ำเติมความทุกข์โศกของญาติผู้เสียชีวิต

ข้อ ๓ เมื่อมีความจำเป็นต้องเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาล

(๑) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพผู้ป่วย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วยโดยชัดแจ้ง

(๒) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิผู้ป่วย โดยเฉพาะข้อมูลและความเป็นอยู่ของผู้ป่วย เว้นแต่ได้รับการยินยอมจากผู้ป่วย

(๓) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการกระทำใดๆ อันอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ และอาจเป็นการรบกวนผู้มาใช้บริการหรือญาติของผู้มาใช้บริการ และพึงปฏิบัติตามประกาศของสถานพยาบาลอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๔ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการทำข่าวอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฆาตกรรม ภัยพิบัติ วินาศกรรม การก่อการร้าย เหตุรุนแรง หรือการกระทำใด ๆ อันอาจขัดขวางหรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลในการได้มาซึ่งข้อมูลของผู้ตกเป็นข่าว

ข้อ ๖ ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลหรือภาพ หรือข้อมูลอื่นใดของเหยื่อ หรือพยานหรือผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในการทำข่าวอันอาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อบุคคลเหล่านี้

หมวด ๒ องค์การสื่อมวลชน

ข้อ ๗ การเสนอข่าวหรือภาพข่าวผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย และผู้เสียหาย ในคดีอาญา

- สงสัย
- (๑) สื่อมวลชนพึงงดเว้นการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลและภาพข่าวที่แสดงอัตลักษณ์ของบุคคลที่เป็นเพียงผู้ต้อง
  - (๒) สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวเครื่องพันธนาการใด ๆ ของผู้ต้องหาและจำเลย
  - (๓) สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวเชิงตัดสินหรือเกินข้อเท็จจริงที่แสดงว่าผู้ต้องหา
  - (๔) สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวจากสำนวนคดีอันอาจเป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศกที่ผู้เสียหาย
- ได้รับ

ข้อ ๘ สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการเสนอภาพข่าวผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ภัยพิบัติ วินาศกรรม และสถานการณ์รุนแรงอื่นๆ ที่มีลักษณะอุจาดสยดสยองหรือน่าเวทนา

ข้อ ๙ สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอภาพข่าวศพของผู้เสียชีวิต ในกรณีที่ต้องให้ความร่วมมือแก่ทางราชการเพื่อประโยชน์สาธารณะ สามารถนำเสนอได้โดยต้องหลีกเลี่ยงภาพในลักษณะที่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศกต่อญาติของผู้เสียชีวิต

ข้อ ๑๐ สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอภาพผู้ป่วยในสถานพยาบาลที่ตกเป็นข่าว เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วย

ข้อ ๑๑ สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวของผู้เคราะห์ร้ายหรือญาติผู้ๆ ที่เป็นการตอกย้ำความรุนแรงและความทุกข์โศกของผู้เคราะห์ร้ายและญาติ

ข้อ ๑๒ สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นใดอันอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวนั้น

ข้อ ๑๓ สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำและสรรพนามเชิงเหยียดหยามหรือไม่เหมาะสมกับเพศ วัย สถานภาพ และชาติพันธุ์ของเหยื่อ ผู้เคราะห์ร้าย หรือบุคคลทั่วไปที่ตกเป็นข่าว

ข้อ ๑๔ สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลหรือภาพข่าวหรือข้อมูลอื่นใดของพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งหรือรุนแรง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่พยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์
๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๙

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เรื่องการนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์

ตัวเลข และสลากพนัน พ.ศ. ๒๕๖๑

สืบเนื่องจากการนำเสนอข้อมูล ข่าว และภาพข่าว ของสื่อมวลชนช่วงที่ผ่านมา มีลักษณะการนำเสนอเรื่องความเชื่อส่วนบุคคล เรื่องเหนือธรรมชาติ ไสยศาสตร์ อันนำไปสู่การสร้าง ความหมาย รวมถึงการให้ข้อมูลสนับสนุนการเล่นพนัน การเข้าร่วมกิจกรรมเสี่ยงโชคสินค้าและบริการ รวมถึงการทายผลตัวเลขสลากพนัน

ดังนั้นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ในสังกัดสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๓๐ ที่ระบุว่า “หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ประกาศโฆษณาที่มีเหตุให้น่าเชื่อว่าเจ้าของประกาศโฆษณานั้น เจตนาจะทำให้ผู้อ่านหลงเชื่อในสิ่งที่มุ่งมาย”

คณะกรรมการจริยธรรมจึงได้จัดระดมความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานข่าว นักวิชาการ ตัวแทนภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านการรณรงค์หยุดการพนัน และคุ้มครองผู้บริโภคด้านสื่อ เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติฉบับนี้ให้หนังสือพิมพ์ และผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ยึดเป็นแนวทางมาตรฐานจริยธรรมวิชาชีพ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงประกาศใช้แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่องการนำเสนอข่าว และภาพข่าว ความเชื่อทางไสยศาสตร์ ตัวเลข และสลากพนัน พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังต่อไปนี้

๑. ต้องไม่ให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสลากพนัน หรือสื่อสารไปในทำนองที่สนับสนุนการเล่นสลากพนัน หรือการพนันรูปแบบอื่นๆ เว้นแต่สลากดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกุศล

๒. ต้องไม่นำเสนอแหล่งที่มา วิธีการตีความเพื่อให้ได้ตัวเลข หรือบ่งชี้ตัวเลขลงในรายงานข่าว ภาพข่าว หรือสามารถนำไปใช้ในการเล่นพนันได้โดยไม่ต้องตีความ หรือสื่อความหมายอื่นๆ

๓. ต้องไม่นำเสนอข่าวสารการพนันทุกรูปแบบในบริบทที่ปรากฏภาพ เนื้อหา ข้อมูลของเด็กเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ทั้งในลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมเล่น ร่วมหาตัวเลข หรือมีส่วนในการเป็นพรีเซ็นเตอร์ หรือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากเงินสลาก และเงินกองทุนสลากในทุกกรณี

๔. ต้องไม่นำเสนอข้อมูลประกอบการเล่นพนัน หรือสลากพนัน ที่ได้มาจากศิลปิน ดารา หรือบุคคลสาธารณะ อันนำไปสู่การจูงใจให้เล่นการพนัน

๕. ต้องไม่นำเสนอเนื้อหาสนับสนุนการเล่นพนัน หรือสลากพนันในระหว่างการถ่ายทอดสดทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อออนไลน์ในการจับรางวัลสลากพนันแก่ผู้ชมทั่วไปว่าเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ การกุศล หรือช่วยแก้ปัญหาชีวิต ทาทางออกในปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือเป็นเรื่องปกติในสังคมสำหรับการเล่นพนันหรือซื้อสลากพนัน

๖. พึงนำเสนอข่าวสารที่เน้นความสมดุล รอบด้าน ของผู้เล่นการพนันแล้วไม่ประสบความสำเร็จ หรือโอกาสที่จะเสี่ยงได้เสี่ยงเสีย และผลกระทบของการเล่นพนันที่เกิดขึ้น

๗. พึงนำเสนอคำอธิบายทางวิทยาศาสตร์จากผู้เชี่ยวชาญ หรือหลักฐานที่พิสูจน์ทราบได้ ในส่วนของความน่า และเนื้อหาข่าวที่เป็นเรื่องราวปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ หรือเรื่องแปลก

๘. พึงระงับการเสนอข่าวเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ผู้คนจำนวนมากเดินทางไปในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ต่างๆ โดยชี้แจงไปสู่การส่งเสริมให้มีการเล่นพนัน ซื้อสลากพนัน หรือสนับสนุนความเชื่ออันงมงายซึ่งพิสูจน์ไม่ได้

๙. พึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ได้รับรางวัลสลากพนัน หรือข้อมูลการได้มาซึ่งตัวเลข วิธีการ โดยเฉพาะความฝัน วิญญาณ ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ หรือความเชื่อส่วนบุคคล

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๒๓ มกราคม ๒๕๖๑

สรุปเรื่องร้องเรียน ปี ๒๕๖๐

ในปี ๒๕๖๐ มีเรื่องร้องเรียนเข้าสู่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น ๔ เรื่อง ดังนี้

๑. เรื่องร้องเรียน กรณีผู้บริหารองค์กรสมาชิก มีพฤติกรรมส่อไปในทางละเมิดกรอบจริยธรรม

สืบเนื่องจากนายสุนทร จันทร์รังสี ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์โคราชคนอีสาน ได้เสนอให้ที่ประชุมกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๕๙ ตรวจสอบกรณีนายนพวรรณ พิทยาศักดิ์งาม เจ้าของและบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ โพลนิวิสต์ จ.นครราชสีมา มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางละเมิดกรอบจริยธรรม ซึ่งที่ประชุมกรรมการมีมติให้คณะกรรมการจริยธรรมสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ดำเนินการตรวจสอบ โดยการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล และให้รายงานเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม

จากการตรวจสอบข้อมูลพบว่า เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ได้เป็นประธานการประชุมเตรียมการจัดงานเทศกาลใหม่ที่โคราช ประจำปี ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๑๖ โดยการประชุมครั้งนั้น นายนพวรรณ พิทยาศักดิ์งาม เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ โพลนิวิสต์ จ.นครราชสีมา ที่อ้างตนว่าเป็นประธานสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา ได้เข้าร่วมประชุมด้วย จากนั้นเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ นายนพวรรณ ได้ทำหนังสือในนามประธานสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อขอให้ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่อ้างว่าเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา จำนวน ๑๒ ฉบับ พร้อมระบุอัตราค่าโฆษณา ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวม ๑๒๐,๐๐๐ บาท

ต่อมาในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ถูกระบุชื่อในหนังสือขอโฆษณาทำหนังสือปฏิเสธว่า ไม่ได้เป็นสมาชิก และไม่ได้รับรู้เรื่องการขอโฆษณาใดๆ จากองค์กรดังกล่าว ขณะเดียวกันยังมีบรรณาธิการหนังสือพิมพ์อีกหลายฉบับที่มีชื่ออยู่ในหนังสือขอโฆษณา ได้ส่งข้อความปฏิเสธผ่านทางโซเชียลมีเดียของสื่อมวลชน ป.ป.ช.นครราชสีมา ว่าไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา เช่นกัน

จากนั้นคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง ได้ลงพื้นที่สอบถามข้อมูลจากหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดนครราชสีมา และภาคเอกชน รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน ในจังหวัดนครราชสีมา และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่ถูกระบุชื่อในหนังสือขอโฆษณา โดยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ยืนยันกับคณะทำงานว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา ที่นายนพวรรณเป็นประธาน และไม่ได้รับเงินค่าโฆษณาจากกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมตามที่มีชื่อในหนังสือขอโฆษณาแต่ประการใด

ขณะที่นายนพวรรณได้ให้ข้อมูลกับคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า ได้จัดตั้งสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา ขึ้นมาจริงเพื่อรวบรวมน้องๆ ในวงการ ให้เข้ามาอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือกันและกัน และสามารถพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยไม่ต้องพึ่งพาส่วนกลาง ขณะเดียวกันจะเข้าร่วมกับสมาคมวิชาชีพในส่วนภูมิภาคเพื่อยกระดับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นให้ดีขึ้น ส่วนเรื่องเอกสารขอโฆษณา ที่ออกในนามประธานสภาวิชาชีพสื่อมวลชน จ.นครราชสีมา ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อขอให้ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่อ้างว่าเป็นสมาชิก จำนวน ๑๒ ฉบับ ในอัตราค่าโฆษณา ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท รวม ๑๒๐,๐๐๐ บาทนั้น นายนพวรรณยอมรับว่า ได้ออกจดหมายดังกล่าวจริง โดยเป็นตัวกลางในการประสานให้กับสมาชิกเท่านั้น แต่ก็มีบางฉบับที่ไม่ต้องการเข้าร่วม และถอนตัวออกไป

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ที่ประชุมคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีมติเกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด เห็นชอบตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมว่า นายนพวรรณ พิทยาศักดิ์งาม เจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ โพลนิวิสต์ มีพฤติกรรมเข้าข่ายละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ หมวดว่าด้วย การละเว้นอำมิสสินจ้างและประโยชน์ทับซ้อน

นอกจากนี้ พฤติกรรมดังกล่าวของนายนพพร พิทยาศักดิ์งาม ในฐานะสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนในภาพรวม คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจึงมีมติให้ถอดถอนหนังสือพิมพ์โพลนิวส์ จ.นครราชสีมา ออกจากการเป็นสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ แต่เนื่องจากนาย นพพร ในฐานะเจ้าของและบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ได้ทำหนังสือขอลาออกจากการเป็นสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติแล้ว คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

๒. เรื่องร้องเรียนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ กรณี คอลัมน์ “คนดัง อะรวานต์ เดอะวิลด์” มีพฤติกรรมหมิ่นเหม่ต่อการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

คณะกรรมการจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยการเสนอของคณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงประธานคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ ร้องเรียนกรณีคอลัมน์ “คนดัง อะรวานต์ เดอะวิลด์” โดยผู้ใช้นามปากกาว่า “มิสแซฟไฟร์” ในหัวเรื่อง “กินเด็กจนได้ดี! ขึ้นแท่นสุภาพสตรีหมายเลขหนึ่ง” เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งได้กล่าวถึงภรรยาของประธานาธิบดีคนใหม่ของฝรั่งเศสด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพและไม่เหมาะสม หมิ่นเหม่ต่อการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๘ ความว่า “หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือภาษาที่สื่อความหมายเชิงเหยียดหยาม หรืออยู่ในข่ายประทุษวาจา หรือแสดงนัยเชิงลบ” ตามความแจ้งแล้วนั้น

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ ได้รับเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยมีมติเบื้องต้นให้เชิญผู้เขียนคอลัมน์ดังกล่าวมาชี้แจงต่อที่ประชุม เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ซึ่งผู้เขียนยอมรับว่า ภาษาที่ใช้มีความรุนแรงเกินไปและเป็นการใช้คำที่ไม่เหมาะสมจริงตามที่มีการร้องเรียน โดยเขียนไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และไม่มีเจตนาดูหมิ่นเหยียดหยามภรรยาประธานาธิบดีฝรั่งเศส พร้อมทั้งยืนยันว่า จะใช้ความระมัดระวังมากขึ้น

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ ได้พิจารณาคำชี้แจงดังกล่าวแล้วเห็นว่า ผู้เขียนคอลัมน์ที่ถูกร้องเรียน ได้กระทำการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๑๘ จริง แต่ผู้เขียนไม่มีเจตนาที่จะดูหมิ่นเหยียดหยามภรรยาประธานาธิบดีฝรั่งเศสและกระทำไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ คณะกรรมการจึงมีมติให้ส่งคำวินิจฉัยไปยังบรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในฐานะผู้บังคับบัญชาเพื่อตักเตือนผู้เขียนมิให้ละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอีก พร้อมทั้งแจ้งคำวินิจฉัยให้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติทราบ

๓. เรื่องร้องเรียนกรณีสื่อในเครือ ASTV ผู้จัดการ ถูกกล่าวหาว่า ขาดธรรมาภิบาลสื่อมวลชน

ตามที่มีผู้ร้องเรียนสื่อในเครือ ASTV ผู้จัดการ ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ถึงสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ กรณีสื่อในเครือ ASTV ผู้จัดการนำเสนอข่าวอันเป็นเท็จ และข้อความใส่ร้ายตัวเธอและบิดา ซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เพลงเชิงอีสานอย่างไม่เป็นธรรมนั้น ทางคณะกรรมการจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นลิขสิทธิ์เพลงดังกล่าว ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการทางศาลตามกฎหมาย

ทั้งนี้ตามธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒๑ กำหนดว่า ห้ามมิให้คณะกรรมการรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) เรื่องที่ศาลรับฟ้องในประเด็นเดียวกันและอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล หรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว

ดังนั้น คณะกรรมการจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงมีอาจรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาได้ เนื่องจากขัดต่อธรรมนูญสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๔. เรื่องร้องเรียนกรณี คอลัมน์ “โหลข้าว ตำทุกซ์” หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เผยแพร่เนื้อหาบิดเบือน คำแถลงของเกษตรกรและตัวแทนจากชุมชนท้องถิ่น

เครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช (Thai Pan) เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก และตัวแทนสภาองค์กรชุมชน ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ผ่านสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ โดยแจ้งร้องเรียนผู้ใช้นามปากกาว่า “บุญใจ” คอลัมน์ “โหลข้าว ตำทุกซ์” หน้า ๗ ฉบับวันอังคารที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ ว่า ได้เผยแพร่เนื้อหาบิดเบือนคำแถลงของเกษตรกร และตัวแทนจากชุมชนท้องถิ่นในการแถลงข่าวตอบโต้บรรษัทสารพิษ

นอกจากนี้ทางเครือข่ายฯ ได้เดินทางไปยื่นหนังสือให้กับตัวแทนคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ ถึงเรื่องดังกล่าวด้วย

จากนั้น เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๐ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและองค์กรสื่อในเครือไทยรัฐ ได้มีหนังสือแจ้งความคืบหน้าการร้องเรียน ถึงนายเอกชัย อิศระทะ เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกและคณะ โดยระบุว่าได้แจ้งให้บรรณาธิการข่าวเกษตรตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องนี้ และได้รับคำชี้แจงจากผู้สื่อข่าวว่า ไม่ได้ฟังคำแถลงด้วยตนเอง แต่ไปขอข้อมูลจากคนที่ไปนั่งฟังคำแถลงข่าว จึงได้ข้อมูลคลาดเคลื่อน และนำมาส่งให้แก่ผู้เขียนคอลัมน์ดังกล่าว

บรรณาธิการข่าวเกษตรได้ตักเตือนและตักเตือนผู้สื่อข่าว พร้อมกำชับให้ระมัดระวังในการทำข่าวและรับฟังข้อมูลจากแหล่งข่าว รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นอีก และแจ้งให้คณะกรรมการฯ ทราบแล้ว พร้อมกันนี้บรรณาธิการข่าวเกษตรยังได้สั่งให้ผู้เขียนคอลัมน์ดังกล่าวเขียนชี้แจงข้อเท็จจริงในคอลัมน์เดียวกันตามที่ท่านและคณะชี้แจงมาแล้ว ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๐

รายนามคณะกรรมการ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ ๙

ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี
ประธาน

มาตยา เชษฐโชติรส
รองประธานคนที่ ๑

วิรัชศักดิ์ โชติวานิช
รองประธานคนที่ ๒

ชาย ปดะคามินทร์
เลขาธิการ

นิภาวรรณ แก้วรากมุกข์
รองเลขาธิการ คนที่ ๑

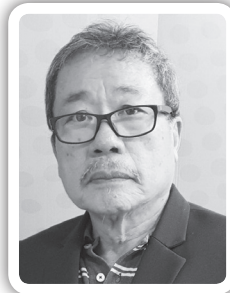
นวลสิขณ์ สุขใส
รองเลขาธิการ คนที่ ๒

บุติมณฑน์ ศรีขำ
เหรัญญิก

สวิษย์ บำรุงสุข
กรรมการประเภทที่ ๑

ตุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์
กรรมการประเภทที่ ๑

ปากบัน บุญเลิศ
กรรมการประเภทที่ ๑

รายนามคณะกรรมการ

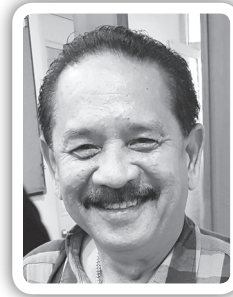
สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ ๙

ชายชาติ ลิ้มจรูญ
กรรมการประเภทที่ ๑

พดุงศักดิ์ ลิ้มเจริญ
กรรมการประเภทที่ ๑

บรรหาร บุญเขต
กรรมการประเภทที่ ๒

ศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ
กรรมการประเภทที่ ๒

พองพรรณ จงยศยิ่ง
กรรมการประเภทที่ ๒

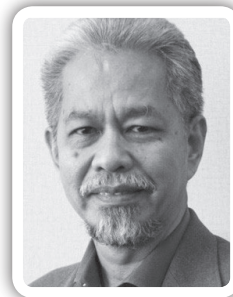
อาจารย์ ดร.มานะ ตรีธิยากิวตันน์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

วิทิต ลิ้มบุตพงษ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

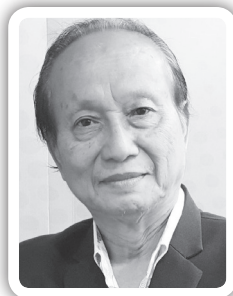
สุกัญญา กลางนงศ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สมชาย ทอมล่อ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

บุณรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ไพสันธ์ พรหมน้อย
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการจริยธรรม สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

๑. นายวีรศักดิ์ โชติวานิช	ประธานฯ
๒. นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ	รองประธานฯ
๓. นายสวิชัย บำรุงสุข	กรรมการจริยธรรม
๔. นายไพสันต์ พรหมน้อย	กรรมการจริยธรรม
๕. นายสมชาย หอมลออ	กรรมการจริยธรรม
๖. พศ.สกุลศรี ศรีสารคาม	กรรมการจริยธรรม
๗. นายกิตติวัฒน์ มโนสุทธิ	กรรมการจริยธรรม
๘. นายสุภิญญา กลางณรงค์	กรรมการจริยธรรม
๙. นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์	เลขานุการ

คณะทำงาน พิจารณาเรื่องร้องเรียน

๑. นายสมชาย หอมลออ	ประธาน
๒. นายเชษฐา สุธสมเกษม	คณะทำงาน
๓. นางสาวอารีวรรณ จตุทอง	คณะทำงาน
๔. นายปรีดา นาคพิว	คณะทำงาน
๕. นางสาวเนาวรัตน์ เสือสอาด	คณะทำงาน
๖. นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ	คณะทำงาน
๗. นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์	เลขานุการ

คณะกรรมการ คุ้มครองผู้บริโภคสื่อ

๑. นางสาวสุกัญญา กลางณรงค์	ประธาน
๒. พท. ดร. เอื้อจิต วีโรจน์ไตรรัตน์	รองประธาน
๓. นายชาย ปดะคามินทร์	คณะกรรมการ
๔. นางสาวบุษติมณฑน์ ศรีย่า	คณะกรรมการ
๕. นางสาวศกภาพร อารักษ์วทนะ	คณะกรรมการ
๖. นางสาวโสภิตา หวังวิวัฒนา	คณะกรรมการ
๗. นางพลินี เสริมสินสิริ	เลขานุการ

คณะอนุกรรมการ พ่ายส่งเสริมและพัฒนากิจการสื่อ

๑. นายбакัน บุนเลิศ	ประธาน
๒. นายวริษฐ์ ลิ้มทองกุล	รองประธาน
๓. นายพดุงศักดิ์ ลิ้มเจริญ	อนุกรรมการ
๔. ดร. อุดมธิปก ไพรเกษม	อนุกรรมการ
๕. อาจารย์ดณัย หวังบุญชัย	อนุกรรมการ
๖. นายกล้า ตั้งสุวรรณ	อนุกรรมการ
๗. อาจารย์สืบศักดิ์ สืบศักดิ์	อนุกรรมการ
๘. นายภาวรุท พงษ์วิทยากานู	อนุกรรมการ
๙. นายภูวสิทธิ์ สุปใส	เลขานุการ

คณะกรรมการส่งเสริม และพัฒนากิจการสื่อภูมิภาค

๑. นายชายเชาตรี ลิ้มจรรณ	ที่ปรึกษา
๒. นายวริษฐ์ ลิ้มทองกุล	ที่ปรึกษา
๓. นายภูวสิทธิ์ สุขใส	ประธานฯ
๔. นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลย์ศิลป์โสภณ	รองประธานฯ
๕. นายจักรกฤษณ์ แววคล้ายหงษ์	คณะทำงานฯ
๖. นายเจริญลักษณ์ เพ็ชรประดับ	คณะทำงานฯ
๗. นายมนตรี สัจจาว	คณะทำงานฯ
๘. นางสาววริษฐา ภัคดี	คณะทำงานฯ
๙. นางพ้องพรรณ จงยศยิ่ง	คณะทำงาน

คณะอนุกรรมการ ฝ่ายวิชาการ

๑. ดร. มานะ ตีรียากิจวัฒน์	ประธาน
๒. พท. ดร. วิไลวรรณ จงวิไลเกษม	รองประธาน
๓. นางสาวพรรณิ อมรวิพุธพนิช	อนุกรรมการ
๔. อาจารย์อริน เจียจันทร์พงษ์	อนุกรรมการ
๕. พท. สกฤตศรี ศรีสารคาม	อนุกรรมการ
๖. ดร. พรรษาสิริ กุหลาบ	อนุกรรมการ
๗. นายจักรกฤษณ์ ไหววคล้ายหงษ์	อนุกรรมการ
๘. นายเสด็จ บุนนาค	อนุกรรมการ
๙. อาจารย์เอกพล เรียงถาวร	เลขานุการ

คณะกรรมการข้อมูล ด้านจริยธรรมสื่อมวลชน

๑. นายบรรณรักษ์ สิมปัทมพานี	ที่ปรึกษา
๒. นางสาวพรรณิ อมรวิพุธพนิช	ประธาน
๓. พฟ. ดร. บุบผา บุณยสมสุข	รองประธานฯ
๔. รศ. ดร. บุบผา เมษศรีทองคำ	คณะกรรมการฯ
๕. นายมงคล บางประภา	คณะกรรมการฯ
๖. นายธาม เชื้อสถาปนศิริ	คณะกรรมการฯ
๗. พฟ. สิงห์ สิงห์ขจร	คณะกรรมการฯ
๘. นางปาจารย์ย์ บุรินทวรกุล	เลขานุการฯ

คณะอนุกรรมการ พ่ายกิจการระหว่างประเทศ

๑. นางสาวบุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์	ประธาน
๒. นายไพสันต์ พรหมน้อย	รองประธาน
๓. นางสาวพุดดี คีตวรนาฏ	อนุกรรมการ
๔. ดร.เฉลิมชัย ยอดมาลัย	อนุกรรมการ
๕. นายอุฬาร เกียรติสกุล	อนุกรรมการ
๖. นางสาวกรชนก รักษาสิทธิ์	อนุกรรมการ
๗. นายเกษมสันต์ วีระกุล	อนุกรรมการ
๘. นายประวิทย์ จิตนราพงศ์	อนุกรรมการ
๙. นางสาวสุนนทยา จิงเจริญศิลป์	เลขานุการ

คณะอนุกรรมการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์และสมาชิกสัมพันธ์

๑. นายสวิชัย บำรุงสุข	ประธาน
๒. นายบุตรดา ศรีเลิศชัย	รองประธาน
๓. นายจิระพงศ์ เต็มเปี่ยม	อนุกรรมการ
๔. นางสาวริชฎา ปลื้มตา	อนุกรรมการ
๕. นายณรงค์ สุทธิรักษ์	อนุกรรมการ
๖. นายสมนึก จันทรเจ็ด	อนุกรรมการ
๗. ว่าที่ ร.ต.กานต์ เหมสมิตี	อนุกรรมการ
๘. นายฐิติชัย อัญญาวัชร:	อนุกรรมการ
๙. นางสาวบุศติมณฑน์ ศรีบำ	เลขานุการ

คณะกรรมการจัดทำ จดหมายเหตุ

๑. นายบุตรดา ศรีเลิศชัย	ประธาน
๒. นายสุประวัติ ศรีลักษณ์	คณะกรรมการ
๓. นายณรงค์ สุทธิรักษ์	คณะกรรมการ
๔. นางสาวบุษติมณฑน์ ศรีย่า	คณะกรรมการ
๕. นายสมนึก จันทรธิด	คณะกรรมการ
๖. นายเสด็จ บุญนาค	คณะกรรมการ

คณะอนุกรรมการ พ่ายเลขานุการ

๑. นางสาวนิตยา เชษฐโชติรส	ประธาน
๒. นางสาวบุษติมณฑน์ ศรีย่า	อนุกรรมการ
๓. นายมงคล บางประภา	อนุกรรมการ
๔. นางสาวสุนนทยา จิงเจริญศิลป์	อนุกรรมการ
๕. นายภูวสิทธิ์ สุขใส	อนุกรรมการ
๖. อาจารย์เอกพล เรียงถาวร	อนุกรรมการ
๗. นายชาย ปทะคามินทร์	เลขานุการ
๘. นางสาวนิภาวรรณ แก้วรากมุกข์	รองเลขานุการ

คณะกรรมการศึกษาปัญหา การบังคับใช้กฎหมายหมิ่นประมาท

๑. นายสมชาย หอมลออ	ประธาน
๒. นายศักดิ์สิทธิ์ วิบูลศิลป์โสภณ	รองประธาน
๓. นางสาวสุกัญญา กลางณรงค์	คณะกรรมการ
๔. นายชนะ พาสุกสกุล	คณะกรรมการ
๕. นายพิสิษฐ์ วงศ์ไธยธรรมา	คณะกรรมการ
๖. นางสาวสันหวรรณ ศรีสด	คณะกรรมการ
๗. นายชาย ปดะคามินทร์	เลขานุการ

คณะกรรมการ

มูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์

มูลนิธิสภาการหนังสือพิมพ์
Foundation of the Press Council

๑. นายชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี	ประธาน
๒. นางอุบลนิตดา สุภาวรรณ	รองประธานคนที่ ๑
๓. นายเดชอุดม ไกรฤกษ์	รองประธานคนที่ ๒
๔. นายชาย ปกะคามินทร์	เลขาธิการ
๕. นางสาวพุสดี ศีตวรรณ	เหรัญญิก
๖. ดร.สุวัฒน์ ทองธนากุล	กรรมการ
๗. รศ.จุมพล รอดคำดี	กรรมการ
๘. นายวิฑิต สีนุตพงษ์	กรรมการ
๙. นางสาวบุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์	กรรมการ
๑๐. นายปราโมทย์ พ่ายอุประ	กรรมการ
๑๑. นายวีโรจน์ วัฒนธาดากุล	กรรมการ
๑๒. นายสวิชัย บำรุงสุข	กรรมการ
๑๓. นายวันชัย วงศ์มีชัย	กรรมการ
๑๔. ดร.มานะ ตรีรยาภิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายเสด็จ บุนนาค	กรรมการ

องค์กรสมาชิก สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หนังสือพิมพ์ส่วนกลาง

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๓๓๘๘-๓๓๓๓ ต่อ ๓๓๘๖, ๓๓๙๑
แฟกซ์ ๐๒-๓๓๘๘-๓๙๔๗
อีเมลล์ customer@nationgroup.com
เว็บไซต์ www.bangkokbiznews.com
ที่อยู่ ๑๘๕๘/๑๒๖ ชั้น ๓๐ ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐

กรุงเทพธุรกิจ

หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๓๓๘๘-๓๐๐๐
แฟกซ์ -
อีเมลล์ komchad@nationgroup.com
เว็บไซต์ www.komchadluek.net
ที่อยู่ ๑๘๕๘/๑๒๖ ชั้น ๓๑ ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐

คมชัดลึก

หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๐๐๗-๙๙๐๐
แฟกซ์ -
อีเมลล์ -
เว็บไซต์ www.thansettakij.com
ที่อยู่ ๑๘๕๘ อาคารอินเตอร์ลิงค์ ทาวเวอร์ ชั้น ๑๑ ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐

ฐานเศรษฐกิจ

หนังสือพิมพ์ดาราดaily

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๑๑๖-๖๘๘๘
แฟกซ์ ๐๒-๑๑๖-๙๘๒๑
อีเมลล์ info@daradaily.com
เว็บไซต์ www.daradaily.com
ที่อยู่ ๑ ซอยลาดปลาเค้า ๑๔ ถนนลาดปลาเค้า แขวงจระเข้บัว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

daradaily

หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๗๙๐-๑๑๑๑
แฟกซ์ ๐๒-๙๔๐-๙๘๐๐
อีเมลล์ editor@dailynews.co.th
เว็บไซต์ www.dailynews.co.th
ที่อยู่ ๑/๔ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์ The Nation

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๓๓๘-๓๓๓๓
แฟกซ์ ๐๒-๓๓๘-๓๓๓๔
อีเมลล์ call-center-department@nationgroup.com
เว็บไซต์ www.nationmultimedia.com
ที่อยู่ ๑๘๕๘/๑๒๖ ชั้น ๓๑ ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐

THE INSIGHTFUL, IN TREND, INDEPENDENT
NATION

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๐-๒๖๑๒
แฟกซ์ ๐๒-๒๔๙-๔๘๓๐
อีเมลล์ reporter@thaipost.net
เว็บไซต์ www.thaipost.net
ที่อยู่ ๑๘๕๐-๖๒ ถนนเกษมราษฎร์ แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

อิสระภาพแห่งความคิด
ไทยโพสต์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๑๒๗-๑๒๒๒
แฟกซ์ ๐๒-๒๗๒-๑๗๘๓
อีเมลล์ cs@thairath.co.th
เว็บไซต์ www.thairath.co.th
ที่อยู่ ๑ ถนนวิภาวดี-รังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๖๑๖-๔๐๐๐
แฟกซ์ ๐๒-๒๔๐-๓๖๖๖
อีเมลล์ -
เว็บไซต์ www.postpublishing.co.th
ที่อยู่ ๑๓๖ ถนนสุนทรโกษา แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

Bangkok Post

THE NEWSPAPER YOU CAN TRUST

บ้านเมืองออนไลน์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๙๓๐-๑๖๐๐-๙ , ๐๒-๕๑๓-๐๒๓๐-๓
แฟกซ์
อีเมลล์ onlinebanmuang@gmail.com
เว็บไซต์ www.banmuang.co.th
ที่อยู่ ๑ ซอยปลื้มมณี ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

บ้านเมือง

เข้มข้น ครบเครื่อง เรื่องข่าว

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ๓๖๐°

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๖๒๙-๔๔๘๘ ต่อ ๑๓๑๓
แฟกซ์ ๐๒-๖๒๙-๔๔๗๐
อีเมลล์ -
เว็บไซต์ www.manager.co.th
ที่อยู่ ๑๐๒/๑ ถนนพระอาทิตย์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

ผู้จัดการ
รายวัน 360

หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๐-๓๗๐๐
แฟกซ์ ๐๒-๖๗๑-๓๓๓๒, ๐๒-๖๗๑-๓๓๔๗
อีเมลล์ editotial@posttoday.com
เว็บไซต์ www.posttoday.com
ที่อยู่ ๑๓๖ ถนนสุนทรโกษา แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

หนังสือพิมพ์โลกวันนี้

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๔๒๒-๘๐๙๑
แฟกซ์ ๐๒-๔๒๒-๐๘๘๖
อีเมลล์ editor59lokwannee@gmail.com
เว็บไซต์ www.lokwannee.com
ที่อยู่ ๗๑/๒๕ ถนนบรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

หนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวัน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๕๐๘๘-๐๐๐
แฟกซ์ ๐๒-๕๐๙๐-๑๔๓, ๐๒-๕๐๘๘-๐๓๓
อีเมลล์ webmaster@siamsport.co.th
เว็บไซต์ www.siamsport.co.th
ที่อยู่ ๖๖/๒๖ - ๒๙ ซอยรามอินทรา ๔๐ ถนนรามอินทรา แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๖๙๒-๕๑๐๐
แฟกซ์ ๐๒-๖๙๔-๐๒๒๐
อีเมลล์ siamturakijsales@gmail.com
เว็บไซต์ www.siamturakij.com
ที่อยู่ ๑๖๙/๙๘ อาคารเสริมทรัพย์ ชั้น ๕ ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

หนังสือพิมพ์สยามรัฐ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๖๖๒-๑๘๑๐
แฟกซ์ ๐๒-๒๒๔-๑๘๘๒
อีเมลล์ siamweekly@hotmail.com
เว็บไซต์ www.siamrath.co.th
ที่อยู่ ๑๒ ถนนราชดำเนินกลาง แขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

หนังสือพิมพ์สายกลาง

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๔๒๓-๐๓๑๖ ถึง ๗
แฟกซ์ ๐๒-๔๓๓-๗๗๘๗ ถึง ๘
อีเมลล์ info@saiklang.com
เว็บไซต์ www.saiklang.com
ที่อยู่ ๑๖๓/๓๐ ถนนพระปิ่นเกล้าเชิงสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

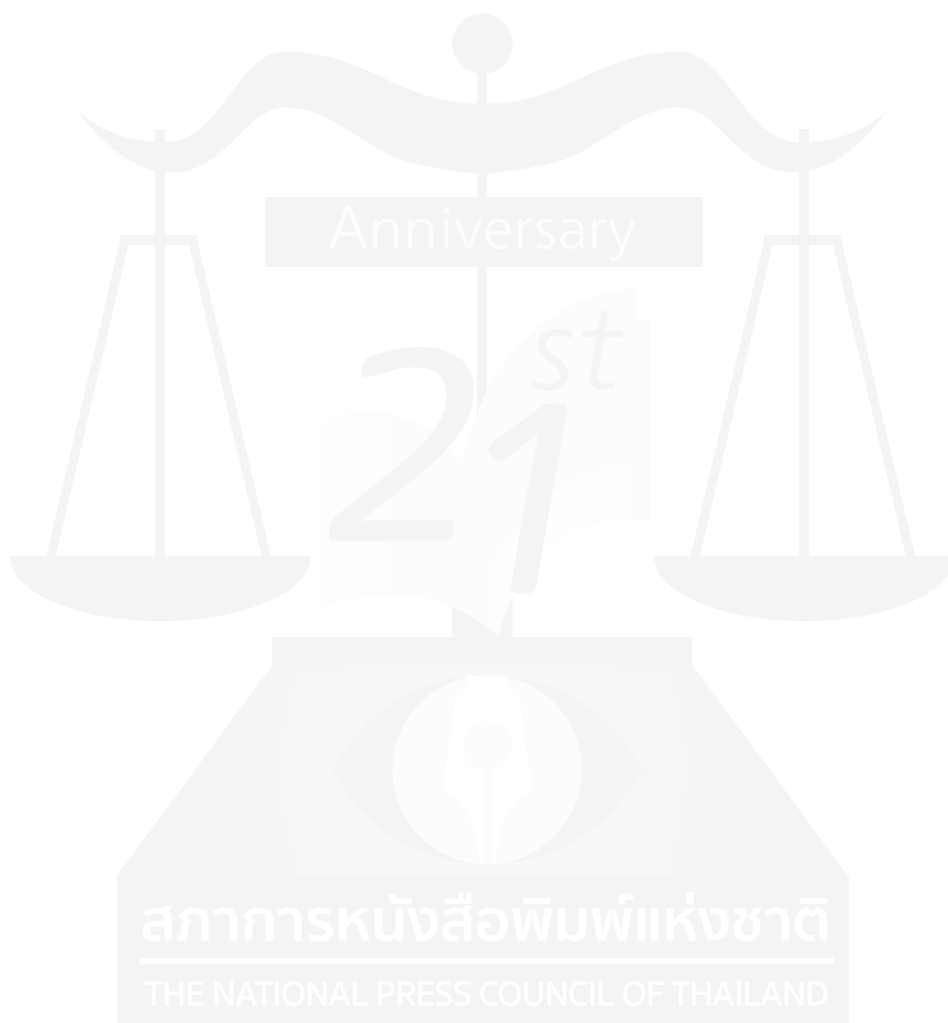

หนังสือพิมพ์อปท. นิวส์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๖๘๙-๙๑๒๐ ถึง ๑
แฟกซ์ ๐๒-๖๘๙-๙๑๒๒
อีเมลล์ apt.news@hotmail.com
เว็บไซต์ www.opt-news.com

ที่อยู่ ๕๙๙/๑๙๕ ซอยเจริญราษฎร์ ๗ แยก ๗-๑ ถนนเจริญราษฎร์ แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

องค์กรสมาชิก สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หนังสือพิมพ์จีน

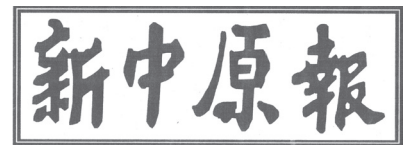
หนังสือพิมพ์เกียฮัวตงจ้วน (ศิรินคร)

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๒๑-๔๑๘๑ ถึง ๒
แฟกซ์ ๐๒-๖๒๓-๑๒๑๓
อีเมลล์ Kiahua@loxinfo.co.th
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๑๐๘ ถนนเสือป่า แขวงป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

京
華
中
原

หนังสือพิมพ์ซิงจงเอี้ยน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๖๖-๘๕๐๑ ถึง ๔
แฟกซ์ ๐๒๖๑๑-๖๔๒๓
อีเมลล์ xingzhongyuan9@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๑๐๒๒ - ๑๐๓๐ ถนนเจริญกรุง แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

หนังสือพิมพ์ซิงเสียนเยอเป่า

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๒๕-๐๐๗๐
แฟกซ์ ๐๒-๒๒๒-๖๖๐๑
อีเมลล์ chinnewster@gmail.com
เว็บไซต์ www.ssdaily.in.th
ที่อยู่ บริษัท ซิงเสียนเยอเป่า จำกัด ๒๖๗ ถนนเจริญกรุง แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

หนังสือพิมพ์ตงฮัว

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๓๗-๓๖๒๐
แฟกซ์ ๐๒-๒๓๘-๕๒๘๖
อีเมลล์ tonghua_dailynews@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๘๗๗ - ๘๗๙ ถนนเจริญกรุง แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

หนังสือพิมพ์สากล

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๒๒๖-๔๘๔๔
แฟกซ์ ๐๒-๒๒๔-๗๙๖๘
อีเมลล์ universal@udnbkk.com
เว็บไซต์ www.udnbkk.com
ที่อยู่ ๒๑/๑ สี่ก๊กพระยาศรี ถนนเจริญกรุง แขวงพระนคร เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

องค์กรสมาชิก สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หนังสือพิมพ์ภูมิภาค

หนังสือพิมพ์ก้าวหน้า

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๓๓๘-๙๔๐
แฟกซ์ ๐๓๒-๓๓๘-๙๔๐
อีเมลล์ kaonanews@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๘๑/๙ ถนนคณาธร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐

หนังสือพิมพ์เกียรติภูมิ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๗-๓๔๙-๗๗๒
แฟกซ์ -
อีเมลล์ kreattibhum50@gmail.com
เว็บไซต์ Facebook : หนังสือพิมพ์เกียรติภูมิ
ที่อยู่ ๑๔๔ ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ๒๖๐๐๐

หนังสือพิมพ์ข่าวชายแดน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๖-๘๙๐-๓๓๐๕, ๐๙๘-๑๖๓-๒๕๓๓
แฟกซ์ -
อีเมลล์ -
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ อาคารเคหะชุมชน ๓๐๘ หมู่ ๓ ตำบลช่องเม็ก อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๓๕๐

หนังสือพิมพ์ข่าวนคร

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๖-๒๒๒-๖๔๘
แฟกซ์ -
อีเมลล์ luck๐๐๗z@gmail.com
เว็บไซต์ aec-tv-online๒.com
ที่อยู่ ๖๐๕/๕๐ หมู่ ๑๐ ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

หนังสือพิมพ์โคราชคนอีสาน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๔๔ ๒๕๖ ๙๖๕ ถึง ๖
แฟกซ์ ๐๔๔ ๒๕๖ ๙๖๕ ถึง ๖
อีเมลล์ soontorn_koratman@hotmail.com
เว็บไซต์ www.koratdaily.com
ที่อยู่ ๖๐๗,๖๐๙,๑๑๑ ถนนจอมสุรางค์ยาตร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

หนังสือพิมพ์ชายแดน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๗-๒๓๑-๒๓๔
แฟกซ์ ๐๓๗-๒๓๒-๓๘๓ ถึง ๔
อีเมลล์ prasitnews@hotmail.co.th
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๓๙ หมู่ ๑ ถนนทหารร่วมจิตต์ ตำบลอรุณประเทศ อำเภออรุณประเทศ จังหวัดสระแก้ว ๒๗๑๒๐

หนังสือพิมพ์ชาวตาก

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๕-๕๑๖-๓๐๐
แฟกซ์ ๐๕๕-๕๑๖-๓๐๐
อีเมลล์ chaotak@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๕๘๙ ซอย ๓ ถนนรามคำแหง ตำบลหัวเตี้ย อำเภอมือง จังหวัดตาก ๖๓๐๐๐

หนังสือพิมพ์เชียงรัฐ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๔๖-๖๖๘
แฟกซ์ ๐๕๓-๗๔๖-๖๖๘
อีเมลล์ Chiangratnewspaper@gmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๒๗๙/๗๘ หมู่ ๓ ถนนศรีเวียง ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐

หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๒๗๙-๖๘๖ ถึง ๗
แฟกซ์ ๐๕๓-๒๗๙-๖๘๘
อีเมลล์ Chiangmainewsonline@gmail.com
เว็บไซต์ <http://www.chiangmainews.co.th/page/>
ที่อยู่ ๑๖๔ ถนนราชเชียงใหม่ ตำบลหายยา อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๐๐

หนังสือพิมพ์ตรังไทม์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๕-๘๒๐-๑๓๘
แฟกซ์ ๐๗๕-๘๒๐-๑๓๙
อีเมลล์ tangtime2015@gmail.com
เว็บไซต์ www.trangtime-report.com
ที่อยู่ ๒๐๑/๑๐ หมู่ ๑๐ ตำบลโคกหล่อ (ถนนเลียบทางเดินสนามบึงตรัง) อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ๙๒๐๐๐

หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์รายวัน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๒๒๖-๒๕๒ ถึง ๔, ๐๕๓-๒๒๖-๒๕๖
แฟกซ์ ๐๕๓-๒๑๖-๒๕๕
อีเมลล์ editor@thainews70.com
เว็บไซต์ www.thainews70.com
ที่อยู่ ๑๙๙/๔๙ หมู่ ๒ ถนนโพธาราม ซอย ๖ ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

หนังสือพิมพ์ไทยเสรี

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๙ ๔๒๒-๐๒๒๘
แฟกซ์ -
อีเมลล์ thaisaeree@gmail.com, thaisaeree@yahoo.com
เว็บไซต์ www.thaisaeree.com
ที่อยู่ ๗๖ หมู่ ๒๐ ถนนกสิกรรมทุ่งสร้าง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

หนังสือพิมพ์ธุรกิจภาคเหนือ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๑๑๐-๖๗๗
แฟกซ์ ๐๕๓-๑๑๐-๖๗๗
อีเมลล์ nbncm@hotmail.com
เว็บไซต์ www.phaknuadaily.com
ที่อยู่ ๓๖/๒-๓ หมู่ ๔ ถนนบ้านร่องอ้อ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

หนังสือพิมพ์นครเชียงราย

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๗๑๒-๖๙๖
แฟกซ์ -
อีเมลล์ nakorn_cr@yahoo.com, nakornchiangrai@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๗๓๖/๑ ซอยเจ้าชาย หลังโรงเรียนเทศบาล ๑ ศรีเกิด ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐

หนังสือพิมพ์ประชาคม

เบอร์โทรศัพท์ ๐๔๒-๒๔๖-๒๔๖
แฟกซ์ -
อีเมลล์ somsakbmc@hotmail.com, pracharkomnews@gmail.com
เว็บไซต์ www.pracharkomnews.com
ที่อยู่ ๕๓/๓๑ ถนนโพธิ์พิสัย ซอย ๑ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จังหวัดตราด

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๙-๖๑๑-๒๗๗
แฟกซ์ ๐๓๙-๖๑๑-๒๗๗
อีเมลล์ jakkrit.trat@gmail.com, trattv@gmail.com
เว็บไซต์ www.facebook.com/prachamatitrat
ที่อยู่ ๗๗ ถนนสายท่าเรือจ้ง ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด ๒๓๐๐๐

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ จังหวัดพิษณุโลก

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๕-๒๔๔-๒๔๔
แฟกซ์ ๐๕๕-๒๔๖-๖๐๐, ๐๕๕-๓๐๒-๒๘๘
อีเมลล์ prachamati_s@hotmail.com
เว็บไซต์ www.phitsanuloknews.net/
ที่อยู่ ๘๓๔/๗๕ - ๗๖ ซอย บ.ข.ส. ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

หนังสือพิมพ์ปรากฏการณ์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๒-๓๘๒-๖๒๘๘
แฟกซ์ ๐๒-๓๘๒-๖๒๘๘
อีเมลล์ prakannews@gmail.com
เว็บไซต์ www.pakannews.com/wp/
ที่อยู่ ๑๙๖/๔ หมู่ ๒ ตำบลแพรกษาใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๘๐

หนังสือพิมพ์พิทักษ์ไทย

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๕-๒๔๓-๓๓๗
แฟกซ์ ๐๕๕-๒๔๓-๓๓๗
อีเมลล์ athitpt@gmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๑๒/๗ ถนนเจ้าพระยาสุรสีห์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐

หนังสือพิมพ์เพชรบูรณ์โพสต์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๘๘๗-๖๑๙๙
แฟกซ์ -
อีเมลล์ phetchaboonpost@hotmail.com
เว็บไซต์ Facebook : นสพ.เพชรบูรณ์โพสต์
ที่อยู่ ๓๓๙/๕ หมู่บ้านหน้าค่าย ๓ ถนนสระบุรี - หล่มสัก ตำบลขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๐๐๐

หนังสือพิมพ์เพชรภูมิ

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒ ๔๒๕ ๓๑๐
แฟกซ์ ๐๓๒-๔๒๔-๑๔๕
อีเมลล์ petchnews@yahoo.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๘๐ หมู่ ๔ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๐๐๐

หนังสือพิมพ์ฟ้าหลวงเชียงราย

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๑๕๒-๖๐๒
แฟกซ์ ๐๕๓-๑๕๒-๖๐๒
อีเมลล์ bs_boonsong@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๒๒๙/๓๒๙ (หมู่บ้านจิวดีพร) หมู่ ๓ ถนนพหลโยธิน ตำบลสันทราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ๕๗๐๐๐

หนังสือพิมพ์ภาคใต้โฟกัส

เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๔-๓๖๘-๕๒๒ ถึง ๓
แฟกซ์ ๐๗๔-๓๖๘-๕๒๔
อีเมลล์ p_sooksai@yahoo.com, mkt_paktaifocus@hotmail.com
เว็บไซต์ www.songkhlathatoday.com/home
ที่อยู่ ๓ ถนนนิพัทธ์สงเคราะห์ ๑ ซอย ๒๔ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๑๑๐

หนังสือพิมพ์ภาคเหนือรายวัน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๓-๒๒๒-๕๘๕
แฟกซ์ ๐๕๓-๒๑๕-๓๑๔
อีเมลล์ phaknu๕๖@gmail.com
เว็บไซต์ www.phaknuadaily.com
ที่อยู่ ๒๓๓/๑ ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

หนังสือพิมพ์เมืองเลย

เบอร์โทรศัพท์ -
แฟกซ์ ๐๔๒-๘๑๒-๖๑๐
อีเมลล์ cnarisa@yahoo.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๓๘๓ บ้านขอนแก่น ถนนเจริญรัฐ ตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ๔๒๐๐๐

มกราคมไทยเลย
เมืองเลย

หนังสือพิมพ์ลานนาโพสต์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๔ ๓๒๕ ๐๖๘
แฟกซ์ ๐๕๔ ๓๒๕ ๐๖๘
อีเมลล์ lannapost54@gmail.com
เว็บไซต์ www.lannapost.net
ที่อยู่ ๓๔๑ สามแยกเวียงทอง ตำบลสวนดอก อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

หนังสือพิมพ์สมิทธิกาลไทย

เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๔-๓๕๖-๘๐๔
แฟกซ์ ๐๗๔-๓๕๖-๘๐๕
อีเมลล์ samilatimes@yahoo.com
เว็บไซต์ www.samilatimes.co.th
ที่อยู่ ๔๑ ถนนคลองเรียน ๒ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ๙๐๑๑๐

หนังสือพิมพ์สมุทรปราการโพสต์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๖๘๒-๔๕๓๖
แฟกซ์ -
อีเมลล์ wiboon_news@hotmail.com
เว็บไซต์ samutprakanpost.com
ที่อยู่ ๒๗๖/๒๗๑ หมู่ ๑ ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๕๐

หนังสือพิมพ์สีทันดร

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๕-๗๑๑-๗๑๕
แฟกซ์ ๐๕๕-๗๑๑-๗๑๕
อีเมลล์ ok๔chanal@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๑๕ ซอย ๗ ถนนเทศบาล ๑ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

หนังสือพิมพ์เสรีชนนิวส์

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๕-๓๐๓-๘๑๖
แฟกซ์ ๐๕๕-๓๐๓-๘๑๕, ๐๕๕-๓๐๓-๘๑๖
อีเมลล์ tuk.first.love.2@gmail.com, tukfirstlove@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๕๗/๒๗ ถนนพระองค์ดำ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๗๐๐๐

หนังสือพิมพ์เสียงใต้รายวัน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๗๖-๒๑๒-๙๔๙, ๐๗๖-๒๒๒-๗๘๐, ๐๗๖-๒๑๒-๗๕๑
แฟกซ์ ๐๗๖-๒๒๓-๗๕๑
อีเมลล์ siangtai@hotmail.com
เว็บไซต์ www.siangtai.com
ที่อยู่ บริษัท เสียงใต้รายวัน จำกัด ๑/๒๕ ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐

หนังสือพิมพ์เสียงเพชร

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๖-๗๑๒-๙๓๙
แฟกซ์ ๐๕๖-๗๒๑-๔๔๙
อีเมลล์ ponghotnew@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๙๓ - ๙๕ ถนนเพชรเจริญ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ๖๗๐๐๐

หนังสือพิมพ์เสียงสาริกา

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๗-๓๑๑-๓๕๒
แฟกซ์ ๐๓๗-๓๑๑-๓๕๒
อีเมลล์ guy7714@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ข ๓ - ๐๑๖/๓ ถนนพณิชย์เจริญ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ๒๖๐๐๐

หนังสือพิมพ์เสียงเสรี

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๕ ๘๘๐ ๒๑๙
แฟกซ์ ๐๕๕ ๘๘๐ ๒๑๙
อีเมลล์ tim_bua@hotmail.com
เว็บไซต์ www.siangsereetak.com
ที่อยู่ หจก.จุฑาวัลย์ เสียงเสรี ๕๙๙ ๕๖/๕ หมู่ ๑๐ ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดตาก ๖๓๐๐๐

หนังสือพิมพ์เสียงอีสาน

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๙-๖๐๓๙๑๑๑, ๐๘๖-๔๕๘๑๑๙๙
แฟกซ์ -
อีเมลล์ news-3@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๕ หมู่ ๘ ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

หนังสือพิมพ์หัวหินสาร

เบอร์โทรศัพท์ ๐๓๒-๕๑๒-๓๔๕
แฟกซ์ ๐๓๒-๕๑๑-๑๐๙
อีเมลล์ huahinsarnnews@gmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ บริษัท หัวหินสาร จำกัด ๗๔/๔-๕ ถนนแนบเคหาสน์ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐

หนังสือพิมพ์เหยี่ยวข่าวชากังราว

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๓ ๙๕๕ ๓๑๗๗
แฟกซ์ -
อีเมลล์ junjunchai01@gmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ เลขที่ ๓๙ ซอย ๔ ถนนเทศบาล ๑ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

หนังสือพิมพ์อีสานบิซวิค

เบอร์โทรศัพท์ ๐๔๓ ๒๓๖๒๗๕
แฟกซ์ ๐๔๓ ๒๓๖ ๒๗๔
อีเมลล์ isaanbizweekofficial@gmail.com, isaanbiz.th@gmail.com
เว็บไซต์ www.isaanbizweek.com
ที่อยู่ ๒๓๘/๘ ห้อง H๘ โอโซนวิลเลจ ถนนเทพารักษ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐

หนังสือพิมพ์แอดนิวส์อุทัย

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๒-๕๐๔-๔๐๘๙
แฟกซ์ -
อีเมลล์ ad_newsuthai@hotmail.com
เว็บไซต์ -
ที่อยู่ ๑๒๐/๓๐ ถนนวงศาโรจน์ ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ๖๑๐๐๐

๒๑ ปี

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

เจ้าของ

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

The National Press Council of Thailand (NPCT)

๕๓๘/๑ ถนนสามเสน แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๖๖๘-๙๙๐๐, ๐-๒๒๔๓-๕๖๙๗

โทรสาร ๐-๒๒๔๓-๕๖๙๗

Website : www.presscouncil.or.th

E-mail : info@presscouncil.or.th

บรรณาธิการ

ดร.มานะ ตีรียาภิวัดน์

กองบรรณาธิการ

ผศ. ดร. วิไลวรรณ จงวิไลเกษม

นางสาวพรรณณี อมรวิพุธพนิช

อาจารย์อริน เจียจันทร์พงษ์

ผศ. สกฤตศรี ศรีสารคาม

ดร. พรรษาสิริ กุหลาบ

นายจักรกฤษณ์ แวคคล้ายหงษ์

นายเสด็จ บุนนาค

อาจารย์เอกพล เขียรถาวร

แสดงความยินดี ครบรอบ ๒๑ ปี สมาชิกรัฐสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ครบรอบ ๓๘ ปี หนังสือพิมพ์สีกต ๑๖ มิ.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๖๗ ปี หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ๒๓ มิ.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๓๑ ปี หนังสือพิมพ์พิทักษ์ไทย ๒๓ มิ.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๔๓ ปี หนังสือพิมพ์ชิงจงเอี้ยน ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๔๖ ปี หนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น ๓ ก.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๖๒ ปี หนังสือพิมพ์สากล ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๔๓ ปี หนังสือพิมพ์โคราชคนอีสาน ๒๖ ก.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๗๑ ปี หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ๑ ส.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๔๘ ปี หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์รายวัน ๔ ส.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๑๒ ปี หนังสือพิมพ์ดาราเดลี ๑๙ ก.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๓๑ ปี หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ๖ ต.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๑๖ ปี หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ๑๖ ต.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๒๑ ปี หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ๒๐ ต.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๑๔ ปี หนังสือพิมพ์โลกวันนี้ ๑ พ.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๙ ปี หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ๓๖๐° ๗ พ.ย. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๒๓ ปี หนังสือพิมพ์สยามธุรกิจ ๑๙ ธ.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๒๐ ปี หนังสือพิมพ์ประชาคม ๒๐ ธ.ค. ๒๕๖๐

ครบรอบ ๘๘ ปี “วันกำเนิด วัชรพล” ๒๗ ธ.ค. ๒๕๖๐

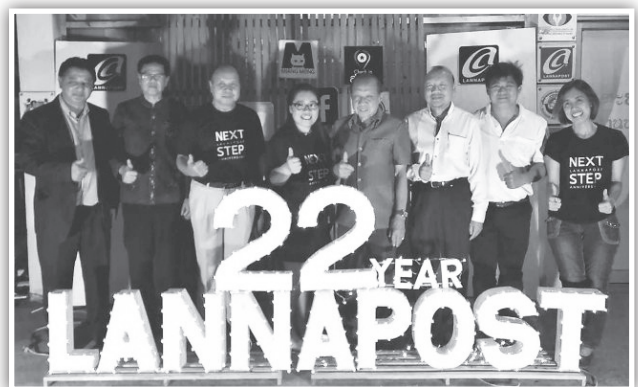
ครบรอบ ๓๗ ปี หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ๔ ม.ค. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๑๒ ปี หนังสือพิมพ์เสียงเพชร ๒๓ ม.ค. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๑๕ ปี หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ๗ ก.พ. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๒๒ ปี หนังสือพิมพ์ลานนาโพสต์ ๒๗ มี.ค. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๕๔ ปี หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ๒๘ มี.ค. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๔๖ ปี หนังสือพิมพ์สายกลาง ๓๐ มี.ค. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๔๖ ปี บ้านเมืองออนไลน์ ๒๓ พ.ค. ๒๕๖๑

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษ สาขาวิชากฎหมายการค้า ระหว่างประเทศ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ครบรอบ ๖๑ ปี หนังสือพิมพ์เกียรติ์ตั้งจวน ๖ มิ.ย. ๒๕๖๑

ครบรอบ ๖๙ ปี หนังสือพิมพ์ซิงเสียนเยอะเป่า ๘ มิ.ย. ๒๕๖๑

กิจกรรมในรอบปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

งานครบรอบ ๒๐ ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ ก.ค. ๒๕๖๐

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “สื่อมวลชนได้ร่มพระบารมีสถาบันพระมหากษัตริย์”

สัมมนานานาชาติ ในหัวข้อ “ประสบการณ์กำกับดูแลกันเองของสื่อจากนานาชาติ”

ผู้ชนะในการประกวดบทบรรณาธิการดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๙

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ร่วมถ่ายภาพกับนักศึกษาที่ได้รับรางวัล
โน้ตโครงการ “จับจ้องส่องจริยธรรมสื่อ”

ประธานสภาการหนังสือพิมพ์ฯ ให้การต้อนรับคณะสภาการ
สื่อมวลชนอินโดนีเซียในการเยือนประเทศไทย เข้าเยี่ยมชม
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ไทยรัฐออนไลน์ และไทยรัฐทีวี เมื่อวันที่
๑๖ ส.ค. ๒๕๖๐

ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร
จากทั่วประเทศเข้าร่วมการสัมมนาหลักจริยธรรมวิชาชีพและ
กระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน เมื่อวันที่ ๒๗ ส.ค. ๒๕๖๐

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมกันเป็นเจ้าภาพพิธีสวดพระอภิธรรมศพ นางคณิต นันทวานิช เมื่อวันที่ ๔ ม.ค. ๒๕๖๑

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พร้อมด้วยคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนภายในองค์กร ภาคตะวันออก และมหาวิทยาลัยบูรพา ร่วมจัดงานสัมมนา “แนวทางปฏิบัติการกำกับดูแลของสื่อมวลชนภาคตะวันออก” เมื่อวันที่ ๒ ก.พ. ๒๕๖๑

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ นางประโยชน์ สุนทรวาทะ เมื่อวันที่ ๗ ก.พ. ๒๕๖๑

คณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมหารือ กับคณะผู้บริหาร ซีพี ออลล์ เกี่ยวกับแนวทางการทำงานของสภาการหนังสือพิมพ์ฯ เมื่อวันที่ ๑๙ เม.ย. ๒๕๖๑

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติจัดสัมมนากำหนดแนวทางการทำงาน โดยมีคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานทุกคณะ เข้าร่วมประชุม เมื่อวันที่ ๑๒ พ.ค. ๒๕๖๑

คณะทำงานคุ้มครองผู้บริโภคสื่อ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จัดเสวนาถอดบทเรียน “จากกรณีเมจิกสกินถึงการบุกตลาดดอนเมือง สื่อทำหน้าที่อย่างไร และผู้บริโภคทำอะไร” เมื่อวันที่ ๔ มิ.ย. ๒๕๖๑

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ร่วมออกบูธในงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๕ มิ.ย. ๒๕๖๑

สภาการหนังสือพิมพ์ฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพงานสวดพระอภิธรรมศพ นายเฉลิมเกียรติ สมหวัง บรรณาธิการอาวุโส บริษัท ดาราเดลี จำกัด เมื่อวันที่ ๑๕ มิ.ย. ๒๕๖๑